

MUNICIPIUL ZALĂU

CONSILIUL LOCAL

450016 - Zalău, Piața Iuliu Maniu nr.3, Județul Sălaj
Telefon: (40)/260/610550 Fax: (40)/260/661869
<http://www.zalausj.ro> e-mail: primaria@zalausj.ro

HOTĂRÂREA NR. 299 din 14 decembrie 2015

Privind emiterea avizului favorabil de către Consiliul Local al Municipiului Zalău pentru documentația de urbanism „Reactualizarea planurilor urbanistice generale P.U.G ale localităților comunei Crișeni”, aviz solicitat prin Certificatul de urbanism nr.4 din 14.01.2014 emis de Președintele Consiliului Județean Sălaj.

Consiliul local al municipiului Zalău;

Având în vedere: Referatul Direcției Urbanism – Arhitect Șef, Birou Cadastru nr. 68571 din 27.11.2015, Solicitarea nr.62241/29.10.2015 adresată Primăriei municipiului Zalău de către Primarul comunei Crișeni, Certificatul de urbanism nr.4 din 14.01.2014 emis de Președintele Consiliului Județean Sălaj.

Rapoartele comisiilor de specialitate ale Consiliului local al municipiului Zalău;

În baza prevederilor art.36 alin.(5) lit.c din Legea nr.215/2001 privind administrația publică locală, republicată;

În temeiul art. 45 alin.(2) lit.e din Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală, republicată;

HOTĂRĂȘTE

Art.1. *Emiterea avizului favorabil de către Consiliul Local al Municipiului Zalău pentru documentația de urbanism „Reactualizarea planurilor urbanistice generale P.U.G ale localităților comunei Crișeni” prevăzută în anexă, aviz solicitat prin Certificatul de urbanism nr.4 din 14.01.2014 emis de Președintele Consiliului Județean Sălaj.*

Art.2. Cu ducerea la îndeplinire a prezentei hotărâri se încredințează Direcția urbanism – Arhitect Șef.

Art.3. Prezenta hotărâre se comunică cu:

- Instituția Prefectului județul Sălaj;
- Primarul municipiului Zalău;
- Direcția urbanism – Arhitect Șef;
- Direcția administrație publică locală;
- Primarul comunei Crișeni.

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ

Pop Eugen

CONTRASEMNEAZĂ,

SECRETAR:

Potroviță Stelian

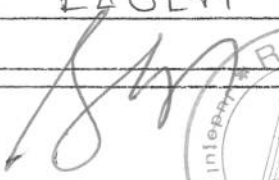

S.C. **EDITA** PROIECTARE EDITARE S.R.L.
400 105 CLUJ - NAPOCA
B.dul 21 Decembrie 13 - 15/6
Înreg. Nr. J 12 / 4330/ 1994

REACTUALIZARE PLANURI URBANISTICE GENERALE (P.U.G.)
ALE LOCALITĂȚILOR COMUNEI

CRIȘENI
JUDEȚUL SĂLAJ
CONTRACT NR. 5/2013

VOLUMUL I: MEMORIU GENERAL

ANEXA 1 la HCL 299/14.12.2015
PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ
POP ELIȘA

CONTRASEMNEAZĂ
SECRETAR
POTROVIȚA STELIAN

CLUJ-NAPOCA, 2015

S.C. **EDITA** PROIECTARE EDITARE S.R.L.

400 105 CLUJ - NAPOCA

B.dul 21 Decembrie 13 - 15/6

Înreg. Nr. J 12 / 4330/ 1994

A. FOAIE DE TITLU

DENUMIREA LUCRĂRII:	PLANURI URBANISTICE GENERALE (P.U.G.) ALE LOCALITĂȚILOR COMUNEI CRÎȘENI , JUD. SĂLAJ
NUMĂRUL VOLUMULUI	I
DENUMIREA VOLUMULUI	MEMORIU GENERAL
DENUMIREA BENEFICIARULUI	PRIMĂRIA COMUNEI CRÎȘENI , JUD. SĂLAJ
PROIECTANT GENERAL	S.C. BLACK-LINE S.R.L., ZALĂU
PROIECTANT DE SPECIALITATE	S.C. EDITA PROIECTARE EDITARE S.R.L., CLUJ-NAPOCA
NUMĂRUL DE ORDINE AL DOCUMENTAȚIEI	5/2013
DATA PREDĂRII	2015

S.C. **EDITA** PROIECTARE EDITARE S.R.L.

400 105 CLUJ - NAPOCA

B.dul 21 Decembrie 13 - 15/6

Înreg. Nr. J 12 / 4330/ 1994

B. LISTA SEMNĂTURILOR

PROIECTANT GENERAL:

S.C. BLACK-LINE S.R.L.

ADMINISTRATOR:

ing. Dumitru Sabău

ŞEF PROIECT:

ing. Dumitru Sabău

PROIECTANT DE SPECIALITATE:

S.C. EDITA PROIECTARE EDITARE S.R.L.

DIRECTOR:

arh. Lucia Raiciu

PROIECTANŢI :

arh. Virgiliu Guraliuc

arh. Adela Silaghi

arh. Amalia Gyemant

VERIFICATOR:

Adela

Elaboratori studii de fundamentare:

Studiu istorico-urbanistic – S.C. ART PROIECT S.R.L.

ŞEF PROIECT:

arh. Doina Nejur

C. BORDEROU DE PIESE SCRISE ȘI DESENATE

A. FOAIE DE TITLU.....	2
B.LISTA SEMNĂTURILOR.....	3
C. BORDEROU DE PIESE SCRISE ȘI DESENATE	4
D. MEMORIU GENERAL.....	6
1.INTRODUCERE.....	6
1.1.DATE DE RECUNOAȘTERE A DOCUMENTAȚIEI.....	6
1.2.OBIECTUL LUCRĂRII.....	7
1.3.SURSE DE DOCUMENTARE.....	11
2.STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII.....	12
2.1.EVOLUȚIE.....	12
2.2.ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL.....	15
2.3.RELȚII ÎN TERITORIU.....	19
2.4.ĂCTIVITĂȚI ECONOMICE.....	20
2.5.POPULAȚIE. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE.....	28
2.6.CIRCULAȚIE.....	31
2.7.INTRAVILAN EXISTENT. ZONE FUNCȚIONALE. BILANȚ TERITORIAL.....	33
2.8.ZONE CU RISCURI NATURALE.....	60
2.9.ECHIPAREA TEHNICO-EDILITARĂ.....	61
2.10.PROBLEME DE MEDIU.....	63
2.11.DISFUNCȚIONALITĂȚI.....	64
2.11.3.NECESITĂȚI ȘI OPȚIUNI ALE POPULAȚIEI.....	66
3.PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ.....	70
3.1.STUDII DE FUNDAMENTARE.....	70
3.2.EVOLUȚIA POSIBILĂ, PRIORITĂȚI.....	71
3.3.OPTIMIZAREA RELAȚIILOR ÎN TERITORIU.....	72
3.4.DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR.....	72
3.5.EVOLUȚIA POPULAȚIEI.....	73
3.6.ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI.....	74
3.7.INTRAVILAN PROPUȘ. ZONE FUNCȚIONALE. BILANȚ TERITORIAL.....	76
3.8.MĂSURI ÎN ZONELE CU RISCURI NATURALE.....	84
3.9.DEZVOLTAREA ECHIPĂRII EDILITARE.....	85
3.10.PROTECȚIA MEDIULUI.....	88
3.11.REGLEMENTĂRI URBANISTICE.....	89
3.11.1.OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ.....	100
4.CONCLUZII. MĂSURI ÎN CONTINUARE.....	102

S.C. **EDITA** PROIECTARE EDITARE S.R.L.

400 105 CLUJ - NAPOCA

B.dul 21 Decembrie 13 - 15/6

Înreg. Nr. J 12 / 4330/ 1994

E. PIESE DESENATE

Nr. planșă:	Denumire planșă:	Scara:	Nr. exemplare
0.0	Plan de încadrare în teritoriu, com. Crișeni, jud. Sălaj	1:20 000	1 ex.
Planșe reglementări urbanistice			
1.2	Plan zonificare funcțională și reglementări urbanistice, reședința de comună Criseni, com. Criseni, jud. Sălaj	1:5 000	1 ex.
2.2	Plan zonificare funcțională și reglementări urbanistice, sat Cristur-Crișeni, com. Criseni, jud. Sălaj	1:5 000	1 ex.
3.2	Plan zonificare funcțională și reglementări urbanistice, sat Gârceiu, com. Criseni, jud. Sălaj	1:5 000	1 ex.

Întocmit,
arh. Virgiliu Guraliuc

D. MEMORIU GENERAL

1. INTRODUCERE

1.1. DATE DE RECUNOAȘTERE A DOCUMENTAȚIEI

Denumirea lucrării: Reactualizare **Planuri urbanistice generale**
(P.U.G.) ale localităților comunei **Crișeni**, județul Sălaj

Beneficiar : **PRIMĂRIA** comunei **CRIȘENI**, jud. Sălaj

Proiectant general : S.C. **BLACK-LINE** S.R.L, Zalău

Proiectant de specialitate : S.C. **EDITA** PROIECTARE EDITARE S.R.L, Cluj-Napoca

Data elaborării: 2015

1.2. OBIECTUL LUCRĂRII

Conform Legii 350/2001, cu completările și modificările ulterioare, obiectivele lucrări sunt următoarele:

(1) Planul urbanistic general are atât caracter director, cât și de reglementare și reprezintă principalul instrument de planificare operațională, constituind baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare. Fiecare unitate administrativ-teritorială are obligația să întocmească și să aprobe Planul urbanistic general, care se actualizează periodic la cel mult 10 ani.

(2) Planul urbanistic general cuprinde reglementări pe termen scurt, la nivelul întregii unități administrativ teritoriale de bază, cu privire la:

- a) stabilirea și delimitarea teritoriului intravilan și relațiile cu teritoriul administrativ al localității;
- b) stabilirea modului de utilizare al terenurilor din intravilan;
- c) zonificarea funcțională în corelație cu organizarea rețelei de circulație;
- d) delimitarea zonelor afectate de servituți publice;
- e) modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare;
- f) stabilirea zonelor protejate și de protecție a monumentelor istorice și a siturilor arheologice reperate;
- f1) zonele care au instituite un regim special de protecție prevăzut în legislația în vigoare;
- g) formele de proprietate și circulația juridică a terenurilor;
- h) precizarea condițiilor de amplasare și conformare a volumelor construite, amenajate și plantate.
- i) zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone.
- j) zone de risc datorate unor depozități istorice de deșeuri.

(3) Planul urbanistic general cuprinde prevederi pe termen mediu și lung cu privire la:

- a) evoluția în perspectivă a localității;
- b) direcțiile de dezvoltare funcțională în teritoriu;
- c) traseele coridoarelor de circulație și de echipare prevăzute în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean;
- d) zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone;
- e) lista principalelor proiecte de dezvoltare și restructurare;
- f) stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară și definitivă de construire;
- g) delimitarea zonelor în care se preconizează operațiuni urbanistice de regenerare urbană.

1.2.1. Solicitări ale temei program

Prezenta lucrare reprezintă reactualizarea Planurilor Urbanistice Generale al comunei Crișeni, județul Sălaj.

Lucrarea urmează să stabilească strategiile, prioritățile și reglementările referitoare la utilizarea terenurilor și construcțiilor din cadrul teritoriului intravilan al comunei Crișeni, pentru următoarea perioadă de 10 ani, respectiv până în anul 2024.

Principalele obiective ale prezentei documentații sunt:

- identificarea posibilităților și potențialului de dezvoltare a comunei din punct de vedere economic, cultural și demografic;
- redefinirea limitelor intravilanului localităților în vederea conformării cu schimbările polilor de interes și cu solicitările beneficiarului;
- stabilirea destinației generale și a condițiilor de construibilitate a terenurilor din intravilan;
- stabilirea unor legături optime atât intracomunale cât și în cadrul localităților prin ameliorarea și dezvoltarea rețelei de drumuri și străzi;
- corelarea Planurilor Urbanistice Generale cu lucrările de dezvoltare a rețelelor tehnico - edilitare aflate în curs de proiectare sau de execuție;
- identificarea problemelor de mediu și stabilirea măsurilor de rezolvare a acestora prin instituirea de zone protejate sau de protecție și regulamente aferente;
- identificarea obiectivelor cu valoare de patrimoniu și stabilirea măsurilor de protecție a acestora;
- stabilirea și ierarhizarea obiectivelor de interes public, precum și a măsurilor privind modificările de proprietate necesare pentru realizarea acestora;
- elaborarea Regulamentelor Locale de Urbanism care să stabilească condițiile concrete de construire și

utilizare a terenurilor pe întreg teritoriul administrativ al comunei, în vederea atingerii scopurilor enumerate mai sus.

Lucrarea de față oferă beneficiarului posibilitatea aplicării propunerilor Planului Urbanistic General prin:

- inițierea de proiecte de fezabilitate;
- inițierea de planuri urbanistice zonale (P.U.Z.) și de detaliu (P.U.D.);
- eliberarea de certificate de urbanism, cu obligativitatea respectării Regulamentelor Locale de Urbanism;
- eliberarea de autorizații de construire, cu obligativitatea respectării Regulamentelor Locale de Urbanism.

1.2.2. Prevederi ale programului de dezvoltare a localităților, inițiat și aprobat de consiliul local

Planul Urbanistic General al localităților comunei Crișeni, ca parte integrantă a strategiei de dezvoltare a comunei, respectiv a județului Sălaj, se axează pe aceleași sectoare prioritare ca și strategia regională: competitivitate, transporturi, resurse umane, dezvoltare rurală și mediu.

Planul Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală 2014-2020 are în vedere următoarele axe generale de dezvoltare:

- îmbunătățirea competitivității sectorului agro-alimentar și forestier;
- îmbunătățirea mediului și a spațiului rural;
- îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale.

La nivel județean au fost identificate următoarele obiective de dezvoltare:

- reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea întregii infrastructuri de transport;
- creșterea competitivității sectoarelor prioritare județene (industrie metalurgică, producție mobilier, industria de prelucrare a cauciucului, agricultura, industria altor produse din minerale nemetale, cercetare, turism - agroturism – turism de nișă);
- valorificarea superioară a resurselor umane, asigurarea unui nivel de ocupare adecvat și combaterea excluziunii sociale;
- protejarea și ameliorarea condițiilor de mediu pentru crearea premiselor unei dezvoltări durabile;
- economie rurală diversificată – sursă de venituri pentru dezvoltare durabilă.¹

Strategia de dezvoltare a comunei Crișeni are stabilite următoarele obiective generale:

- modernizarea, dezvoltarea și reabilitarea infrastructurii locale:
 - modernizarea rețelei stradale

Planul strategic de dezvoltare locală al comunei Crișeni a identificat următoarele obiective generale:

- creșterea calității vieții și a condițiilor de locuit prin reabilitarea și modernizarea infrastructurii și a utilităților publice;
- diversificarea și creșterea competitivității economiei locale;
- creșterea calității serviciilor educaționale și sociale;
- implicarea comunității.

Pornind de la obiective generale au fost elaborate următoarele obiective specifice:

- **modernizarea, dezvoltarea și reabilitarea infrastructurii locale:**
 1. introducerea rețelei de canalizare;
 2. modernizarea rețelei de drumuri, străzi, spații de parcare, trotuare și alei pietonale;
 3. construirea, întreținerea și modernizarea clădirilor publice, a zonei centrale și a domeniului public;
 4. decolmatarea și îndiguirea cursurilor de apă;
- **crearea unui mediu de viață plăcut bazat pe protecția mediului, civism, cultură, implicarea comunității și conviețuire multiethnică:**
 1. creșterea gradului de civism;
 2. conservarea și promovarea tradițiilor locale;
 3. sprijinirea activităților sportive și recreative;
 4. amenajarea spațiilor verzi, a celor de joacă și a celor de agrement;
 5. împădurirea și consolidarea terenurilor degradate, a celor supuse alunecărilor de teren sau a celor ieșite din circuitul agricol;
 6. colectarea selectivă a deșeurilor;

¹ Plan de dezvoltare județean, Sălaj, 2007-2013
<http://www.cjsj.ro/date/pdfuri/Proiecte/dezvoltare2007-2013.pdf>

- **servicii publice de calitate și oportunități de petrecere a timpului liber:**
 1. eficientizarea administrației publice locale;
 2. dezvoltarea și întreținerea infrastructurii de educație;
 3. îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii de sănătate și a serviciilor sociale;
 4. îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii pentru sport și activități culturale;
 5. atragerea de personal cu pregătire, valoare și experiență (ex. medici de familie, profesori, învățători, educatori, etc.);
 6. amenajarea de parcuri de joacă pentru copii;
 7. îmbunătățirea serviciului de colectare a deșeurilor prin colectarea selectivă.
- **creșterea competitivității economiei locale prin diversificarea și dezvoltarea întreprinderilor locale – AF-uri, PFA-uri, firme de dimensiuni mici și mijlocii:**
 1. îmbunătățirea climatului instituțional local și stimularea cadrului asociativ și a parteneriatelor între agenții economici, respectiv între aceștia și administrația locală și sectorul non-profit;
 2. urgentarea reabilitării infrastructurii;
 3. valorificarea prin prelucrare pe plan local a produselor agricole (legume, fructe, carne, lapte);
 4. clasificarea, recalificarea și reconversia profesională a resursei umane;
 5. tehnologizarea și re tehnologizarea sectoarelor cu potențial;
 6. dezvoltarea serviciilor turistice;
 7. promovarea produselor locale;
 8. promovarea comunității.

1.2.3. Proiecte anterioare de urbanism și amenajarea teritoriului

Planurile Urbanistice Generale anterioare ale comunei Crișeni au fost elaborate în anul 2005, de către S.C. PROCONSAL S.A., Zalău. În plus, în anul 2007 a fost elaborat Planul Urbanistic General al satului Gârceiu, de către același proiectant general.

Începând cu anul 2005 până în anul curent s-au elaborat un singur Plan Urbanistic Zonal, elaborat de S.C. ArtProiect S.R.L., aprobat prin H.C.L. 2741 din 09.06.2009.

1.3. SURSE DE DOCUMENTARE

Lucrarea a fost întocmită pe baza următoarelor surse documentare:

- „Plan Urbanistic General comuna Crișeni”, întocmit de S.C. PROCONSAL S.A., Zalău, în anul 2005;
- Plan Urbanistic General sat Gârceiu, realizat de S.C. PROCONSAL S.R.L., Zalău, în 2007;
- Planul strategic de dezvoltare locală al comunei Crișeni;
- Plan Urbanistic Zonal, sat Gârceiu, realizat S.C. Art Proiect S.R.L., Zalău, aprobat prin HCL 2741 din 09.06.2009;
- Strategia de Dezvoltare Rurală a județului Sălaj;
- Fișa localităților comunei Crișeni, jud. Sălaj, eliberată de Direcția Județeană de Statistică Sălaj, cu nr. 4133/11.11.2013, cu date referitoare la anul 2011;
- Lista Monumentelor Istorice 2010, Județul Sălaj, întocmit de Ministerul Culturii și Cultelor, Institutul Național al Monumentelor Istorice;
- Studiu de Fundamentare pentru definirea, instituirea și delimitarea zonelor protejate care cuprind patrimoniul arheologic, realizat de Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău;
- Planul de apărare împotriva inundațiilor, ghețurilor și poluărilor accidentale al comunei Crișeni, perioada 2010-2013
- Studiu Geotehnic, comuna Crișeni, jud. Sălaj, întocmit de I.I. Balint Barna;
- vizite pe teren;
- cerințe și opțiuni ale administrației locale și ale populației.

Reambularea topografică a fost realizată de către S.C. Black Line S.R.L., Zalău, autorizație OCPI nr. RO-B-J nr.0577, pe baza lucrărilor înregistrate la OCPI, a ortofotoplanurilor și a hărților cadastrale furnizate de OCPI.

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

2.1. EVOLUȚIE

2.1.1. Date privind evoluția în timp a unității administrativ-teritoriale și a localităților

«Localitatea Crișeni a fost pentru prima dată atestată documentar în anul 1387 sub denumirea de Cziganvaja. De-a lungul timpului, satul Crișeni a purtat mai multe denumiri: Cziganvaja (1387), Cigan, Chygan, Czigan (1409), Chigany (1546), Țigany (1546), Țigani, Cziganyi (1854). Am mai purtat și denumirea de Oaia (Vaja în germană- 1601).»²

Satul Crișeni a luat ființă în momentul în care populația de naționalitate română din două sate vecine (Creicuta și Orășel) s-a alăturat comunității de romi stabilită pe vatra actualului sat, adăpostindu-se de invazia hoardelor barbare.³

În ceea ce privește satul Gârceiu, «prima atestare documentară a localității provine din 1405, când satul apare sub numele de *Gercsen, Cherchyn, Gerchen*. Alte atestări documentare provin din anii 1413 - *Georchyeon*, 1464 - *Görtsen*, 1543 - *Chhewrchen*, 1547 - *Geurchium*, 1549 - *Gorchieon*, 1553 - *Gewrcheon*, 1555 - *Geörchen*, 1556 - *Gerchon*, 1609 - *Georcheon*, 1715 - *Görcsöny*, 1733 - *Gercsý*, 1750 - *Görcsön*, 1797 - *Görtsön*, 1850 - *Girtsu*, 1854 - *Görcsön*, *Girciu*, 1966 - *Gîrcei*.⁴ »

2.1.2. Caracteristici semnificative ale teritoriului și localităților, repere în evoluția spațială a localităților

Din punct de vedere administrativ și economic, în Evul Mediu, localitățile Sălajului au aparținut de mai multe mari domenii feudale formate în jurul cetăților mai importante. Ele aveau rolul de a aproviziona aceste domenii și cetăți, de a efectua diferite lucrări, de a contribui cu bani, iar în caz de pericol, de a participa la apărarea acestora. Prima atestare documentară a zonei se regăsește în *Gesta Hungarorum* (Faptele ungarilor), unde Anonimus Notarius, notarul și cronicarul regelui Béla al III-lea (care a domnit între anii 1172-1196) consemna că la venirea ungarilor în Transilvania, aceștia au găsit aici o populație organizată în trei formațiuni politice mari, voievodate, conduse de voievozii Gelu, Glad și Menumorut. După ocuparea Transilvaniei, statul feudal maghiar a organizat acest teritoriu în comitate. În secolul al XII-lea, în documentele vremii sunt amintite comitate, din care făceau parte și comitatele Crasna (1162), Szolnok (1166) și Cluj (1177) ce aveau să aibă legătură cu teritorii din actualul județ Sălaj. Comitatele Crasna și Solnocul de Mijloc făceau parte din zona numită de potenții vremii, "Partium" (Părțile), zonă de trecere spre și dinspre Ungaria și Europa Centrală. Pentru stăpânirea acestei zone de o importanță strategică deosebită, s-a dus o luptă îndelungată între Ungaria și Transilvania, "Partium" ajungând când într-o stăpânire, când în alta.

Din punct de vedere administrativ, localitățile comunei Crișeni aparțineau de Comitatul Solnocul de Mijloc, cu excepția satului Oaia, care era arondat în Comitatul Crasna. La origine, așezarea Oaia a făcut parte din Comitatul Solnocul de Mijloc, dar la 9 martie 1410, regele Sigismund al Ungariei așează moșia lui Boziási Péter, sub jurisdicția autorităților din Comitatul Crasna, rămânând ca o enclavă în cadrul comitatului Solnocul de Mijloc, neavând hotare nemijlocite cu sate din Comitatul Crasna. De aici o serie de confuzii ce apar în documente, de multe ori așezarea fiind considerată ca făcând parte din Comitatul Solnocul de Mijloc. Ca entitate administrativă de sine stătătoare, Sălajul a fost înființat ca și comitat în anul 1876 din fostele comitate Crasna, Solnocul de Mijloc și câteva comune din Dăbâca, devenind ulterior după 1918, județul Sălaj.

După primul război mondial și unirea Transilvaniei cu România, în urma hotărârii Adunării de la Alba Iulia, de la 1 decembrie 1918, localitățile intraseră în componența României, Județul Sălaj, Plasa Zalău. Prin Legea de Unificare Administrativă din 1925, toate localitățile comunei Crișeni devin și ele comune rurale cu buget și primării proprii. Deși era centru de comună, localitatea Crișeni nu dispunea de edificii publice mai deosebite. Din punct de vedere administrativ aparținea notariatului Cristur-Crișeni. Sălajul cuprindea atunci o comună urbană de reședință, Zalăul și 10 plăși (Bocșa, Buciumi, Cehu Silvaniei, Crasna, Carei, Jibou, Supurul de Jos, Șimleu Silvaniei, Valea lui Mihai și Tășnad) cât și 267 de comune rurale.

După Dictatul de la Viena din anul 1940, s-a revenit la vechea organizare teritorială din 1876 care s-

2 „Monografia Satului Crișeni”, Doru Surducu, Oradea, 2009

3 Idem

4 http://ro.wikipedia.org/wiki/G%C3%A2rceiu,_S%C4%83laj

a menținut până în anul 1946, când se revine la vechea situație administrativă din anul 1926. Sălajul cuprindea ca reședință de județ orașul Zalău, încă alte două orașe, Carei și Șimleu Silvaniei și 131 comune rurale, compuse din 299 de sate.

În anul 1950 s-a trecut la împărțirea României în raioane și regiuni. Satele comunei Crișeni aparțineau de Raionul Zalău și Regiunea Cluj, 12 situație păstrată până la 1968. Prin legea nr. 2/1968, țara noastră a fost împărțită în județe, situație administrativă menținută până în zilele noastre.

Dintre evenimente le mai importante enumerăm:

1341- Atestarea documentară a satului Oaia (*Villa Voya*), actualmente parte componentă a localității Crișeni;

1378- Atestarea documentară a satului Cristur;

1387- Atestarea documentară a satului Crișeni („*Czigan-vaja*”) care apare menționat ca aparținând de cetatea Cheud („*Aranyos*”);

1391- Se înființează mănăstirea din *Perii*, Maramureș cu aprobarea patriarhului *Antoni* din Constantinopol, între ținuturile aparținătoare de aceasta menționându-se și Sălajul;

1405 - Atestarea documentară a satului Gîrcei;

1437-1438- Are loc Răscoala de la Bobâlna la care participă țărani din zonă;

Sec XVI- Se naște la Gîrcei omul de cultură și scriitorul istoric Ambrus Görcsöni;

1527-1530- Derecskei Demeter reformează primii maghiari sălăjeni;

1571- A fost întărit dreptul de vamă al satului Crișeni, așezat pe drumul prin care se aducea sarea de la Ocna Dej (unde exista un depozit de sare) spre Șimleu-Silvaniei; Un document din secolul al XVI-lea amintește de un pod plutitor pe Apa Sălajului, așezat între Crișeni și Zalău;

1575- Lespedea de piatră datată cu acest an atestă existența bisericii reformate din satul Cristur (construită potrivit unor informații chiar în jurul sec. XIII, turnul construit la 1757, extinsă în sec. XVIII și înc. sec XIX și renovată între 1932-1936);

1585- *Sigismund Báthori* dă episcopului român *Spiridon* facultate jurisdicțională și peste bisericile române din Comitatele Crasna și Solnocul de Mijloc;

1592- Cea mai veche informație despre biserica reformată din Gîrcei;

1599- Înființarea Mitropoliei române din Bălgrad (Alba-Iulia) biserica română din Sălaj (Comitatele Crasna și Solnocul de Mijloc) aparține jurisdicției acelor mitropolii;

1639- Se introduce cultura porumbului în zona Ardealului, cultură care se dezvoltă intens în rândul țăranilor deoarece nu se dădea dijmă după ea;

1600- Pustiiri tătarești;

1647- Se construiește un castel în satul Gîrcei de către fam. Serédi István și soția Kamuthi Katalin; tot atunci se construiește aici o biserică romanocatholică;

1682- 1697- Trupele imperiale, cele turcești și hoții sătmăreni pradă populația satelor în căutare de hrană;

1697 și 1700- Au loc Sinoadele prin care se semnează recunoașterea Papei ca și cap al bisericii române, deci unirea cu Roma, preoții și populația din majoritatea satelor comunei recunosc și se organizează conform acestei confesiuni;

1703-1711- Sălăjenii au luat parte la luptele curuților, conduse de Francisc Rákóczi al II-lea;

1720- Introducerea culturii viței de vie în satul Gîrcei;

1732- Încep matricolele în satul Gîrcei (registrele de stare civilă, ale botezaților, cununaților și morților);

1733- Episcopul unit (greco-catolic) *Inochentie Micu Klein* realizează prima conscripție cu privire la situația religioasă a românilor;

1750- vicarul episcopesc P.P. Aron efectuează o nouă conscripție, pentru a stabili situația confesională a românilor.

1762- Satul Gîrcei capătă dreptul de a ține târg;

1690, 1694 și 1697- La Gîrcei se țin adunările generale comitatense ale comitatului Solnocul de Mijloc;

1773-1774- Se construiește o nouă biserică romano-catolică la Gîrcei;

1784-1786- Se efectuează primul recensământ general în Transilvania din porunca lui Iosif al II-lea

1848- Revoluția cuprinde toate satele din Comitatul Crasna și Solnocul de Mijloc;

1853-1854- Se aprobă legile care au dus la eliberarea iobagilor;

1895- Are loc Marele recensământ agricol; În acest an satul Oaia este alipit satului Crișeni;

1761- Episcopia ortodoxă suprimată (după anul 1700), este reînființată și mai bine organizată după Edictul de Toleranță al lui Iosif al II-lea, din anul 1781;

1846- Andrei Șaguna este numit vicar al Eparhiei ortodoxe;

1848- Revirimentul bisericii ortodoxe din Transilvania prin numirea lui Andrei Șaguna ca episcop; el a dat bisericii ortodoxe o lege proprie de organizare „Statutul Organic al Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania”, a reorganizat cursurile de teologie și a cerut preoților să se pregătească continuu;

1850- Vicarul Alexandru Sterca Suluțiu convoacă la Șimleu-Silvaniei, Sinodul care va stabili înființarea de școli, obligativitatea frecvenței școlare, recrutarea învățătorilor și plata acestora;

1870- Se introduc literele latine în școală, abecedarul păstrează și două file de litere chirilice;
1874- Se demarează din inițiativa împăratului Francisc al II-lea al Austriei, realizarea primelor cărți funciare pe teritoriile subordonate;
1876- Comuna Crișeni este inclusă în nou înființatul Comitat Sălaj-Plasa Zalău;
1894- Se construiește o nouă biserică de zid la Crișeni, înlocuită cu alta apoi în anul 1989;
1910-1914- S-a edificat o școală confesională din zid la Crișeni;
1918 –Se reînființează învățământul în limba română;
1925- Intră în vigoare Legea de unificare administrativă, toate satele devin comune rurale cu buget propriu, primar și consiliu local propriu;
1934 -1938- Se realizează o serie de lucrări edilitare, care schimbă aspectul satelor comunei. Au fost reparate și pietruite drumurile comunale, s-au curățat șanțurile pentru ca apa să nu mai inunde aceste drumuri, au fost reparate poduri și s-au reparat și adeseori s-au construit edificii publice, precum o școală nouă. S-au luat măsuri pentru interzicerea construirii de case fără autorizație. Se descoperă zăcămintele de gaz metan la Crișeni;
1948- Trecerea forțată a populației de religie greco-catolică la religia ortodoxă;
1949-1961- Are loc procesul de colectivizare forțată în satele din Ardeal;
1950- Comuna Crișeni este arondată d.p.d.v. administrativ la Raionul Zalău, Regiunea Cluj;
1965-1970 – Are loc electrificarea satelor comunei;
1968- Se reînființează județul Sălaj, comuna Crișeni devenind, din punct de vedere administrativ, în forma actuală.

2.1.3. Evoluții după 1990

După anul 1990 modificările majore în localităților comunei Crișeni apar la nivelul activităților desfășurate și ponderea acestora. Astfel componenta agricolă suferă o scădere majoră, în timp ce componenta industrială crește semnificativ în localitatea Crișeni, datorită fenomenului de migrație a zonelor industriale către zonele periurbane.

2.2. ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL

2.2.1. Generalități

Comuna Crișeni este amplasată în centrul județului Sălaj, în aria metropolitană a reședinței de județ, Zalău, la o distanță de doar 7 km de aceasta. La 19 km spre est se află localitatea Jibou. Legăturile rutiere între cele trei se realizează prin drumul național 1H.

Vecinii direcți ai comunei Crișeni sunt:

- Vest – comuna Hereclean
 - Nord – comuna Dobrin
 - Est – comuna Mirșid
 - Sud – municipiul Zalău
- Cordonatele geografice ale comunei Crișeni sunt:
- latitudine nordică 47°23'39.3,
 - longitudine estică 23°04'59.53.

Din punct de vedere geografic, comuna Crișeni este amplasată în regiunea istorică Crișana, la limita estică cu Transilvania; în zona centrală a județului Sălaj, în bazinul hidrografic al râului Zalău, la contactul depresiunii cu același nume și culmea Meseșului.⁵

«La nord se învecinează cu dealul Pokohegy, la sud-est cu dealul Finca, la vest cu dealul Oaia, la est cu pășunea Composesorat și dealul Fundătura.

Relieful predominant este de dealurile joase ce poartă denumirea de Dealurile Crișenilor care fac parte din unitatea de relief numită Dealurile Silvanei. Altitudinile sunt cuprinse între 150 și 250 m.¹ Dealurile ce încadrează localitatea Crișeni sunt: Dealul Pokohegy (250m) la nord, Dealul Oaia (150 m) la vest, Dealul Finca (200m) în partea de Sud-Est, iar în partea de Est se află dealul Fundătura. Versanții cu pante mai mici au folosință agricolă, iar cei mai înalți sunt împăduriți sau cu pășuni. Tot aici s-a dezvoltat un relief de cuestas (ex. Dealul Finca) unde au avut loc alunecări de teren.»⁶

⁵ <http://ro.wikipedia.org/wiki/Zal%C4%83u#Geografie>

⁶ „Monografia Satului Crișeni”, Doru Surducan, Oradea, 2009

2.2.2. Structura geologică și relieful

"Prin poziție și geneză, comuna aparține dealurilor pericarpatiche din latura vestică a Carpaților, cu denumirea generalizată de Dealurile Silvaniei."⁷

"Relieful predominant este de dealurile joase ce poartă denumirea de Dealurile Crișenilor care fac parte din unitatea de relief numită Dealurile Silvaniei. Altitudinile sunt cuprinse între 150 și 250 m. Dealurile ce încadrează localitatea Crișeni sunt: Dealul Pokohegy (250m) la nord, Dealul Oaia (150 m) la vest, Dealul Finca (200m) în partea de Sud-Est, iar în partea de Est se află dealul Fundătura. Versanții cu pante mai mici au folosință agricolă, iar cei mai înalți sunt împăduși sau cu pășuni. Tot aici s-a dezvoltat un relief de cueste (ex. Dealul Finca) unde au avut loc alunecări de teren.

În partea de sud, înspre orașul Zalău, relieful este de luncă format de Valea Zalăului care străbate satul. Este de precizat că lunca nu este foarte largă dar permite cultivarea plantelor agricole. Tot aici are loc contactul dintre Depresiunea Zalăului și Dealurile Crișenilor.

În subsol se găsesc zăcăminte de gaz metan despre care se știa încă din 1938 conform Monografiei sanitare din acest an. Aceste resurse nu sunt însă explorate. Apele termale existente aici ar putea fi valorificate la ștrandul din localitate."

"În cea mai mare parte predomină solurile brune de pădure (podzolice). De-o parte și de alta a văii Zalăului, se întâlnesc soluri erodate. Acestea au apărut pe versanți puternic înclinați care au fost defrișați fără a se lua măsuri de regenerare a vegetației lemnoase și care sunt expuse eroziunii de suprafață. Se mai întâlnesc soluri brune de pădure. Solurile aluviale sunt prezente în lunca Văii Zalăului."⁸

2.2.3. Condiții climatice

"Clima regiunii se înscrie în tipul climatului transcarpatic, continental, care este influențat evident de relieful (topoclimate de adăpostire ori expoziție favorabilă). Temperatura aerului înregistrează o medie anuală de +8, +9 °C și o variație medie lunară de -3 °C +18 °C = 21°C. Precipitațiile atmosferice înregistrează media multianuală de 700 – 800 mm. Faptul că cea mai mare parte a precipitațiilor cade în perioada de primăvară, scurgerea de primăvară este predominantă: 40 – 45 % din scurgerea anuală, față de cea din timpul verii (20%) și din timpul toamnei (5 –10%)."⁹

2.2.4. Rețeaua hidrografică

"Apele și așezarea satelor sunt strâns interconectate. În zona studiată, asemenea altor comunități umane, sunt cele care au determinat existența milenară pe aceste meleaguri. Cele mai importante cursuri sunt Valea Zalăului, în apropierea de sud-vest a satului Crișeni, Valea Sălajului situată pe direcția N-S a teritoriului administrativ, traversează satul Gîrceiu iar pârâul Cristur este adiacent satului cu același nume."

"Văile au fragmentat suprafața inițială a interfluviului fragmentându-l într-o serie de culmi orientate, în general, est-vest și au generat mici bazinete de eroziune, favorabile instalării satelor și practicarea agriculturii pe suprafețe întinse. Datorită despăduririlor practicate în ultimele secole, unii versanți care mărginesc aceste bazine sunt actualmente afectați de alunecări de teren și de eroziune liniară."¹⁰

"Râul Zalău sau Valea Zalăului izvorăște din Munții Meseș și se varsă în râul Crasna. Afluenți mai importanți sunt Văile Miței și Panicului⁴. Valea Zalăului străbate satul Crișeni în partea de sud, formând totodată și o luncă prielnică agriculturii. Localitatea mai este străbătută de doi afluenți ai săi Oaia cu scurgere pe direcție Vest-Est și Pârâul Satului, care se unesc formând Pârâul Oaia ce se varsă apoi în valea Zalăului."¹¹

2.2.5. Vegetația și fauna

"Vegetația este în strânsă legătură cu clima, relieful, solurile, rețeaua hidrografică și activitatea omului. Vegetația locală se caracterizează prin păduri de foioase (stejar, carpen, cer, ulm, arțari, plopi) dar și prin ierburi mărunte, pajiști, pășuni(Oaia în Vest, Composesorat în Est). Vegetația azonală este cea de luncă dezvoltată pe Valea Zalăului și se caracterizează prin plopi, sălcii etc.

Fauna este influențată de relieful, climă și vegetație, prin urmare aici vom întâlni specii de animale și păsări adaptate la condițiile de mediu locale.

⁷ "Studiu de fundamentare privind evoluția istorico-urbanistică a localităților comunei Crișeni", S.C. ART PROIECT S.R.L. mun. Zalău

⁸ „Monografia Satului Crișeni”, Doru Surducu, Oradea, 2009

⁹ Idem 7

¹⁰ Idem 7

¹¹ Idem 8

Fauna locală este caracteristică zonei de dealuri joase și depresiuni și cuprinde numeroase specii de animale: rozătoare, iepuri, vulpi, lupi, căprioare etc. Dintre păsări amintesc : barza, privighetoarea, vrabia, rândunica, uliul etc."¹²

2.2.6. Riscuri naturale

Zone inundabile

Zonele inundabile de pe teritoriul comunei Crișeni se limitează la partea sudică, în zona reședinței de comună, Crișeni, pe cursul Văii Zalăului. Acestea totalizează o suprafață de 142,98 ha (4,33% din totalul UAT), din care 72,13 ha (25,47% din total) în intravilan, din care:

- zonele cu risc crescut ocupă 4,49 ha, adică 1,59% din intravilan
- zonele cu risc mediu însumează 14,46 ha, reprezentând 5,11% din intravilan
- zonele cu risc scăzut de inundații ocupă 53,18 ha, adică 18,79% din intravilan

Alunecări de teren

În intravilanul localităților comunei Crișeni nu au fost identificate zone afectate de alunecări de teren. Procesele de versant se desfășoară pe circa 30% din teritoriu, predominând eroziunea de suprafață și de adâncime.

2.3. RELAȚII ÎN TERITORIU

Suprafața totală a teritoriului administrativ al comunei Crișeni însumează 3301,18 ha.

Localitatea Crișeni este amplasată la limita sudică a teritoriului administrativ al comunei, la graniță cu municipiul reședință de județ, Zalău. Acest fapt a favorizat o dezvoltare mai accentuată a localității, comparativ cu restul satelor ce compun comuna. Drumul național 1H, care traversează localitatea Crișeni, asigură legătura între municipiul Zalău și localitățile Jibou, respectiv Șimleu Silvaniei. Localitatea cu suprafața cea mai redusă este Cristur-Crișeni (sub 10% din intravilanul total al comunei).

Legăturile rutiere între localitățile comunei sunt asigurate de drumul județean 108D, care se intersectează cu DN 1H în apropierea limitei de intravilan a satului Crișeni. Accesul este facil în toate cele trei localități, datorită stării bune a drumurilor de legătură. Satul Gârceiu este amplasat la 1,34 km distanță de reședința de comună, Crișeni, iar localitatea Cristur-Crișeni este amplasată la 1,72 km nord-est de Gârceiu. Satele Cristur-Crișeni și Crișeni sunt separate de 3,83 km, pe drumul județean 108 D și DN 1H.

2.4. ACTIVITĂȚI ECONOMICE

Economia comunei Crișeni se bazează în principal pe sectorul industrial. Acest fapt se datorează amplasării favorabile, în vecinătatea directă a municipiului reședință de județ, Zalău. Zona industrială se regăsește în cea mare parte în satul Crișeni, în partea sudică, la granița cu municipiul Zalău și se dezvoltă de o parte și alta a drumului național 1H, care asigură astfel, un acces facil.

Câteva dintre principalele unități economice sunt:

Denumire societate	Activitate economica
S.C. EUDIS S.A.	Productie echipamente industriale
S.C. FIBROCOM S.R.L.	Producție fibră de sticlă
S.C. AXIOMA S.R.L.	Constructii
S.C. OVIPRODCOM S.R.L.	Prelucrare lemn
S.C. SALICO S.A.	Comerț
S.C. D.R.D.P. ZALĂU	Depozit materiale , parc auto
S.C. CONSTRUCȚII MONTAJ S.R.L.	Producție prefabricate, depozit materiale de construcții
S.C. ALBER S.A.	Procesare produse alimentare
S.C. COMBI S.A.	Nutrețuri combinate

¹² „Monografia Satului Crișeni”, Doru Surducu, Oradea, 2009

S.C. SALIMET S.A	Confecții metalice
S.C. COMCEREAL S.A.	Depozite cereale
S.C. PARMENAS S.R.L.	Societate agricolă
S.C. CONDROM S.A.	Construcții
S.C. ADORIANIS S.R.L.	Tâmplarie lemn
S.C. LOTUS S.R.L.	Construcții
S.C. AGROTRANSPORT S.A	Transport agricol
S.C. ROMITANA S.A.	Atelier tamplarie
S.C. ASTRA S.A.	Procesare produse alimentare
S.C. SILVEX S.A	Confecții
S.C. ELECTROART S.R.L.	Aparate electronice
S.C. ROMITEX S.R.L.	Confecții
S.C. COM FELI S.R.L.	Confecții
S.C. AGROMECH S.R.L.	Mecanizare agricolă
S.C. SILVANA SEMPAS S.A.	Management pajiști
S.C. ROMENTRANS SERV S.A.	Transport
S.C. COM TRANS LEBI ICO S.R.L	Societate agricolă
S.C. PAMEL. S.A.	Servicii
S.C. BRITOS S.R.L.	Comerț
S.C. ADI MIHAELA S.R.L.	Comerț
S.C. BRISTAR IMPEX S.R.L.	Servicii
S.C. CONSIN S.R.L	Construcții
S.C. SENROM S.A.	Comerț
S.C. NIAGARA IMPEX S.R.L.	Comerț
S.C. MINERVA TRANS S.R.L.	Transporturi
S.C. MIRAJ S.R.L	Comerț
S.C. AGROMAR S.R.L.	Societate agricolă
S.C. FRATII JECAN S.R.L.	Comerț
S.C. MODA ROMANIA S.R.L	Confecții textile
S.C. WEST CO IMPEX S.R.L.	Producție obiecte din fibra de sticlă
S.C. ALTICOM DISTRIBUTION S.R.L.	Comerț
S.C. COMPLEX SERVICE S.R.L.	Reparații auto
S.C. ADAROM TRANSPORT S.R.L	Transporturi auto
S.C. AGRAL PROD S.R.L.	Societate agricolă
S.C. CONSTRUCT CRISAN S.R.L	Servicii
S.C. TOTAL TRANS S.R.L.	Transporturi auto
S.C. HEXADOR S.R.L.	Comerț
S.C. UNIVERSAL S.A.	Procesare produse alimentare
S.C. PRO LOTUS S.R.L.	Prelucrare lemn

S.C. GHIMAR S.R.L.	Producție de subansamblu mașini
S.C. VIDALIS IMPEX S.R.L.	Construcții
S.C. SUSAN MODE S.R.L.	Confecții textile
S.C. PROANITA IMPEX S.R.L.	Comerț
S.C. TACON S.R.L.	Construcții
S.C. MARIAN TIR S.R.L.	Transporturi
S.C. TRACOM S.R.L.	Transporturi
S.C. VALENITRANS S.R.L.	Transporturi
S.C. PAVAJ PROD S.R.L.	Producție dale pavaj
S.C. EDIL CASA S.R.L.	Construcții

Satele aparținătoare Cristur-Crișeni și Gârceiu au o activitate economică redusă, singurele obiective fiind câteva unități care se ocupă cu comerțul cu amănuntul.

În cadrul comunei, activitatea industrială are o pondere de 70%, agricultura 20%, comerțul 3% și serviciile de 7%.

2.4.1. Agricultură și creșterea animalelor

Agricultura este o activitate practică pe întreg teritoriul administrativ al comunei. Cele mai răspândite sunt culturile de cereale, în special porumb, și creșterea animalelor, preponderent ovine și păsări. Serviciile în agricultura regăsite în comună sunt limitate la teritoriul reședinței de comună, Crișeni, și sunt reprezentate de un dispensar veterinar și două obiective ce asigură servicii de mecanizare și transport agricol.

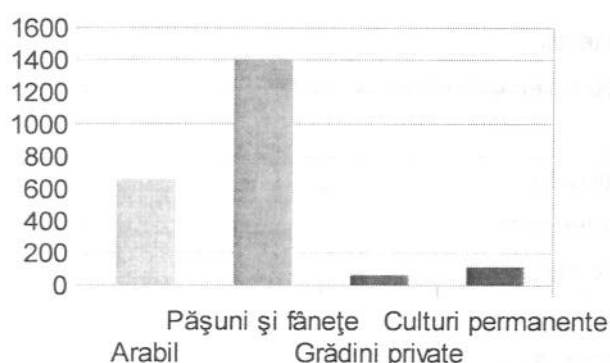
În general, agricultura se practică atât în interiorul cât și în afara vetrei localităților, teritoriul agricol din intravilan fiind utilizat ca grădini de legume, vii sau livezi.

În comună există și câteva activități industriale de prelucrare a produselor agricole, depozite de cereale și un punct de furnizare de nutrețuri combinate.

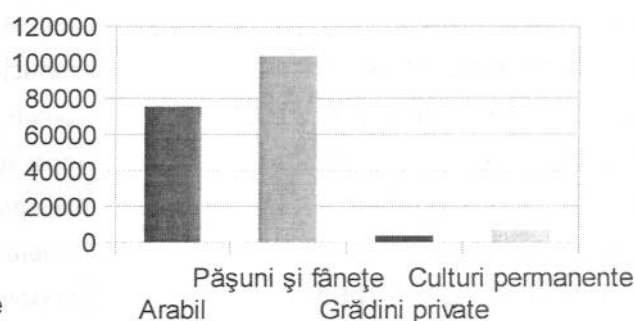
Satul Crișeni găzduiește sediul Direcției Fitosanitare Sălaj, aflată în subordinea Consiliului Județean și a Consiliului General al municipiului București, și care oferă servicii publice de protecție a plantelor.

Terenul agricol al comunei Crișeni totalizează o suprafață de 70,83% din teritoriul administrativ, 61,82%. Graficele de mai jos reprezintă ponderile comparative pentru anul 2011, conform datelor furnizate de INSSE, în urma ultimului recensământ agricol:

Categorii de folosință comuna Crișeni

Categorii de folosință județul Sălaj

Categoria de folosință	În comuna Crișeni (INSSE 2011)		În județul Sălaj (INSSE 2010)	
	Suprafață (ha)	%	Suprafață (ha)	%
Arabil	658.26	29.35	75480.38	39.96
Pășuni și fânețe	1406.86	62.72	103286.55	54.69
Grădini private	65.22	2.91	3531.17	1.87
Culturi permanente	112.66	5.02	6572.95	3.48
Total agricol	2243	100	188871.05	100

Din tabelul de mai sus se poate observa ponderea majoră pe care o dețin pășunile și fânețele din suprafața totală; terenurile arabile ocupând o suprafață de puțin sub 30% din total.

În ceea ce privește proprietatea terenurilor, majoritatea suprafețelor agricole sunt deținute de către persoane fizice.

Cele mai răspândite culturi din comună sunt:

- porumb
- leguminoase pentru nutreț
- cartofi
- grâu
- ovăz¹³

Creșterea animalelor se produce doar la nivelul gospodăriilor private, cu câteva excepții de tip persoane fizice autorizate/intreprinderi familiale. În prezent, în niciunul dintre satele ce alcătuiesc comuna Crișeni nu există societăți comerciale care să desfășoare activități zootehnice.

În anul 2010, la momentul celui mai recent recensământ agricol, comuna Crișeni deținea următoarele efective de animale¹⁴:

Specie	Populație
Ovine	2265
Bovine	133
Porcine	620
Păsări	8931
Caprine	99
Cabaline	52
Iepuri	338
Familii de albine	536
Măgari și catări	4

2.4.2. Activități industriale

Sectorul industrial a fost puternic susținut de vecinătatea directă cu municipiul reședință de județ, Zalău, beneficiind de avântul resimțit de acesta în ultimul deceniu.

Zona industrială s-a coagulat, astfel, în partea sudică a satului Crișeni, la granița cu orașul Zalău. Satele Cristur-Crișeni și Gârceiu au o activitate industrială extrem de redusă.

2.4.3. Silvicultura

Ponderea fondului forestier fiind redusă (6,94% din suprafața totală a comunei), silvicultura nu constituie o funcțiune economică a comunei.

2.4.4. Activități turistice

Comuna Crișeni nu beneficiază de obiective turistice importante. Există două monumente istorice de clasă B, clasate în Lista Monumentelor Istorice 2010:

- SJ-I-s-B-04881 Așezare din perioada Neolitică; în satul Crișeni, zona „Măzăriște”
- SJ-II-m-B-05045 Biserica Reformată a satului Cristur-Crișeni; datând din sec. XVI, cu turn din anul 1756, transformat în sec. XX

Profilul turistic al comunei este susținut și de pensiunile și cabanele existente în cele trei sate aparținătoare.

¹³ http://www.rga2010.djsct.ro/inceput_t.php?codj=31&den=S%C4%82LAJ&jd=2&new=0

¹⁴ http://www.rga2010.djsct.ro/inceput_t.php?codj=31&den=S%C4%82LAJ&pg=1&jd=2&new=4

2.4.5. Servicii și comerț

În ceea ce privește serviciile și comerțul, reședința de comună, Crișeni, este mai dezvoltată decât restul satelor aparținătoare. Dotările de care beneficiază fiecare sat în parte sunt:

1. Crișeni

- Dotări administrative
Reședința de comună reunește toate dotările administrative specifice comunelor:
 - Primăria;
 - Consiliul Local;
 - Poliția.
- Dotări culturale
 - Cămin cultural;
 - Bibliotecă;
 - Biserică reformată;
 - Biserică ortodoxă.
- Dotări educaționale
 - școală generală.
- Dotări medicale
 - două dispensare umane;
 - un cabinet stomatologic;
 - un dispensar veterinar.
- Comerț
 - restaurante;
 - spații de cazare
 - magazine mixte dispersate în țesutul localității.
- Dotări sportive și de agrement
 - un teren de sport
 - un ștrand
 - două parcuri (parcul central și un parc în curs de amenajare)

2. Cristur-Crișeni

- Dotări administrative
Singura dotare administrativă a satului Cristur-Crișeni este un oficiu poștal.
- Dotări culturale
 - cămin cultural;
 - biserică reformată, clasată monument de arhitectură de categoria B;
- Dotări educaționale
 - școală generală;
 - grădiniță;
- Dotări medicale
Satul Cristur-Crișeni este relativ sărac în dotări medicale, fiind dotat cu un singur punct sanitar.
- Comerț
Aprovizionarea populației cu bunuri de larg consum este asigurată de cele trei magazine alimentare din sat.
- Dotări sportive și de agrement
 - un teren de sport;
 - un parc în curs de amenajare.

3. Gârceiu

- Dotări administrative
Satul Gârceiu nu deține dotări administrative.
- Dotări culturale
 - cămin cultural;
 - biserică ortodoxă;
 - casă de rugăciuni baptistă;
 - biserică reformată.
- Dotări educaționale

- școală generală;
- grădiniță.
- Dotări medicale
În localitate există un singur punct sanitar uman.
- Comerț
 - 2 magazine mixte
 - o cabană turistică.
- Dotări sportive și de agrement
Pe teritoriul satului aparținător Gârceiu există o singură dotare sportivă: un teren de sport.

2.5. POPULAȚIE. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

2.5.1. Structura și evoluția populației

Teritoriul administrativ al comunei Crișeni cuprinde 3 localități:

- reședința de comună Crișeni
- Cristur-Crișeni
- Gârceiu

Numărul populației stabile din comuna Crișeni a fost la Recensământul populației din 2011 de 2641 locuitori.

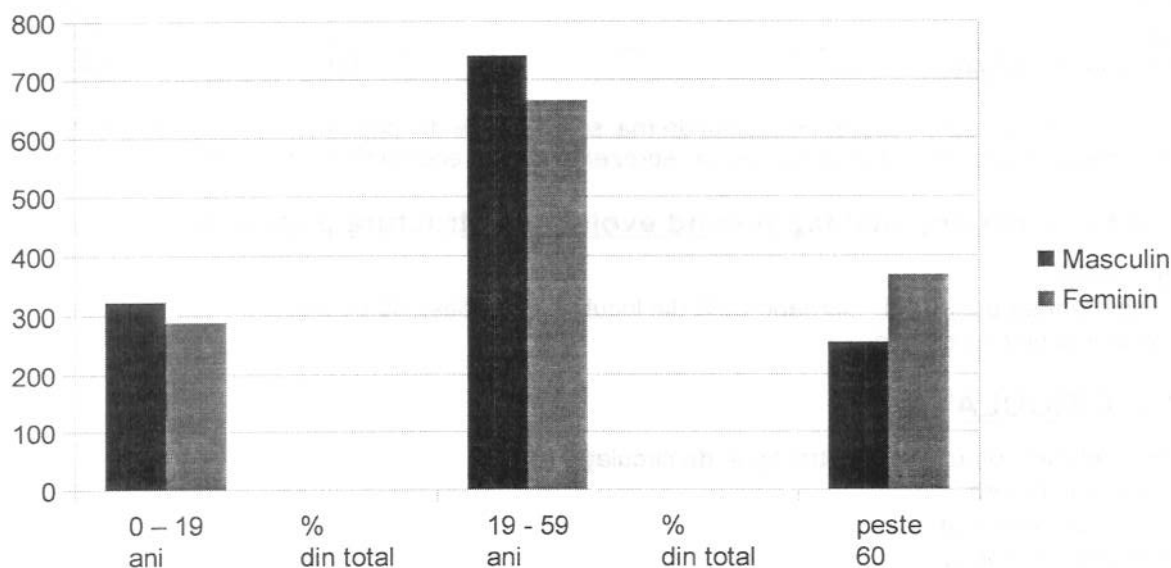
Densitatea populației pe teritoriul comunei este de cca. 1,25 locuitori/kmp, mult sub media județeană care este de 58,1 loc./kmp.

În tabelul anexat sunt prezentate datele referitoare la structura actuală a populației pe sexe și grupe de vârstă a comunei Crișeni. Specificăm că datele prezente sunt cele de la Recensământul din 2011.

Nr. loc. 2011	Sex (2011)			
	M	% din total	F	% din total
2641	1320	50%	1321	50%

Dăm mai jos ponderile grupelor de vârstă în funcție de sex, în cadrul populației comunei:

Localitatea	Nr. loc. 2011	Grupe de vârstă (2011)					
		0 – 19 ani	% din total	19 – 59 ani	% din total	peste 60	% din total
Masculin	1320	323	24.47%	742	56.21%	255	19.32%
Feminin	1321	289	21.88%	664	50.26%	368	27.86%
Total comună	2641	612	23.17%	1406	53.24%	623	23.59%

	Crișeni	Cristur-Crișeni	Gârceiu	Total comună
1850	556	421	685	1662
1900	654	539	1010	2203
1930	818	651	1218	2687
1956	1061	848	1378	3287
1966	988	609	1037	2634
1977	1174	596	935	2705
1992	1044	624	448	2116
2002	1236	456	751	2443

O comparație a ratelor de creștere (%) ale localităților comunei din ultimii 50 de ani revelă următoarea situație:

Localitatea	Perioada			
	1956 - 1966	1966 - 1977	1977 - 1992	1992 - 2007
Crișeni	-6.88%	18.83%	-11.07%	18.39%
Cristur-Crișeni	-28.18%	-2.13%	4.70%	-26.92%
Gârceiu	-24.75%	-9.84%	-52.09%	67.63%
Total comună	-19.87%	0.04%	-21.77%	15.45%

Ratele de creștere sunt exprimate în procente și sunt calculate după formula $(\text{valoarea indicator an curent} - \text{valoarea indicator an precedent}) / \text{valoarea indicator an precedent}$.

2.5.2. Resursele de muncă și populația ocupată

Ramura de activitate (INSSE 2011)	Număr persoane	% din total
Agricultură, silvicultură și pescuit	427	36.00%
Industrie	252	21.25%
Producție și distribuție energie electrică, apă, gaze naturale	23	1.94%
Construcții	84	7.08%
Comerț	104	8.77%
Hoteluri și restaurante	21	1.77%
Transporturi și depozitare	48	4.05%
Servicii administrative	3	0.25%
Administrație publică	75	6.32%
Învățământ	34	2.87%
Sănătate	36	3.04%
Alte activități și servicii	79	6.66%
Total persoane ocupate	1186	100.00%

După cum se poate observa în tabelul de mai sus, 21.25% din populația ocupată lucrează în sectorul industrial. Industria ușoară, nepoluantă pare a reprezenta viitorul economic al comunei.

2.5.3. Disfuncționalități privind evoluția și structura populației

Disfuncționalități:

- îmbătrânirea populației - aproape 80% din locuitori au depășit 60 de ani;
- lipsa locurilor de muncă.

2.6. CIRCULAȚIE

Pe teritoriul comunei există trei tipuri de circulații:

- circulație rutieră;
- circulație feroviară;
- circulație pietonală.

1. Circulația rutieră

Comuna Crișeni este traversată de drumul național 1H, de la sud spre est. Acesta parcurge intravilanul localității Crișeni și face legătura cu municipiile Zalău, Jibou și Șimleu Silvaniei.

Pe teritoriul administrativ al comunei, drumul național are o lungime de 4168 m, din care 3392 m în intravilanul reședinței de comună, între următoarele poziții kilometrice:

- km 74 și 839 m în partea sudică – km 78 și 230 m la limita estică

Conform situației propuse, drumul național 1H va fi în intravilanul localității Crișeni pe 3392 m, între următoarele poziții kilometrice:

- km 74 și 839 m în partea sudică – km 78 și 230 m la limita estică

Față de intravilanul existent se introduc în intravilan porțiuni din drumul național după cum urmează:

- de la km 74 și 833 m la km 74 și 839 m în zona sudică
- de la km 78 și 235 m la km 78 și 230 m la limita estică

În zona comunei Crișeni, DN1H este prevăzut cu câte o bandă carosabilă pe fiecare sens de mers, cu șanțuri și local trotuare de-o parte și de alta a zonei carosabile, pe porțiunile aflate în intravilanul localităților.

Drumul național 1H se intersectează cu drumul județean 108D, care face legătura cu celelalte două sate ce alcătuiesc comuna, la kilometrul 78 și 783 m.

Traficul greu pe relația Zalău – Jibou trece prin localitatea reședință de comună, la fel ca și traficul ușor, generând poluare.

Toate drumurile județene mai sus menționate au îmbrăcăminte asfaltică și sunt într-o stare relativ bună. Profilele stradale sunt necorespunzătoare, în majoritatea cazurilor trotuarele nu există, iar rigolele nu sunt întreținute.

Circulația intra-comunală este asigurată pe lângă drumurile mai sus menționate și de drumul comunal DC 12, spre comuna Hereclean. Acesta este într-o stare extrem de proastă, din pământ, ceea ce îl face greu accesibil. Profilul stradal nu respectă normele în vigoare, motiv pentru care ar fi nevoie de lucrări de modernizare.

Transportul în comun spre și dinspre Zalău și Cehu Silvaniei este asigurat de cursele efectuate de firma YMY Trans, pe următoarele trasee:

- Zalău – Crișeni – Gârceiu – Cristur-Crișeni – Sălățiș – Cehu-Silvaniei – Benesat, cu plecări din Benesat la orele:
 - 07:00; 09:20; 11:50; 13:00; 14:45; 16:50; 18:20; 19:50; 00:20

2. Circulația feroviară

Sudul și Sud-Estul suprafeței administrative a comunei sunt traversate de magistrala 412 Jibou-Zalău-Sărmășag-Carei. Pe teritoriul comunei nu există o haltă, aceasta fiind doar tranzitată de trenurile care leagă localitățile apropiate, Jibou și Zalău. Cele mai apropiate stații sunt cele din Zalău, la 500 m și Mirșid, la 5 km distanță de satul Crișeni.

Pe teritoriul administrativ al comunei, rețeaua feroviară măsoară 2,39 km, toată lungimea regăsindu-se în afara intravilanului.

Pe parcursul unei zile, calea ferată care trece prin comuna Crișeni este străbătută de 14 trenuri, dinspre Zalău spre Mirșid sau invers.

În interiorul suprafeței comunei nu există nici o trecere la nivel cu calea ferată. Intersecția dintre drumul național 1H și magistrala feroviară este la în imediata apropiere a limitei UAT.

3. Circulația pietonală

Analizând situația existentă observăm că în mare parte dintre situații trotuarele lipsesc, astfel că pietonii circulă pe marginea zonei carosabile, ceea ce este incomod și nesigur, atât pentru pietoni, cât și pentru conducătorii auto.

Disfuncționalități

Drumul național 1H a fost recent recondiționat pe suprafața administrativă a comunei, însă este necesară dezvoltarea profilului stradal pentru a corespunde cu cele din planșele desenate. Astfel, lipsesc trotuarele și zona de siguranță. Pentru construirea în cadrul zonei de protecție a drumului național, este necesar avizul Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale.

Drumul județean 108 D este asfaltat, însă necesită lucrări de modernizare în partea de extravilan, după ieșirea din localitatea Cristur-Crișeni.

Drumul comunal 12 este într-o stare foarte proastă, neasfaltat, fiind necesare lucrări ample de modernizare.

În ceea ce privește străzile secundare, acestea sunt în majoritate asfaltate și de o calitate buna, fiind necesare efectuarea unor lucrări periodice de întreținere. În unele cazuri, în care drumul are o lățime de 4-5 m, ar fi nevoie de modificarea profilului stradal, prin lățirea acestuia. Acest lucru s-ar putea realiza prin transformarea șanțurilor în rigole acoperite.

O altă problemă o constituie trecerea atelajelor și animalelor pe drumul național, fapt ce generează neplăceri, atât conducătorilor auto cât și locuitorilor comunei. Deoarece nu există trotuare, circulația pietonală, velo și auto se desfășoară pe drum, dar datorită valorilor reduse ale circulației auto nu apar probleme majore.

Starea proastă a numeroase dintre drumurile comunei, atât asfaltate cât și de macadam, afectează de asemenea fluiditatea circulației.

2.7. INTRAVILAN EXISTENT. ZONE FUNCȚIONALE. BILANȚ TERITORIAL

2.7.1. Intravilanul existent al reședinței de comună **Crișeni. Zone funcționale**

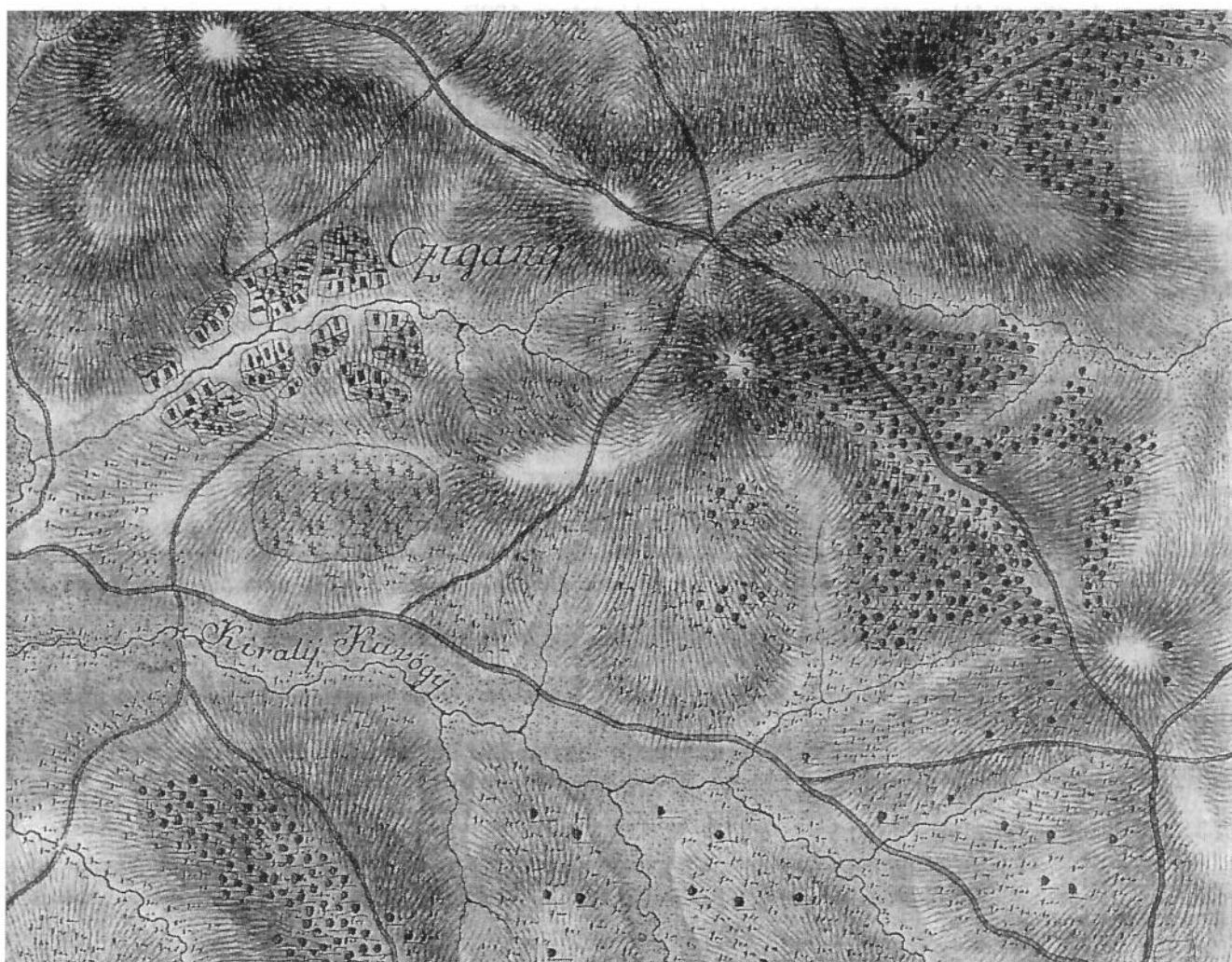

Fig. D.1: Fragment din harta Iosefină 1769-1773

Satul reședință de comună, Crișeni, este amplasat la marginea depresiunii Zalăului, pe lunca văii Zalăului. Valea Zalăului traversează jumătatea sudică a satului, de la Sud-Est spre Vest, iar afluenții (Oaia și Pârâul Satului) săi se ramifică în partea nordică a satului. Din punct de vedere al reliefului, localitatea este amplasată la marginea depresiunii Zalăului, înconjurată de Dealurile Crișenilor, care sunt parte a Dealurilor Silvaniei. Din cauza amplasării pe lunca râului Zalău, exista riscuri medii de inundații și exces de umiditate.

Localitatea este de tip linear și urmărește curbura drumului național 1H, fiind dezvoltată de o parte și de alta a acestuia. Străzile secundare pornesc radial, în ambele direcții ale drumului principal, și apoi paralel

cu acesta.

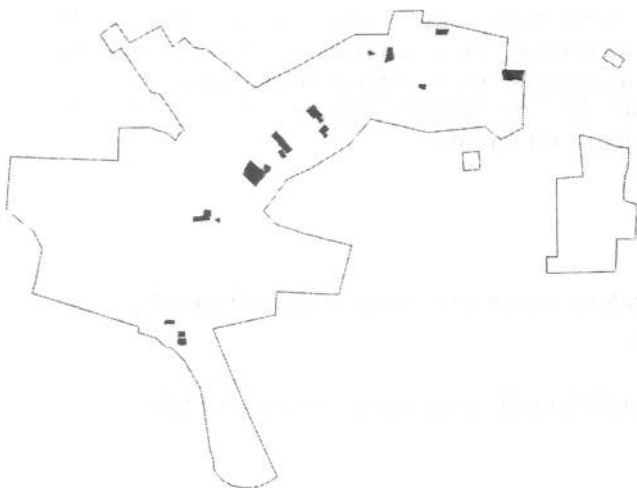
În prezent, satul este alcătuit din 5 trupuri de intravilan: trupul principal (C1) și 4 trupuri de dimensiuni foarte reduse. Toate trupurile mici se regăsesc în partea de est și nord-est a trupului principal. Trupul principal cuprinde vatra satului și este localizat pe limita sudică a comunei, spre municipiul Zalău.

De la elaborarea celui mai recent P.U.G., din anul 2005, nu a mai fost elaborat nici un P.U.Z. cu scopul introducerii în intravilan a unor terenuri noi.

Intravilanul existent al localității Crișeni prezintă următorul bilanț teritorial:

Zone funcționale		Suprafață intravilan Situția existentă	
		Ha	%
C	Zonă centrală și alte zone cu funcțiuni complexe de interes public	4.07	1.44%
LR	Zonă de locuințe și funcțiuni complementare	94.67	33.43%
P	Zonă activități de producție	49.57	17.50%
	industrială	49.57	17.50%
	agricolă	-	-
V	Zone verzi (parcuri, recreere, sport)	9.61	3.39%
G	Zonă gospodărie comunală, cimitire	10.54	3.72%
Cc	Zone cu destinații speciale și de echipare teritorială	23.89	8.44%
	Căi de comunicație rutieră	23.89	8.44%
	Căi ferate	-	-
	Zonă cu destinații speciale	-	-
E	Zonă echipamente tehnico - edilitare	0.00	0.00%
H	Ape	0.50	0.18%
TA	Teren agricol intravilan	90.35	31.90%
TOTAL		283.20	68.10%

a) Zona centrală și alte zone cu funcțiuni de interes public cuprinde parcele și construcții ce adăpostesc funcțiuni administrative și servicii publice. Majoritatea acestora sunt dispuse pe marginea drumului național, însă nu formează o arie compactă. Funcțiunile de interes public sunt mixate cu funcțiuni de locuire, acestea neputând fi clar separate.

Reședința de comună Crișeni dispune de următoarele dotări de interes public:

1) Dotări administrative

Satul Crișeni reunește dotările administrative caracteristice comunelor, precum sediul Primăriei, al Consiliului Local și al Poliției. Toate aceste dotări dispun de construcții specifice și corespunzătoare ca suprafață.

Sediul Primăriei și al Consiliului Local este amplasat în zona centrală, pe marginea vestică a drumului național 1H. Clădirea care le adăpostește a fost recent construită.

Sediul Poliției se află tot pe drumul principal (care se suprapune cu DN 1H), la aproximativ 400m nord-est față de Primărie.

2) Dotări de învățământ

Învățământul în localitatea Crișeni este asigurat de o școală generală, clasele I-VIII. Trebuie menționat că o parte dintre copii urmează școala la Zalău.

Școala este amplasată în zona centrală a localității, în imediata vecinătate a Primăriei. Clădirea care adăpostește școala este într-o stare relativ bună.

3) Dotări culturale

Tabloul cultural al reședinței de comună este alcătuit dintr-un cămin cultural și o bibliotecă. Cele două dotări sunt amplasate în zona centrală, la 200 m Nord de sediul Primăriei, în aceeași clădire.

4) Dotări pentru sănătate

Serviciile sanitare sunt asigurate de două dispensare medicale umane, un dispensar veterinar și un cabinet stomatologic. Cele două dispensare umane sunt amplasate în zona centrală, unul dintre ele pe aceeași

parcelă cu sediul Primăriei, iar cea de-a doua în spatele căminului cultural.

5) Culte

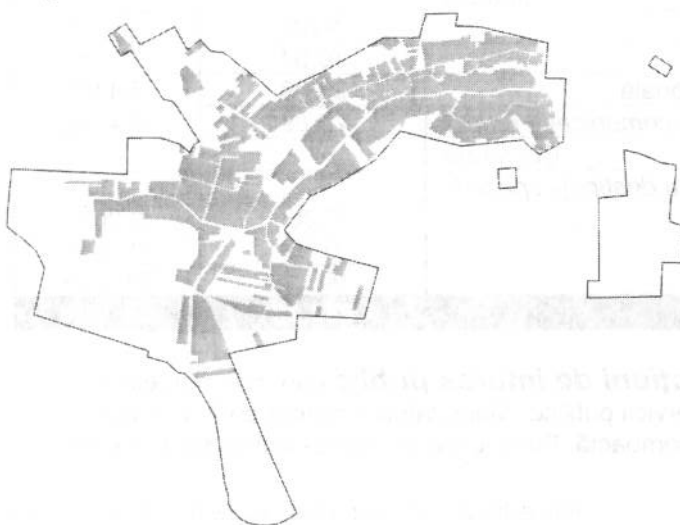
Localitatea adăpostește 2 lăcașe de cult, aparținând confesiunilor: ortodox și reformat. Cele două biserici se află la o distanță relativ mare una față de cealaltă. Dacă biserica reformată se regăsește în jumătatea sudică a intravilanului, în apropierea drumului principal, la 400 m sud față de Primărie; biserica ortodoxă, împreună cu cimitirul alăturat, se află pe limita nordică a intravilanului.

6) Dotări comerciale și de prestări servicii

Pe raza localității își desfășoară activitatea mai multe unități comerciale. Acestea sunt dispersate pe suprafața satului.

Suprafața de teren din cadrul intravilanului ocupată cu dotări publice, reprezintă un total de 4.07 ha, cca. 1.44% din totalul intravilanului localității, au fost luate în calcul numai suprafețele parcelor ocupate de construcții care adăpostesc dotări și servicii publice.

b) Zona de locuințe și funcțiuni complementare este cea mai extinsă zonă funcțională.

Zona destinată locuirii este constituită aproape integral din locuințe individuale, în mare parte parter sau P+1, amplasate în cadrul unor parcele de formă aproximativ dreptunghiulară, situate cu latura îngustă spre stradă. Locuințele sunt așezate de regulă în frontul străzii, de-a lungul străzilor principale, pe limita de proprietate, în timp ce de-a lungul străzilor secundare sunt ușor retrase față de aliniament. Funcțiunile complementare ale zonei de locuit, altele decât cele care fac parte din zona instituțiilor publice, sunt reprezentate de mici dotări comerciale, diferite anexe gospodărești, adăposturi pentru animale și construcții pentru depozitarea și prelucrarea produselor agricole în cadrul gospodăriei. Anexele sunt amplasate în general în spatele construcției de locuit, în continuarea casei sau paralel cu strada, delimitând astfel partea construită a parcelei (curtea) de terenul agricol al acesteia.

La recensământul din anul 2011 a fost înregistrate 897 de locuințe ocupate. Indicii medii de locuibilitate în reședința de comună Crișeni pe baza acestor date sunt următorii:

- suprafața locuibilă / locuință ocupată = 61,79 mp
- nr. camere / locuință ocupată = 3,53

c) Zona activități de producție

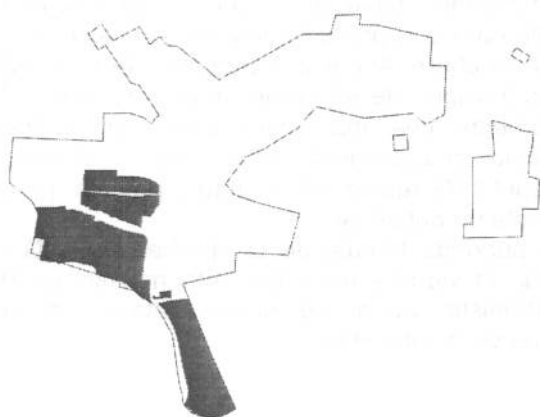
În decursul ultimului deceniu activitățile de producție industrială au cunoscut o creștere semnificativă, în timp ce activitățile de producție agricolă au fost într-o cădere liberă.

- *zona unităților de producție industrială*

Zona industrială a satului Crișeni este amplasată la limita sudică, la granița cu municipiul Zalău.

Principalele unități de producție industrială sunt:

Denumire societate	Activitate economica
S.C. EUDIS S.A.	Producție echipamente industriale
S.C. FIBROCOM S.R.L.	Producție fibră de sticlă
S.C. OVIPRODCOM S.R.L.	Prelucrare lemn
S.C. CONSTRUCȚII MONTAJ S.R.L.	Producție prefabricate, depozit materiale de construcții
S.C. ALBER S.A.	Procesare produse alimentare
S.C. SALIMET S.A.	Confecții metalice
S.C. PARMENAS S.R.L.	Societate agricolă
S.C. ADORIANIS S.R.L.	Tâmplarie lemn
S.C. ROMITANA S.A.	Atelier tamplarie
S.C. ASTRA S.A.	Procesare produse alimentare
S.C. SILVEX S.A.	Confecții
S.C. ROMITEX S.R.L.	Confecții
S.C. COM FELI S.R.L.	Confecții
S.C. MODA ROMANIA S.R.L.	Confecții textile
S.C. WEST CO IMPEX S.R.L.	Producție obiecte din fibra de sticlă
S.C. COMPLEX SERVICE S.R.L.	Reparații auto
S.C. UNIVERSAL S.A.	Procesare produse alimentare
S.C. PRO LOTUS S.R.L.	Prelucrare lemn
S.C. GHIMAR S.R.L.	Producție de subansamblu mașini
S.C. SUSAN MODE S.R.L.	Confecții textile
S.C. PAVAJ PROD S.R.L.	Producție dale pavaj

- *zona unităților de producție agricolă și agro-zootehnică*
În trecut agricultura și creșterea animalelor erau componente importante ale economiei localității, dar în ultimii ani au suferit o scădere dramatică.

d) Zona spațiilor verzi (parcuri, recreere, sport)

Spațiile verzi ocupă 9.61 ha, ceea ce reprezintă 3.39% din suprafața totală a intravilanului. Această suprafață verde este împărțită în două subzone: zone verzi pentru activități sportive și de loisir, cu o suprafață de 5.75 ha, și zone verzi de protecție a apelor, 6.53 ha.

Zona de loisir este alcătuită din parcuri publice, terenuri de sport și un ștrand. Parcul central este amplasat în imediata vecinătate a bisericii reformate. La ieșirea din localitate spre DJ 108 D este în proces de amenajare un nou parc. Terenul de sport și ștrandul se află la intersecția celor doi afluenți ai râului Zalău.

e) Zona gospodărie comunală, cimitire

Această zonă cuprinde cimitirele localității, care însumează o suprafață totală de 10.54 ha. Pe teritoriul localității Crișeni există un număr de 3 cimitire. Cimitirul ortodox se află în imediata vecinătate a bisericii ortodoxe, un alt cimitir este amplasat în jumătatea vestică, la limita intravilanului existent, iar cel deal treilea nu este inclus în intravilan. Cimitirele afectează o serie de locuințe amplasate la mai puțin de 50m față de limita cimitirului, generând disfuncționalități.

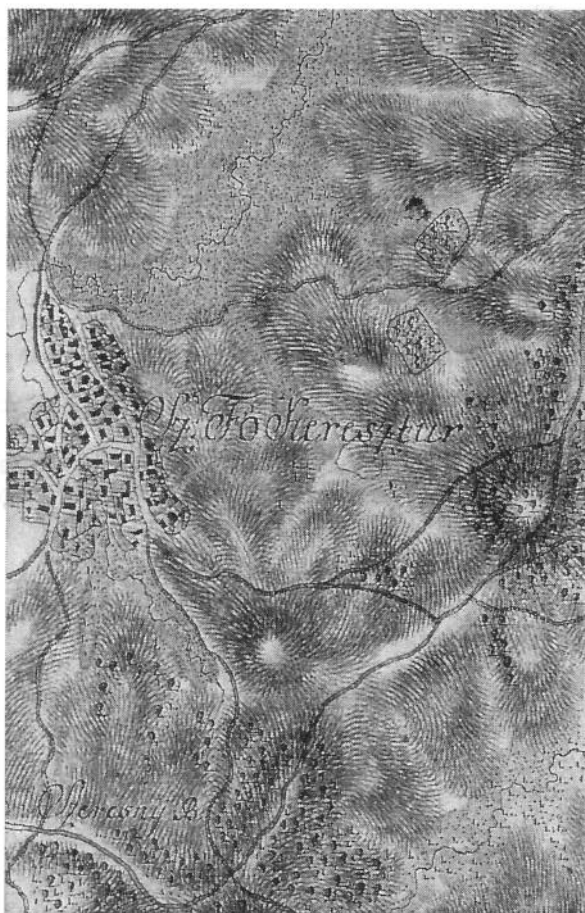
f) **Zona căi de comunicație rutieră** reprezintă rețeaua stradală a localității Crișeni. Așezarea este traversată pe direcția nord-est - sud de drumul național 1H. Acesta trece prin zona centrală și se suprapune cu strada principală a localității. Acest drum este în întregime asfaltat, cu o platformă carosabilă de 7,00 m lățime, cu acostamente corespunzătoare și șanțuri de scurgere a apelor pluviale pe ambele laturi. Nu sunt amenajate trotuare. Îmbrăcămintea asfaltică necesită lucrări de modernizare și întreținere.

Rețeaua stradală pornește radial și concentric, paralel cu axul strazii și cursul râurilor. Străzile secundare au deschideri de aproximativ 16-18m și sunt preponderent asfaltate.

Mare parte dintre profilele stradale nu respectă normativele în vigoare. Un mare dezavantaj este lipsa trotuarelor.

g) **Terenurile agricole din intravilan** sunt acele terenuri care nu fac parte din parcela construită, ci reprezintă suprafețe compacte de dimensiuni relativ importante, cu accese independente. Totalizând o suprafață de 90.35 ha, ceea ce reprezintă 31.90% din suprafața intravilanului existent, aceste terenuri constituie rezerva de teren pentru dezvoltarea localității.

2.7.2. Intravilanul existent al localității Cristur-Crișeni. Zone funcționale

Satul Cristur Crișeni este localizat la aproximativ 4 km Nord-Est față de reședința de comună, Crișeni, pe drumul județean 108 D, care traversează localitatea de la Sud la Nord.

Forma poligonală urmărește cursul drumului principal și a pâraurilor care traversează localitatea.

Localitatea se încadrează în categoria satelor adunate, cu o tramă stradală simplă și neregulată. Trama stradală se dezvoltă în principal pe latura estică a drumului județean. Se poate observa un oarecare paralelism al străzilor principale ale satului cu pâraul.

Intravilanul stabilit prin P.U.G.-ul aprobat în anul 2005 are o suprafață totală de ha, calculată prin planimetrare. Această suprafață este împărțită în două trupuri de intravilan: trupul principal (CR1) reunește cea mai mare parte din suprafața satului și găzduiește vatra satului, în timp ce trupul CR2 reprezintă o singură parcelă, pe care există un puț secăt.

În perioada trecută de la aprobarea P.U.G.-ului aflat în vigoare nu a fost întocmit nici un Plan Urbanistic Zonal cu scopul introducerii unor terenuri în intravilan.

Fig. D.2: Fragment din harta Iosefină 1769-1773

Intravilanul localității Cristur-Crișeni prezintă următorul bilanț teritorial:

Zone funcționale		Suprafața intravilan Situatie existentă	
		Ha	%
C	Zonă centrală și alte zone cu funcțiuni complexe de interes public	1.92	3.48%
LR	Zonă de locuințe și funcțiuni complementare	31.17	56.57%
P	Zonă activități de producție	0.00	-
	industrială	0.00	-
	agricolă	0.00	-
V	Zone verzi (parcuri, recreere, sport)	2.00	3.63%
G	Zonă gospodărie comunală, cimitire	2.55	4.63%
Cc	Zone cu destinații speciale și de echipare teritorială	6.80	12.34%
	Căi de comunicație rutieră	6.80	12.34%
	Căi ferate	0.00	-
E	Zonă echipamente tehnico - edilitare	0.00	0.00%
	Ape	0.16	0.29%
TA	Teren agricol intravilan	10.50	19.06%
TOTAL		55.10	100.00%

a) Zona centrală și alte zone cu funcțiuni de interes public cuprinde parcele și construcții ce adăpostesc funcțiuni administrative și servicii publice.

Majoritatea acestora sunt concentrate în zona centrală a localității, în vecinătatea drumului județean 108 D, pe o rază de aproximativ 400m. Ele nu dispun de un spațiu urban cu potențial reprezentativ, iar funcțiunile de interes public sunt mixate cu funcțiuni de locuire, acestea neputând fi clar separate.

Localitatea dispune de următoarele dotări de interes public:

1) Dotări administrative

Singura dotare administrativă existentă în localitate este un oficiu al Poștei Române. Acesta este amplasat în zona centrală, cu acces din drumul județean. În aceeași clădire își desfășoară activitatea și o unitate comercială.

2) Dotări de învățământ

Învățământul în localitatea Cristur-Crișeni este asigurat de o grădiniță și o școală generală, clasele I-VIII, dotată cu un teren de sport. Trebuie menționat că o parte dintre copii urmează școala la Zalău. Ambele dotări sunt amplasate în aceeași clădire, situată în centrul localității. Clădirea este într-o stare relativ bună.

3) Dotări culturale

În localitate există un singur obiectiv cultural: căminul cultural, localizat la 150 m Nord față de sediul școlii, pe latura estică a drumului județean.

4) Dotări pentru sănătate

Serviciile sanitare sunt asigurate de un singur punct medical uman, amplasat în jumătatea sudică a suprafeței satului, cu acces din drumul județean.

5) Culte

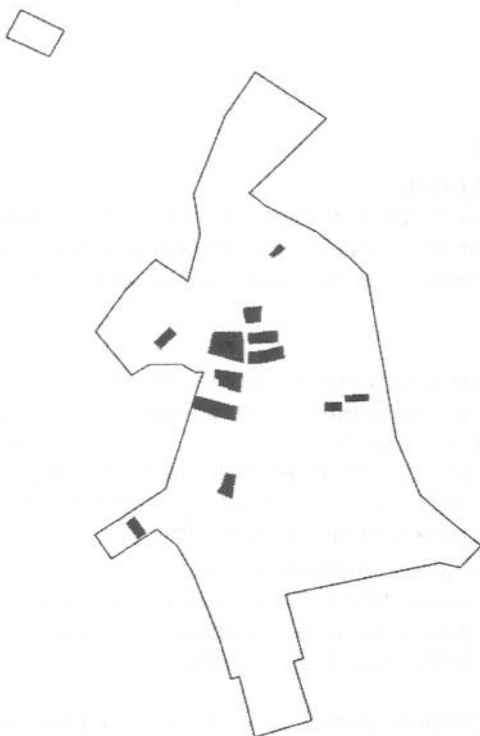
Localitatea adăpostește un singur lăcaș de cult, o biserică reformată, amplasată în zona centrală, în apropierea drumului național, în timp ce biserica ortodoxă se află izolată față de celelalte dotări de interes public, spre extremitatea vestică a localității.

6) Dotări comerciale și de prestări servicii

Pe teritoriul localității își desfășoară activitatea următoarele unități comerciale:

- 5 magazine mixte;
- o vopsitorie
- un atelier.

Aceste unități comerciale localizate în zona centrală și de-a lungul străzii principale, asigură necesarul populației.

Suprafața de teren din cadrul intravilanului ocupată cu dotări publice, reprezintă un total de 27 ha, cca. 3.48% din totalul intravilanului localității, au fost luate în calcul numai suprafețele ocupate efectiv cu construcții care adăpostesc dotări și servicii publice.

b) Zona de locuințe și funcțiuni complementare este cea mai extinsă zonă funcțională. Zona destinată locuirii este constituită aproape integral din locuințe individuale, în mare parte construcții parter sau P + 1, amplasate în cadrul unor parcele de formă aproximativ dreptunghiulară, situate cu latura îngustă spre stradă. Locuințele sunt amplasate de regulă în frontul străzii, ușor retrase față de aliniament.

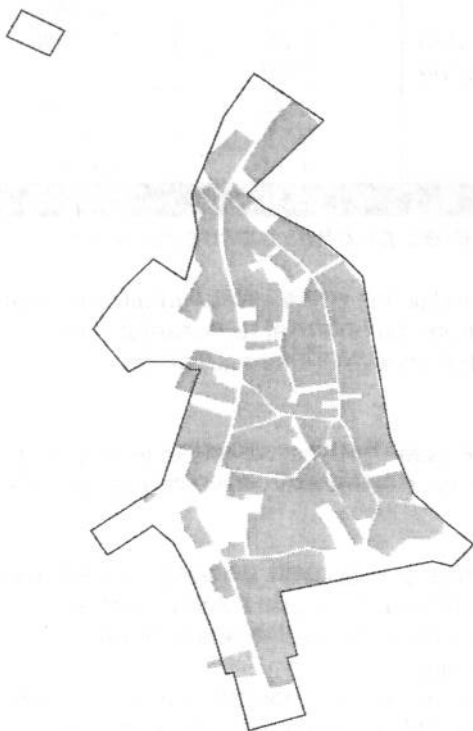
Funcțiunile complementare ale zonei de locuit, altele decât cele care fac parte din zona instituțiilor publice, sunt reprezentate de unele mici dotări comerciale, diferite anexe gospodărești, adăposturi pentru animale și construcții pentru depozitarea și prelucrarea produselor agricole în cadrul gospodăriei. Anexele sunt amplasate în general în spatele construcției de locuit, în continuarea casei sau paralel cu strada, delimitând astfel partea construită a parcelei (curtea) de terenul agricol al acesteia.

La recensământul din anul 2011 a fost înregistrate 168 de locuințe ocupate.

Indicii medii de locuibilitate localitatea Cristur-Crișeni pe baza acestor date sunt următorii:

- suprafața locuibilă / locuință ocupată = 48,48 mp
- nr. camere / locuință ocupată = 2,65

Rezerva de teren pentru construirea de locuințe în interiorul zonei de locuit este redusă. Fronturile străzilor deja configurate sunt preponderent ocupate, mai ales în zona centrală și de-a lungul drumului județean 108D, un număr mai mare de parcele libere poate fi identificat în zonele marginale.

c) Zona activități de producție

Nu există activități de producție pe teritoriul localității Cristur-Crișeni.

d) Zona spațiilor verzi (parcuri, recreere, sport)

Zona verde este formată dintr-un teren de sport aflat la ieșirea nordică din sat, pe marginea vestică a drumului principal și un parc aflat în construcție în afara intravilanului existent, pe drumul județean, spre localitatea Crișeni. Această zonă, împreună cu spațiile verzi de protecție a apelor, ocupă o suprafață de 2.00 ha, care reprezintă 3.63% din suprafața totală a intravilanului.

e) Zona gospodărie comunală, cimitire

Această zonă cuprinde cimitirele localității și trupul CR2, care găzduiește un puț secăt. Toate acestea însumează o suprafață totală de 2.55 ha, adică 4.63% din totalul suprafeței de intravilan. Pe teritoriul localității Cristur există două cimitire, unul reformat și altul evreiesc. Cimitirul reformat este amplasat în extrema vestică a satului, pe un deal, în timp ce cimitirul evreiesc este localizat în jumătatea sudică, în apropierea punctului sanitar, tot la limita vestică a intravilanului localității. Acesta din urmă afectează o serie de locuințe amplasate la mai puțin de 50m față de limita cimitirului, generând disfuncționalități.

f) Zona căi de comunicație rutieră

reprezintă rețeaua stradală a localității.

Vatra satului este traversată pe direcția nord-sud de drumul județean 108D. Pe suprafața localității este prevăzut cu o bandă de circulație pe fiecare sens de mers, fără rigole și trotuare amenajate. Drumul are o platformă carosabilă de 7,00 m lățime, cu șanțuri de scurgere a apelor pluviale pe ambele laturi. Nu sunt amenajate trotuare. Îmbrăcămintea asfaltică este într-o stare bună.

Rețeaua stradală urmărește cursul pârâului ce traversează localitatea, astfel că străzile principale sunt

relativ paralele cu acesta. Străzile au trasee sinuoase, în bucle. Străzile principale, care fac legătura cu localitățile vecine, au deschideri generoase de aproximativ 16-18m și sunt preponderent asfaltate, în timp ce străzile de folosință locală au deschideri cuprinse între 6-8m.

Mare parte dintre profilele stradale nu respectă normativele în vigoare. Un mare dezavantaj este lipsa trotuarelor.

g) Terenurile agricole din intravilan

Sunt acele terenuri care nu fac parte din parcela construită, ci reprezintă suprafețe compacte de dimensiuni relativ importante, cu accese independente. Totalizând o suprafață de 27 ha, ceea ce reprezintă 19.06% din suprafața intravilanului existent, aceste terenuri constituie rezerva de teren pentru dezvoltarea localității.

2.7.3. Intravilanul existent al localității Gârceiu. Zone funcționale

Satul Gârceiu este localizat între localitățile Crișeni și Cristur, la Vest de drumul județean 108D. Localitatea este mărginită la Est de drumul județean, iar la Sud de drumul comunal 12 care uneste comuna cu comuna Hereclean. Altitudinea terenului aflat în interiorul intravilanului localității este cuprinsă între 250 și 300 m. De la momentul elaborării P.U.G.-ului din anul 2005, al întregii comune Crișeni, a fost elaborat un nou P.U.G., pentru localitatea Gârceiu, în anul 2007. Intravilanul existent al satului Gârceiu, stabilit prin PUG 2007, are o suprafață de 231.48 ha, măsurat prin planimetrare.

Localitatea Gârceiu are următorul bilanț teritorial:

Zone funcționale		Suprafața intravilan Situația existentă	
		Ha	%
C	Zonă centrală și alte zone cu funcțiuni complexe de interes public	2.11	0.91%
LR	Zonă de locuințe și funcțiuni complementare	89.58	38.70%
P	Zonă activități de producție	5.04	2.18%
	industrială	5.04	2.18%
	agricolă	-	-
V	Zone verzi (parcuri, recreere, sport)	3.04	1.31%
G	Zonă gospodărie comunală, cimitire	5.86	2.53%
Cc	Zone cu destinații speciale și de echipare teritorială	22.04	9.52%
	Căi de comunicație rutieră	22.04	9.52%
	Căi ferate	-	-
	Zonă cu destinații speciale	-	-
E	Zonă echipamente tehnico - edilitare	0.00	0.00%
	Ape	0.38	0.16%
TA	Teren agricol intravilan	103.43	44.68%
TOTAL		231.48	100.00%

După anul 2007, când a fost avizat cel mai recent P.U.G., s-a întocmit un Plan Urbanistic Zonal, cu scopul introducerii unor terenuri în intravilan, realizat de către S.C. ArtProiect S.R.L. și aprobat prin HCL 2741 din 09.06.2009. Suprafețele menționate mai sus țin cont de aceste suprafețe.

a) Zona centrală și alte zone cu funcțiuni de interes public cuprinde parcele și construcții ce adăpostesc funcțiuni administrative și servicii publice.

Foarte puține ca număr și restrânse ca dimensiuni, sunt amplasate în zona centrală a localității și formează o arie relativ compactă.

Localitatea Gârceiu dispune de următoarele dotări de interes public:

1) Dotări administrative

Nu există dotări administrative în localitate.

2) Dotări de învățământ

În localitate există o grădiniță și o școală generală, găzduite de aceeași clădire, amplasată în centrul satului. Clădirea a fost reabilitată decent.

3) Dotări culturale

Dotările culturale existente în zonă se reduc la existența unui cămin cultural, localizat în apropierea școlii, în zona centrală.

4) Dotări pentru sănătate

Localitatea este dotată cu un punct sanitar uman, situat în clădirea căminului cultural.

5) Culte

Localitatea adăpostește trei lăcașe de cult: ortodox, reformat și baptist. Biserica ortodoxă se află în centrul satului, în imediata vecinătate a sediului școlii, în timp ce bisericile reformată și baptistă sunt amplasate în jumătatea estică, la sub 150 m distanță una față de cealaltă.

6) Dotări comerciale și de prestări servicii

Aceste dotări se reduc la trei magazine mixte și un bufet, dispersate în trama stradală a satului.

Suprafața de teren din cadrul intravilanului ocupată cu dotări publice, reprezintă un total de 2.11 ha, cca. 0.91% din totalul intravilanului localității. Au fost luate în considerare parcelele pe care se află construcții ce adăpostesc funcțiuni de interes public.

b) Zona de locuințe și funcțiuni complementare este cea mai extinsă zonă funcțională.

Aceasta este constituită aproape integral din locuințe individuale, în mare parte construcții parter, amplasate în cadrul unor parcele de formă aproximativ dreptunghiulară, situate cu latura îngustă spre stradă. Locuințele sunt amplasate de regulă în frontul străzii, ușor retrase față de aliniament.

Funcțiunile complementare ale zonei de locuit, altele decât cele care fac parte din zona instituțiilor publice, sunt reprezentate de diferite anexe gospodărești, adăposturi pentru animale și construcții pentru depozitarea și prelucrarea produselor agricole în cadrul gospodăriei. Anexele sunt amplasate în general în spatele construcției de locuit, în continuarea casei sau paralel cu strada, delimitând astfel partea construită a parcelei (curtea) de terenul agricol al acesteia.

La recensământul din anul 2011 a fost înregistrate 259 de locuințe ocupate. Indicii medii de locuibilitate localitatea Gârceiu pe baza acestor date sunt următorii:

- suprafața locuibilă / locuință ocupată = 43,60 mp
- nr. camere / locuință ocupată = 2,70

Fronturile străzilor dispun de un număr suficient de parcele neconstruite. Aceste parcele libere, reprezintă rezerva de teren pentru construcții de locuințe în interiorul zonei destinate locuirii existente.

c) Zona activități de producție

- zona unităților de producție industrială

În localitatea Gârceiu există puține unități de producție industrială: un atelier de tâmplărie și o distilerie. Atelierul de tâmplărie este amplasat în partea nordică a satului, la limita intravilanului. Distileria este localizată la 180 m spre est față de atelier.

- zona unităților de producție agricolă și agro-zootehnică

Nu există unități de producție agro-zootehnică în satul Gârceiu.

d) Zona spațiilor verzi (parcuri, recreere, sport)

În localitate există un teren de sport, în partea nordică a satului și o bază sportivă construită recent și amplasată în centru, în apropierea căminului cultural. Aceste terenuri, împreună cu zonele verzi de protecție a apelor, însumează 3.04 ha, care reprezintă 1.31% din suprafața totală a satului.

e) Zona gospodărie comunală, cimitire

Această zonă cuprinde cimitirele localității, care însumează o suprafață totală de 5.86 ha, adică 2.53% din totalul suprafeței de intravilan. Pe teritoriul localității Gârceiu există 5 cimitire, separate pe confesiuni. Acestea sunt amplasate în zonele marginale ale trupului principal de intravilan G1, în zona de sud-vest și vest, plus trupurile G2 și G3 în întregime.

Datorită distanței reduse dintre cimitire și locuințele alăturate, adesea apar disfuncționalități.

f) Zona căi de comunicație rutieră reprezintă rețeaua stradală a localității Gârceiu.

Localitatea nu este traversată de nici un drum important. Trama stradală este neregulată. Există un drum principal, care traversează satul de la sud la nord, și care este asfaltat pe teritoriul satului, până la ieșirea din sat. Străzile secundare sunt în mare parte de bună calitate, însă unele necesită lucrări de modernizare. În plus, unele străzi au nevoie de modificarea profilului stradal, din cauza lățimii extrem de reduse (aproximativ 4 m). Acest lucru s-ar putea realiza prin modernizarea șanțurilor prin crearea unor rigole acoperite, prin care s-ar putea obține o lățime mai mare a străzii.

Nu sunt amenajate trotuare pe întreaga suprafață a localității, astfel încât circulația pietonală se desfășoară pe platforma carosabilă, fapt ce inconveniază atât pietonii cât și șoferii.

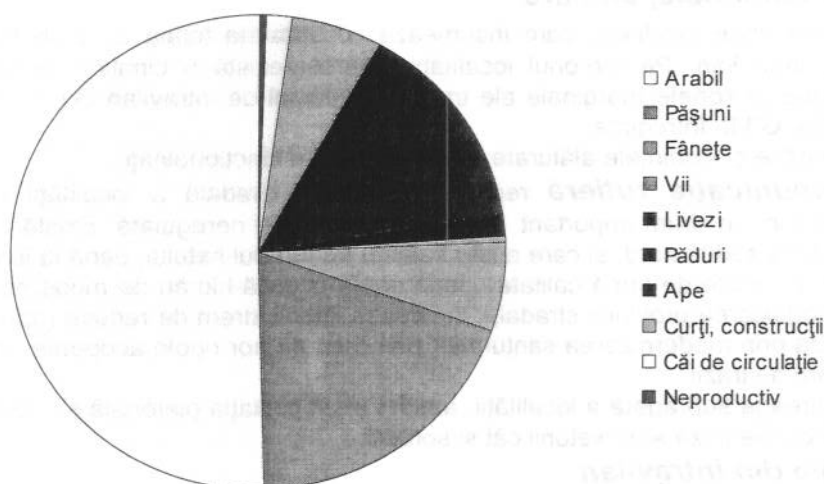
g) Terenurile agricole din intravilan

Sunt acele terenuri care nu fac parte din parcela construită, ci reprezintă suprafețe compacte de dimensiuni relativ importante, cu accese independente. Totalizând o suprafață de 103.43 ha, ceea ce reprezintă 44.68% din suprafața intravilanului existent, aceste terenuri constituie rezerva de teren pentru dezvoltarea localității.

2.7.4. Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ

Conform datelor furnizate de Direcția Județeană de Statistică Sălaj, care cuprind atât intravilanul cât și extravilanul comunei, reiese următoarea situație pentru ansamblul teritoriului administrativ al comunei Crișeni:

Categorii de folosință	Comuna Crișeni conform INSSE (2011)		Județul Sălaj (INSSE 2011)	
	Suprafață (ha)	%	Suprafață (ha)	%
Arabil	1635	49.53%	120428	50.41%
Pășuni	703	21.30%	74521	31.19%
Fânețe	346	10.48%	36604	15.32%
Vii	64	1.94%	2533	1.06%
Livezi	19	0.58%	4827	2.02%
TOTAL AGRICOL	2767	83.82%	238913	100.00%
Păduri	229	6.94%	-	0.00%
Tufăriș				
Ape	14	0.42%	-	0.00%
Curți, construcții	171.17	5.19%	-	0.00%
Căi de circulație	77	2.33%	-	0.00%
Neproductiv	43	1.30%	-	0.00%
Total neagricol	534.17	16.18%	0	0.00%
Total general	3301.17	100.00%	238913	100%

În comuna Crișeni terenurile agricole au o pondere foarte ridicată, depășind 80% din totalul teritoriului. Terenul arabil are o pondere dublă față de media județeană, în timp ce pădurile ocupă sub 7% din suprafața unității administrative.

Zona ocupată de curți și construcții se găsește situată preponderent în interiorul intravilanului, din care ocupă o pondere de 30,04%. Restul intravilanului cuprinde în principal terenuri agricole și căi de circulație reprezentând trama stradală a localităților.

Având în vedere cele de mai sus, bilanțul teritorial al folosințelor terenurilor din teritoriul administrativ al comunei Crișeni și respectiv bilanțul teritorial al intravilanului existent al comunei se prezintă astfel:

Zone funcționale		Suprafață intravilan				Procent din total intravilan comună
		Reședință de comună Crișeni	Cristu-Crișeni	Gârceiu	Total intravilan comună	
C	Zonă centrală și alte zone cu funcțiuni complexe de interes public	4.07	1.92	1.59	7.58	1.33%
LR	Zonă de locuințe și funcțiuni complementare	92.80	31.50	90.09	214.39	37.52%
P	Zonă activități de producție	50.93	0.00	5.03	55.96	9.79%
	industriale	50.93	0.00	5.03	55.96	9.79%
	agricole	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00%
V	Zone verzi (parcuri, recreere, sport)	12.28	2.38	3.40	18.06	3.16%
G	Zonă gospodărie comunală, cimitire	9.79	3.01	5.86	18.66	3.27%
Cc	Zone cu destinații speciale și de echipare teritorială	112.66	9.49	19.52	141.67	24.79%
	căi de comunicație rutieră	112.66	9.49	19.52	141.67	24.79%
	căi ferate	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00%
	zone cu destinație specială	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00%
E	Zonă echipamente tehnico - edilitare	0.16	0.16	0.16	0.48	0.08%
	Ape	0.51	0.09	0.50	1.10	0.19%
TA	Teren agricol intravilan	94.26	8.17	105.32	207.75	36.36%
TOTAL		283.20	56.72	231.47	571.39	100.00%

2.8. ZONE CU RISCURI NATURALE

2.8.1. Alunecări de teren și solifluxiuni

În „Studiul geotehnic pentru «Reactualizare planuri urbanistice generale (P.U.G.) ale localităților comunei Crișeni, jud. Sălaj», întocmit de I.I. Balint Barna, în anul 2013, se notează că „atât construcțiile, cât și infrastructura sunt amplasate pe terenuri relativ stabile, fără alunecări de teren. Sunt premise de producere a unor alunecări de teren, mai ales la obârșia văilor sau torenților, unde eroziunea de adâncime este foarte activă.”

2.8.2. Eroziuni de maluri

Nu au fost semnalate zone afectate de eroziuni de maluri.

2.8.3. Dislocări de stânci

Nu au fost semnalate zone afectate de dislocări de stânci, mai ales că relieful este de preponderent de deal și pe de-a lungul cursurilor râurilor, de luncă.

2.8.4. Văi torențiale

Nu sunt menționate zone afectate de văi torențiale în nici unul dintre studiile mai sus menționate.

2.8.5. Zone inundabile

În cadrul studiului zonelor de hazard și de risc la inundații, întocmit de Asociația Națională „Apele Române”, s-au identificat trei zone cu risc de inundații: risc scăzut, risc mediu și risc ridicat. Acestea se regăsesc în partea sudică a satului Crișeni, pe cursul Văii Zalăului.

Pe teritoriul comunei Crișeni se pot produce inundații în următoarele zone:

- risc crescut (10%) - pe valea Zalăului, pe tot cursul văii, de la intrarea în UAT și până la ieșire, precum și în zona de luncă adiacentă, pe malul drept al râului; putând afecta un număr redus de parcele, din partea sud-estică a localității Crișeni;
- risc mediu (5%) - în partea sudică, estică și vestică a văii Zalăului, putând afecta gospodăriile, obiectivele social- economice, zona de activități industriale, drumul național 1H, rețelele edilitare și terenurile agricole, amplasate în partea sudică a localității Crișeni, la ieșirea spre municipiul Zalău;
- risc redus (1%) - pe întreaga suprafață din sudul localității Crișeni.

Pe întreg teritoriul administrativ al comunei Crișeni au fost identificate zone afectate de risc la inundații, totalizând o suprafață de 142,98 ha (4,33% din total UAT), din care 31,36 ha (0,95% din total) suprafețe cu risc crescut, 24,83 ha (0,75% din total) suprafețe cu risc mediu, 86,79 ha (2,63% din total) suprafețe cu risc redus.

La nivelul intravilanului resedinței de comuna, situația existentă se prezintă astfel:

- risc crescut (10%) - 4,49 ha, adică 1,59% din suprafața intravilanului;
- risc mediu (5%) - 14,46 ha, echivalent cu 5,11 % din intravilan;
- risc redus (1%) - 53,18 ha, 18,79% din intravilanul localității.

2.8.6. Zone mlăștinoase

În studiile întocmite nu sunt menționate zone mlăștinoase.

2.9. ECHIPAREA TEHNICO-EDILITARĂ

2.9.1. Alimentare cu apă

În prezent zona studiată în PUG, respectiv comuna Crișeni, dispune de sistem de rețele de distribuție pentru alimentarea cu apă potabilă a consumatorilor casnici în localitățile Crișeni, Gârceiu și Cristur-Crișeni, în conformitate cu proiectele de alimentare cu apă din comuna Crișeni, județul Sălaj

Alimentarea cu apă potabilă în comuna Crișeni, județul Sălaj, a fost executată conform proiectelor „Alimentare cu apă în comuna Crișeni, județul Sălaj”, pr. nr. 38/1998; faza : S.F. reactualizare., elaborat de

S.C. PRO WASSER AT S.A. Timișoara și Reactualizare a calculului hidraulic și amplasarea rezervorului de 200 mc pentru Gârceiu și Cristur, la alimentarea cu apă a comunei Crișeni, Județul Sălaj, elaborat de S.C. PROEDIL S.R.L. Zalău, proiect nr. 101/2007; Faza: P.T. +D.E.

Sistemul de alimentare cu apă potabilă cuprinde următoarele obiecte:

- Aducțiune
- Rezervoare de înmagazinare
- Împrejmuiri și porți
- Rețele de distribuție
- Alimentare cu energie electrică

S-au executat următoarele lucrări din sistemul de alimentare cu apă din comuna Crișeni:

• **Aducțiune**

- Conducta de aducțiune care pornește din drumul național DN1F, pe care-l subtraversează, apoi supratraversează liniile de cale ferată în localitatea Zalău și urmărește drumul național DN1 H prin localitatea Crișeni până la stația de ridicare a presiunii SRP1, de unde, pe traseul ce urmărește în continuare DN1H ajunge la rezervorul de 150 mc din localitatea Crișeni.

Pe conducta de aducțiune s-a montat un contor de apă pentru comuna Crișeni, care se amplasează în canalul existent ce subtraversează drumul național DN 1F (E 81). cu diametrul de 100 mm, se va monta pe conducta de aducțiune de 140 mm. Amonte de contor s-au montat o reducție de 140/100 mm, un filtru de impurități și o vană de 100 mm, iar aval s-au montat o vană de 100 mm și o reducție de 140/100 mm.

Montarea unui reductor de presiune într-un cămin de armături amplasat pe conducta de aducțiune, în secțiunea imediat după supratraversarea liniilor de cale ferată din zona gării CFR Zalău, este obligatoriu deoarece conducta de aducțiune de la acest cămin până la stația de ridicare a presiunii SRP 1, s-a executat din PEHD, PE 80, Pn 6 atm, Dn 140 mm, iar presiunea de regim disponibilă în această zonă pe conducta de aducțiune este de 9 atm. Reductorul de presiune va reduce presiunea de regim de la 9atm la 6 atm, pentru a se asigura funcționarea normală a conductei de aducțiune.

Din conducta de distribuție de la rezervorul de 150 mc, din Crișeni, se face un racord la stația de ridicare a presiunii SRP2, de unde printr-o conductă de aducțiune (refulare) apa este pompată în rezervorul de 200 mc, amplasat lângă drumul județean DJ 108 D, pe teritoriul localității Gârceiu, la cota cea mai înaltă, de unde există posibilitatea alimentării gravitaționale a celor două localități Gârceiu și Cristur-Crișeni.

Conducta de aducțiune, a fost dimensionată la debitul sursei (Qzimax +Qref.inc) pentru etapa de perspectivă, rezultând următoarele lungimi și diametre:

- aducțiunea pentru localitatea Crișeni are o lungime totală de 4020 m, cu diametrul Dn 140 mm, PEHD, PE 80, Pn 6-10 atm.

- aducțiunea de la SRP 2 din localitatea Crișeni la rezervorul de 200 mc pentru Gârceiu și Cristur, are o lungime totală de 2400 m, cu diametrul de Dn 125 mm, PEHD, PE80, Pn 10 atm

- aducțiunea din rezervorul de 200 mc pentru localitatea Gârceiu are lungimea de 1335 m, cu Dn 125 mm din PEHD, PE 80, Pn 10 atm, iar pentru localitatea Cristur-Crișeni are o lungime de L=1750 m, Dn 125 mm, Pn10atm, PEHD, PE 80.

Pentru asigurarea umplerii în bune condiții a celor două rezervoare, pe traseul aducțiunii în localitatea Crișeni au fost prevăzute două stații de ridicare a presiunii SRP1, SRP2.

SRP1 din localitatea Crișeni este echipată cu :

-1+1, electropompă „in line”, 1buc.având:

Q = 30.0 mc/h, H = 100 mCA, P = 15 Kw.

-apometru Dn 100 mm , 1 buc

SRP2 din localitatea Crișeni este echipată cu :

-1+1, electropompă „in line”, 1buc.având:

Q = 18.0 mc/h, H = 70 mCA, P = 7,5 Kw.

-apometru Dn 100 mm , 1 buc

• **Rezervoare înmagazinare + camere de vane**

Ansamblul funcțional al rezervoarelor este alcătuit din două tipuri de construcții alăturate—rezervor+camera de vane.

Rezervoare de înmagazinare a apei s-au executat cu capacitatea de 150 mc în localitatea Crișeni,

respectiv rezervor de 200 mc pentru Gârceiu și Cristur-Crișeni, amplasat pe teritoriul localității Gârceiu.

Având în vedere studiul geotehnic în zona de amplasament a rezervorului de 200 mc din Gârceiu s-a fundat pe un strat de balast de 50 cm.

Pentru stabilitatea zonei de amplasament tot din condițiile geotehnice s-au prevăzut pe două părți, aval de rezervor, consolidarea zonei prin coloane forate din beton armat cu Dn 600 mm, h=6,50 m, rigidizate cu radier din beton armat monolit.

- **Împrejmuiuri și porți**

Pentru asigurarea zonei de protecție sanitară cu regim sever, împrejmuirea gospodăriei de apă (rezervor) s-a realizat din panouri de plasă de sârmă pe stâlpi din beton armat.

Lungimea împrejmuirii este de 160 m-Crișeni, 134 m-Gârceiu.

- **Rețele de distribuție**

Rețelele de distribuție s-au realizat din PEHD, PE80, Pn 6 atm, Pn 10 atm, care transportă apa potabilă gravitațional de la rezervoarele de înmagazinare la consumatori.

Rețelele de distribuție s-au pozat de regulă în zona verde (în afara zonei carosabile), s-au echipat cu hidranți de incendiu supraterani, cișmele stradale și cămine de vane de sectorizare în nodurile de rețea. Legătura conductei de polietilenă de înaltă densitate la armăturile din cămine, bransamentele la cișmelele publice și racordul hidranților de incendiu s-a realizat cu piese speciale din polietilenă de tipul: teuri egale sau reduse, adaptoare pentru flanșe, bride de racord, reducții.

Lungimea rețelei de distribuție este de 18615 m repartizată pe localități și diametre astfel:

Crișeni - L= 6705 m

Dn. 125 mm	- 765 m,	Pn. 10atm;
Dn. 125 mm	- 890 m,	Pn. 6 atm;
Dn. 110 mm	- 1250 m,	Pn. 6 atm;
Dn. 80 mm	- 3800 m,	Pn. 6 atm;

Gârceiu-L= 8260 m

Dn. 110 mm	- 725 m,	Pn. 6 atm;
Dn. 90 mm	- 765 m,	Pn. 10atm;
Dn. 90 mm	- 5525 m,	Pn. 6 atm;
Dn. 80 mm	- 1245 m,	Pn. 6 atm;

Cristur- Crișeni - L= 3650 m

Dn. 63 mm	- 700 m,	Pn. 6 atm;
Dn. 80 mm	- 830 m,	Pn. 6 atm;
Dn. 90 mm	- 2335 m,	Pn. 6 atm;
Dn. 125 mm	- 475 m,	Pn. 6 atm;

- **Alimentare cu energie electrică**

Alimentarea cu energie electrică a consumatorilor din stațiile de ridicare a presiunii s-a realizat prin bransament electric trifazic subteran până la firida de bransament electric echipată cu contor electric trifazic cu dublu tarif (de zi și noapte).

Funcționarea sistemului de alimentare cu apă.

Apă captată din aducțiunea principală Virșolt-Zalău ajunge în cele două rezervoare, din Crișeni și din Gârceiu, prin conductele de aducțiune amintite mai sus și stațiile de ridicare a presiunii prevăzute pe conducta de aducțiune în localitatea Crișeni.

Din rezervoarele de înmagazinare apa este distribuită gravitațional în rețelele de distribuție a fiecărei localități la consumatorii casnici și industriali.

Zonificarea pe regimuri de presiune a sistemului de alimentare cu apă potabilă în cele trei localități din comuna Crișeni.

În baza studiului efectuat privind regimul presiunilor s-a făcut împărțirea pe zone de presiune astfel:

În localitatea Crișeni sistemul se contituie în două zone de presiune, unde presiunea maximă de regim nu depășește Pregim 6 atm.

În localitatea Gârceiu sistemul se contituie într-o singură zonă de presiune, unde presiunea maximă de regim nu depășește Pregim 6 atm.

În localitatea Cristur-Crișeni sistemul se contituie în două zone de presiune, unde presiunea maximă de regim nu depășește Pregim 6 atm.

Pentru realizarea zonelor de presiune s-au prevăzut cămine cu reductor de presiune în localitățile Crișeni și Cristur-Crișeni.

2.9.2. Canalizare

Canalizare menajeră

Sistemul de canalizare menajeră din comuna Crișeni, etapa I, a fost executat în conformitate cu proiectul nr.116/2006, faza PT+DE, elaborat de SC PRONET SRL Zalău și cuprinde următoarele obiecte:

- rețele de canalizare-în loc. Crișeni, Gârceiu și Cristur-Crișeni, comuna Crișeni;
- stații de pompare ape uzate menajere

În prezent s-au executat majoritatea lucrărilor, etapa I, din sistemul de canalizare menajeră în localitățile Crișeni, Gârceiu și Cristur-Crișeni, comuna Crișeni, județul Sălaj, care constau din rețele de canalizare colectoare amplasate pe trasa stradală a localităților sus amintite, cu scopul de colectare și transport a apelor uzate la stațiile de epurare.

În localitatea Crișeni s-au executat rețelele de canalizare menajeră ce colectează și transportă apele uzate menajere la stația de epurare existentă a municipiului Zalău, stație de epurare amplasată în zona localității Panic, comuna Hereclean.

În localitatea Gârceiu s-au executat rețelele de canalizare menajeră ce colectează și transportă apele uzate în localitatea Doba, de unde sunt repompate până în stația de epurare existentă din Cehu Silvaniei.

În localitatea Cristur-Crișeni s-au executat rețelele de canalizare menajeră ce colectează și transportă apele uzate la stația de epurare existentă din Cehu Silvaniei.

Menționăm principalele caracteristici ale sistemului de canalizare:

-în localitatea Crișeni:

Lungime L=9210 ml, din țevi PVC Dn 250 mm;

Cămine de vizitare 229 bucăți;

Stații de pompare 5 bucăți.

-în localitatea Gârceiu:

Lungime L=7880 ml, din țevi PVC Dn 250 mm;

Cămine de vizitare 198 bucăți;

Stație de epurare capacitate 1000 locuitori 1 bucată.

-în localitatea Cristur:

Lungime L=3200 ml, din țevi PVC Dn 250 mm;

Cămine de vizitare 119 bucăți;

Stație de epurare capacitate 800 locuitori 1 bucată.

Traversarea drumului național DN1H s-a făcut prin foraj orizontal, perpendicular pe axul drumului, la adâncimea minimă de 1,50 m de la cota îmbrăcămînții asfaltice din axul drumului.

Colectarea apelor pluviale se face prin rigolele existente de ambele părți ale drumurilor existente în zona studiată, care le transportă și le deversează în văile ce străbat localitățile Crișeni, Gârceiu și Cristur-Crișeni, din comuna Crișeni, văi din localitatea Crișeni, ce sunt afluenți a Văii Zalăului, care se deversează în râul Crasna în dreptul localității Sărmășag, afluent a râului Someș, apoi văi din localitățile Gârceiu și Cristur-Crișeni, ce sunt afluenți a Văii Sălajului, care se deversează în râul Someș, care, toate fac parte din bazinul hidrografic Someș-Tisa.

2.9.3. Alimentarea cu energie electrică

Zona studiată este traversată de linii electrice aeriene de medie tensiune, de 20kV și de înaltă tensiune de 110 kV, ce alimentează localitățile din zonă.

Acestea sunt amplasate pe traseu situat în intravilanul și în afara intravilanului localităților, cu excepția racordurile la posturile de transformare, pe stâlpi de beton armat și pe stâlpi metalici.

În prezent, zona este alimentată cu energie electrică din posturi de transformare situate în zone ușor accesibile ale localităților comunei Crișeni.

Distribuția se face prin LEA de 0,4 KV.

Localitățile comunei Crișeni sunt alimentate cu energie electrică de la sistemul energetic național.

2.9.4. Alimentarea cu energie termică

Alimentarea cu energie termică a obiectivelor din zona studiată se face cu combustibil solid (lemn, etc.), gaz metan și gaz lichid sub presiune, tip GPL, în rezervoare sau butelii de diferite capacități.

Încălzirea încăperilor obiectivelor din zona studiată se face cu sobe de teracotă, fontă și tablă, folosind combustibil solid; cu corpuri statice (radiatoare din oțel, aluminiu sau fontă) care se alimentează cu apă caldă de la centrale termice proprii alimentate cu combustibil solid, lichid sau gazos.

2.9.5. Gospodărie comunală

Comuna dispune de o rampă de depozitare a deșeurilor menajere, care deservește și municipiul Zalău.

2.9.6. Telecomunicații

Rețeaua de telefonie mobilă în prezent asigură acoperire în zona studiată.

În prezent se folosește sistemul de telefonie fixă, care și în viitor va rămâne principalul mod de comunicare.

Comuna Crișeni are mulți abonați și este deservită de Societatea de Telecomunicații-TELEKOM SA.

Teritoriul comunei Crișeni este traversat de linia de telecomunicații din fibră optică, de la care se face racordul cu fibră optică la centralele digitale existente în localitățile Crișeni, Gârceiu și Cristur-Crișeni.

2.9.7. Disfuncționalități

Apă

- Lipsa rețelelor de alimentare cu apă parțial pentru toate cele trei sate aparținătoare
- Apa din sursele locale nu este tratată și controlată periodic din punct de vedere biologic

Canalizare menajeră

- Lipsa rețelelor de canalizare menajeră parțial pentru toate cele trei sate aparținătoare
- Poluarea stratului apei freatice și a apelor de suprafață
- Poluarea mediului înconjurător

Energie electrică

- Lipsa parțială a iluminatului public

Telecomunicații

- Lipsa rețelelor de internet și CATV

Alimentarea cu energie termică

- Poluarea atmosferei cu fum și a mediului ambiant cu deșeuri rezultate.

2.10. PROBLEME DE MEDIU

O problemă majoră a mediului la momentul actual o constituie poluarea. Din cauza suprafeței mari ocupate de activitățile industriale, comuna nu este evitată de probleme generalizate.

O sursă de poluare o constituie drumul național DN1H, intens circulat, datorită emisiilor ridicate de dioxid de carbon și hidrocarburi nearchide. Poluarea chimică este însoțită și de poluarea fonică.

Majoritatea poluanților sunt apoi "spălați" de către ploaie, zăpadă sau ceață. Această ploaie acidă ajunge în sol și în sursele de apă, poluându-le, putând astfel afecta și sănătatea umană. Lipsa rețelelor de canalizare constituie o altă sursă de poluare, atât a solului cât și a apelor și implicit a pânzei de apă freatică.

Metodele iraționale de administrare a solului au degradat serios calitatea lui, au cauzat poluarea și au accelerat eroziunea. Tratarea solului cu îngrășăminte chimice, pesticide și fungicide omoară organisme utile

cum ar fi unele bacterii, fungi și alte microorganisme. Acest proces omoară fără discriminare chiar și organismele benefice și lasă solul steril și dependent de îngrășăminte pentru a suporta creșterea plantelor. În consecință, se folosesc tot mai multe îngrășăminte, ceea ce duce la poluarea râurilor și lacurilor în perioadele cu inundații.

La nivelul comunei Crișeni teritoriile împădurite ocupă doar sub 7% din suprafața totală, sub media județeană (10.6%). Se impune realizarea unor studii de specialitate care să stea la baza unor proiecte de împădurire a terenurilor degradate, afectate de alunecări de teren, albiile cursurilor de apă.

2.11. DISFUNCTİONALITĂȚI

2.11.1. Disfuncționalități la nivelul comunei

Așezările umane în totalitatea lor și fiecare în parte sunt organisme vii într-o permanentă transformare și căutarea unui echilibru imposibil de atins, datorită numărului infinit de factori care intervin. Idealul spre care tind se schimbă mereu și evoluează odată cu societatea. Nevoile unei așezări umane din zilele noastre sunt diferite de cele de acum 30 de ani, la fel cum vor fi diferite de peste 50 de ani.

Analiza localităților primate ca un mecanism ne permite identificarea unor disfuncționalități, cum ar fi: dezechilibre în dezvoltarea economică, probleme sociale, condiții nefavorabile ale cadrului natural, poluare, etc.

Disfuncționalități la nivelul comunei:

- există un dezechilibru în ceea ce privește **dezvoltarea economică** între zona localității reședință de comună, Crișeni, și zona satelor Cristur-Crișeni și Gârceiu. Satul Crișeni a beneficiat din plin de avantajele oferite de vecinătatea directă și accesul facil spre municipiul reședință de județ, Zalău, asigurat de drumul național DN1H, și sursele de apă numeroase și lesnicioase pentru a se dezvolta atât economic, cât și demografic. Toate unitățile de producție industrială de pe raza comunei se află concentrate aici, în special în partea de sud, la granița cu municipiul Zalău. Pe de altă parte satele Cristur-Crișeni și Gârceiu, amplasate într-o zonă mai izolată, cu un acces mai dificil către punctele de interes ale județului, nu au cunoscut aceeași dezvoltare.
- Drumul național DN1H, care traversează localitatea Crișeni, este o sursă de poluare.
- Drumul care leagă localitatea Gârceiu de comuna alăturată, Dobrin, este în mare parte din pământ. Deși ar fi o rută mai scurtă către comuna vecină, acesta este folosit preponderent ca drum de hotar, din cauza stării foarte proaste.

2.11.2. Disfuncționalități la nivelul localităților

1. **Crișeni**, centrul administrativ al comunei, concentrează mare parte din punctele de interes. Relațiile complexe care se stabilesc între diferitele componente ale localității generează invariabil o serie de disfuncționalități:
 - străzi cu profile necorespunzătoare, fără trotuare și rigole amenajate;
 - starea proastă a unor drumuri, fie ele cu îmbrăcăminte asfaltică sau pietruite;
 - lipsa spațiilor verzi amenajate;
 - nu există un spațiu urban reprezentativ;
 - partea sud estică și vecinătățile văii Zalăului prezintă risc ridicat de inundații;
 - cimitirul din apropierea centrului localității este amplasat în vecinătatea locuințelor;
 - drumul național DN1H traversează localitatea de la un capăt la altul, fiind o sursă majoră de poluare, atât fonică cât și chimică; la nivel urban acționează ca o falie; caracterul său de spațiu de circulație este mult mai puternic decât cel de spațiu urban, loc unde oamenii se întâlnesc și interacționează;
2. **Cristur-Crișeni**
 - nu există un spațiu urban reprezentativ, cu caracter social;
 - lipsa locurilor de joacă pentru copii;
 - cimitirul, amplasat la limita vestică localității, afectează o serie de locuințe din vecinătate, situate la mai puțin de 50 m față de limita cimitirului;
 - partea sudică a satului prezintă risc geologic crescut;
 - străzile și ulițele satului au profile necorespunzătoare, lipsesc cel mai adesea trotuarele, iar rigolele au nevoie de lucrări de întreținere.

3. Gârceiu

- amplasarea relativ izolată față de reședința de comună, împiedică dezvoltarea comunei, favorizând depopularea și îmbătrânirea ei;
- drumurile au profile necorespunzătoare, într-o stare proastă, fără trotuare amenajate;
- lipsa spațiilor verzi amenajate și a locurilor de joacă pentru copii;
- partea sudică a satului prezintă risc geologic crescut;
- cele două cimitire ale localității afectează o serie de locuințe amplasate în interiorul razei de protecție sanitară.

2.11.3. NECESITĂȚI ȘI OPȚIUNI ALE POPULAȚIEI

Datorită amplasării favorabile de care se bucură, comuna Crișeni beneficiază de posibilități multiple de dezvoltare, în industrie sau agricultură. Deși reședința de comună este cea mai avantajată, calitatea drumurilor și poziția satelor aparținătoare ar permite o dezvoltare economică a acestora.

În cadrul intravilanului satului Crișeni se observă o grupare a obiectivelor industriale, în vecinătatea directă a limitei cu municipiul Zalău și a drumului național 1H, care permite un acces facil și astfel nu se încarcă restul localității cu traficul greu generat de aceste funcțiuni.

Satele aparținătoare Cristur-Crișeni și Gârceiu au o activitate economică extrem de redusă, care se reduce la mici spații comerciale și ateliere și ar putea beneficia de o dezvoltare în acest sens. Acest fapt ar ajuta la o revigorare a zonei și combaterea fenomenului de îmbătrânire și scădere a populației, din cauza lipsei dotărilor și a locurilor de muncă.

În toate cele trei sate sunt necesare lucrări de modernizare a ulițelor și drumurilor, în principal cele secundare. Drumul care leagă satul Gârceiu de comuna învecinată Dobrin este într-o stare extrem de proastă, nefiind asfaltat sau pietruit, și necesită, în consecință, lucrări de modernizare.

Rețelele edilitare se regăsesc doar parțial în satele Cristur-Crișeni și Gârceiu, fiind nevoie de o extinderea a lor pe restul suprafeței localităților.

3. PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ

3.1. STUDII DE FUNDAMENTARE

Concomitent cu reactualizarea Planurilor urbanistice generale ale localităților comunei Crișeni, a fost elaborat Studiul istoric al comunei Crișeni, de către S.C. ArtProiect S.R.L.

Prin studiul istoric au fost identificate monumentele istorice casate în LMI 2010, împreună cu zonele lor de protecție, siturile arheologice neclasate, clădirile valoroase propuse spre clasare în Lista Monumentelor Istorice (LMI) și clădirile tradiționale valoroase, denumite în continuare clădiri reprezentative pentru tipologiile locale de construire.

Pe teritoriul comunei Crișeni se află un singur monument istoric clasat în LMI 2010:

Lista **monumentelor clasate în LMI** la data elaborării prezentului memoriu:¹⁵

- În satul Cristur-Crișeni:
 - **SJ-II-m-B-05045 Biserica reformată**

și următorul monument de arheologie:

- În satul Crișeni:
 - **SJ-I-s-B-04881 Așezare din Neolitic**

Pe baza studiului de fundamentare istorico-urbanistic a fost delimitată și evidențiată o unitate teritorială de referință pentru următoarea zonă, pentru care se instituie statutul de **zonă protejată monument istoric (ZPMI)**¹⁶: ZPMI - Biserica reformată din Cristur-Crișeni.

Există un al doilea monument istoric, amplasat în afara intravilanului localităților, pentru care se instituie, de asemenea, o **zonă protejată monument istoric (ZPMI)**: ZPMI - "Măzăriște"

Pentru aceste zone se vor întocmi Planuri urbanistice zonale pentru zone construite protejate (PUZCP), conform legii. Aceste documentații vor respecta metodologia de elaborare și conținutul cadru al documentațiilor de urbanism pentru zone construite protejate, aprobată prin Ordinul MTCT nr. 562/2003.

Pe baza studiului de fundamentare istorico-urbanistic au fost **identificate câteva situri arheologice** neclasificate în LMI 2010¹⁷:

- "Orășel 5" din Crișeni
- "Orășel 6" din Crișeni
- "Satul Nou" din Crișeni
- "La Gozarele" din Crișeni
- "La Glimele" din Gârceiu
- "Grădina Popii" din Gârceiu

Pe baza studiului de fundamentare istorico-urbanistic au fost delimitate și evidențiate zonele de protecție pentru obiectivele neclasate ca monumente istorice în LMI¹⁸:

- ZPMIN "Orășel 5" din Crișeni
- ZPMIN "Orășel 6" din Crișeni
- ZPMIN "Satul Nou" din Crișeni
- ZPMIN "La Gozarele" din Crișeni
- ZPMIN "La Glimele" din Gârceiu

Prin studiul de fundamentare istorico-urbanistic au fost identificate clădiri valoroase, denumite în continuare **clădiri reprezentative pentru tipologiile locale de construire**, chiar dacă acestea nu sunt clasate¹⁹, pentru care nu se propune regim de protecție:

- în localitatea Crișeni imobilele de la nr. : 94, 104, 153, 158, 160, 178, 275, 280, Conac, f.n., f.n.
- în localitatea Cristur-Crișeni, imobilele de la nr. : 14, Școala, Casa parohială, f.n., f.n., f.n., f.n.;
- în localitatea Gârceiu, imobilele de la nr. : 188, 189, 190, 202, 205, 210, 211, 212, 292, 293, Biserica ortodoxă, Biserica reformată, Magazie, f.n.

¹⁵ Date detaliate asupra monumentelor istorice clasate în LMI sunt prezentate în Anexa 1, limitele topografice (Stereo 70) ale monumentelor istorice clasate, sunt prezentate în Anexa 2

¹⁶ Delimitarea topografică în sistem Stereo 70 a ZPMI este prezentată în Anexa 3

¹⁷ Descrierea detaliată a obiectivelor propuse spre clasare în LMI este realizată în Anexa 5

¹⁸ Delimitarea topografică în sistem Stereo 70 a ZPMIP este prezentată în Anexa 5

¹⁹ Descrierea detaliată a clădirilor reprezentative pentru tipologiile locale de construire este realizată în Anexa 6

3.2. EVOLUȚIA POSIBILĂ, PRIORITĂȚI

Datorită valorilor culturale, naturale și umane ale comunei, precum și datorită amplasării în apropierea municipiului Zalău, în comuna Crișeni au fost identificate mai multe direcții posibile de evoluție:

- producție agricolă
- producție industrială
- zonă rezidențială la standarde ridicate în zona metropolitană a municipiului Zalău.

Printre prioritățile de investiție se numără:

- reabilitarea tramei stradale și realizarea unor profile stradale adecvate
- reabilitarea podurilor conform planșelor aferente situației propuse
- dezvoltarea infrastructurii pentru a sprijini activitatea industrială nepoluantă din partea sudică a reședinței de comună, Crișeni, la interfața cu municipiul Zalău
- realizarea PUZ zonă centrală conform Regulament Local de Urbanism
- reabilitarea malurilor Văii Zalăului și a afluenților săi care traversează comuna
- reabilitarea ștrandului comunei Crișeni
- sprijinirea dezvoltării turismului și economiei locale
- împădurirea terenurilor degradate, acelor afectate de alunecări de teren și a cursurilor de apă.

3.3. OPTIMIZAREA RELAȚIILOR ÎN TERITORIU

Reședința de comună, Crișeni, se bucură de vecinătatea directă cu municipiul reședință de județ, Zalău, este amplasată la jumătatea distanței dintre orașele Jibou și Șimleu Silvaniei și este traversată de DN 1H. În plus, suprafața comunei este traversată de cale ferată, cea mai apropiată stație CFR fiind cea din Zalău, aflată la 500 m distanță de satul Crișeni. Toate acestea asigură un acces facil, atât rutier, cât și feroviar.

Satele aparținătoare Cristur-Crișeni și Gârceiu sunt defavorizate față de reședința de comună, accesul fiind posibil doar rutier, pe drumul județean 108D, aflat într-o stare relativ bună. Acest drum județean asigură și legătura cu comuna învecinată, Dobrin. O legătură directă ar putea fi posibilă și din satul Gârceiu, spre comuna Dobrin, însă acest drum este neasfaltat și nepietruit, lucrările necesitând, deci, un efort mare. În aceeași situație se află și drumul comunal 12, care leagă satul Gârceiu și drumul județean 108D de comuna alăturată, Hereclean, amplasată în direcția orașului Șimleu Silvaniei.

3.4. DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR

Relansarea economică a localităților se va face pornind de la premisa valorificării resurselor solului și subsolului, capacității existente și forței de muncă din teritoriu. Se va urmări asigurarea locurilor de muncă pentru populație pe teritoriul comunei și reducerea migrației spre zonele metropolitane.

Dezvoltarea comunei, probabilă și fezabilă, se va realiza pe următoarele sectoare de activitate:

- industrie;
- depozitare;
- agricultură;
- turism și agrement;
- meșteșuguri și artizanat.

3.4.1. Dezvoltarea activităților non-agricole

Localitatea Crișeni, datorită amplasării avantajoase în județ, se bucură de un interes crescut din partea investitorilor. Dezvoltarea activităților industriale și de depozitare se va putea realiza pe de o parte prin dezvoltarea și extinderea unităților deja existente precum și prin construirea unor noi. În procesul de construire de noi unități de producție/depozitare se va avea în vedere dezvoltarea durabilă a comunității și protejarea mediului.

Prin prezentul PUG se propune dezvoltarea unor zone industriale și de depozitare în partea sud-vestică a localității.

3.4.2. Dezvoltarea activităților agricole

Comuna Crișeni este amplasată într-o zonă deluroasă, fiind un mediu propice în special pentru desfășurarea de activități zootehnice. În ceea ce privește agricultura, culturile de cereale sunt cele mai răspândite în această zonă și se dezvoltă în mare parte în jumătatea nordică a comunei.

3.4.3. Dezvoltarea turismului

Pe teritoriul comunei Crișeni nu se regăsesc obiective cu potențial turistic ridicat. În satul Cristur-Crișeni există Biserica Reformată, clasată ca monument istoric de tip B în Lista Monumentelor Istorice din 2010. Dezvoltarea activităților turistice și de agrement este condiționată de:

- reabilitarea spațiilor publice: zona centrală, drumuri, etc.
- construirea unor dotări specifice: pensiuni, case de vacanță, etc.

În satul Gârceiu, pe drumul județean 108 D, care face legătura între DN1H (ce trece prin reședința de comună) și satele aparținătoare, există o cabană turistică, ce dispune de 6 camere de cazare, iar în satul Crișeni există o pensiune, cu 10 camere de cazare. Comuna beneficiază și de existența unui ștrand, în centrul satului Crișeni.

3.5. EVOLUȚIA POPULAȚIEI

3.5.1. Estimarea evoluției demografice

Pentru estimarea evoluției populației în următoarea perioadă de 10 ani, cât reprezintă perioada de valabilitate a prezentului P.U.G., au fost calculate două variante de evoluție.

Varianta I propune un model de creștere tendențială, pe baza ratei de creștere din perioada 1992-2007 (+18,39% în reședința de comună Crileni, -26,92% în localitatea Cristur-Crișeni, 67,63% în localitatea Gârceiu).

Varianta II propune de asemenea un model de creștere tendențială, utilizând însă ca bază rata de creștere pentru o perioadă mai lungă de timp, respectiv pentru anii 1956-2007: +16,49% în reședința de comună Crișeni, -46,58 % în localitatea Cristur-Crișeni, -45,50% în localitatea Gârceiu.

Ratele de creștere sunt exprimate în procente și sunt calculate după formula (valoarea indicator an curent - valoare indicator an precedent)/valoare indicator an precedent.

Au rezultat următoarele nivele ale populației proiectate, la nivelul celor trei localități:

Varianta I

	1992	Diferența		2007	Estimat
		nr.	%		
Crișeni	1044	192	18.39%	1236	1463
Cristur-Crișeni	624	-168	-26.92%	456	333
Gârceiu	448	303	67.63%	751	1259
TOTAL	2116	327	15.45%	2443	3055

Varianta II

	Rata de creștere	1956	2007	2025
Crișeni	16.49%	1061	1236	1440
Cristur-Crișeni	-46.58%	848	453	242
Gârceiu	-45.50%	1378	751	409
TOTAL	-56.88%	5658	2440	2091

3.5.2. Estimarea resurselor de muncă

La momentul actual 1576 de locuitori ai comunei au o vârstă cuprinsă între 19-59 ani, ei formând populația activă, din care doar 914 sunt salariați. În condițiile variantei I, în care se prognozează ca în următorii ani populația comunei să crească, implicit numărul locurilor de muncă este necesar să crească și el.

Forța de muncă eliberată din activitatea agricolă, ca și forța de muncă tânără, încă în formare, cu un grad de instrucție mai ridicat, va putea fi orientată spre activități de prelucrare și valorificare mai bună a

produselor agricole locale precum și spre activitățile industriale sau de servicii legate de dezvoltarea turistică a zonei. În același timp, proiectantul estimează ca oportună completarea activității agricole a majorității populației cu activități meșteșugărești de prelucrare a produselor agricole în sistemul asociațiilor familiale. Dezvoltarea turismului va asigura o bună piață de desfacere a acestor produse.

Asigurarea condițiilor de stabilire a cadrelor cu studii superioare din serviciile publice în cadrul localităților comunei va fi stimulată și prin măsuri legislative, care sunt în curs și prin facilități pe care administrația comunei le poate avea în vedere: asigurarea locuinței, a utilităților, a unui teren agricol în folosință, etc. Aceste măsuri au în vedere modificarea structurii forței de muncă, prin reducerea ponderii populației ocupate exclusiv în agricultură în favoarea creșterii ponderii acesteia în activitățile de prelucrare și servicii, concomitent cu creșterea numărului persoanelor cu dublă ocupație.

3.6. ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI

3.6.1. Organizarea circulației rutiere în cadrul teritoriului administrativ al comunei Crișeni

Reglementări aferente drumului național DN 1H

Conform situației propuse drumul național 1H va fi în intravilanul localității Crișeni pe 3392 m, între următoarele poziții kilometrice:

- km 74 și 839 m în partea sudică – km 78 și 230 m la limita estică

Față de intravilanul existent se introduc în intravilan porțiuni din drumul național după cum urmează:

- de la km 74 și 833 m la km 74 și 839 m în zona sudică
- de la km 78 și 235 m la km 78 și 230 m la limita estică

Se propune lărgirea drumului național astfel încât să fie amenajate două benzi de circulație pe sens, cu lățimea de 3,5 m fiecare, acostament/ rigolă acoperită de 0,9 m, zonă de siguranță de 2 m (drumul este preponderent în rambleu), care va fi amenajată ca zonă verde, urmată apoi de o zonă rezervată rețelilor edilitare, cu o lățime de 3 m, în care va fi amenajat trotuar (1,5m), conform planșei 7.2. În consecință, distanța minimă între axul drumului național și limita de proprietate va fi de minim 12,9 m în cazul în care CNADNR sau serviciile deconcentrate ale acestuia nu solicită o retragere mai mare prin aviz. În situațiile în care limita de proprietate este amplasată la mai puțin de 12,9 m față de axul drumului național se impune retragerea limitei de proprietate la 12,9 față de ax și trecerea în domeniul public a fâșiei respective de teren.

De-a lungul drumului național se instituie zona de protecție a drumului național (conform OG 43/2007) 26 m de-o parte și de alta a drumului, măsurat din axul drumului, în intravilan, respectiv 22 m de-o parte și de alta a drumului, măsurat din ax, în extravilan.

Pentru orice fel de intervenție în zona de protecție a drumului național se va solicita avizul CNADNR sau a serviciilor deconcentrate ale acestuia.

Construcțiile nou propuse se vor amplasa la minim 18,9 m față de axul drumului național dacă prin avizul CNADNR nu se solicită altfel.

Zona de siguranță va fi de 2 m, măsurată de la limita rigolei acoperite, iar limita exterioară a acestei se află la 9,9 m față de axul drumului național.

Singura intersecție a drumului național cu drum de importanță locală, conform planșei 7.3, este cea cu drumul județean 108 D, spre comuna Dobrin și este amplasată la kilometrul 78 și 783 m.

Legătura comunei cu reședința de județ se realizează pe DN1H, care traversează UAT Crișeni pe direcția sud-est.

3.6.2. Organizarea circulației rutiere în interiorul intravilanului

Organizarea circulației în interiorul intravilanului reședinței de comună Crișeni

Artera principală a localității se suprapune cu DN 1H, iar satul urmează curbura acestuia. Drumul a fost reabilitat recent. Partea carosabilă are o lățime de 7 m și se află într-o stare bună. Se vor dezvolta lucrări de amenajare a acostamentului, trotuarelor și șanțurilor. În cadrul modernizării trotuarelor, se va urmări înclinarea acestora spre drum, pentru a împiedica scurgerea apelor spre casele alăturate, și dirijarea acestora spre rigole. Pe porțiunile în care distanța dintre case nu permite amenajarea secțiunii propuse, se va renunța la trotuare în favoarea rigolelor.

În ceea ce privește celelalte străzi, principale și secundare, se recomandă, de asemenea, modernizarea acestora. Străzile principale vor avea o lățime a părții carosabile de minimum 5 m. Trotuarele vor fi pietruite.

Carosabilul va fi separat de trotuar prin rigole acoperite cu elemente de beton și prin fâșii verzi. Pe

porțiunile în care străzile au deschideri insuficiente, se va renunța la fâșia verde și se vor reduce lățimile trotuarelor și a carosabilului, în această ordine.

Vor fi reabilite/construite podurile marcate pe planșele desenate.

Organizarea circulației în intravilanul localității Cristur-Crișeni

Artera principală a localității se suprapune cu drumul județean 108D și este orientată pe direcția sud-nord. Aceasta se află într-o stare bună nefiind necesare lucrări de modernizare. Mai sunt necesare lucrări de amenajare a trotuarelor și a rigolelor de scurgere a apelor pluviale.

Drumurile secundare vor avea platforma carosabilă de minim 5 m, prevăzută cu îmbrăcăminte de macadam. Vor fi amenajate trotuare și rigole pe ambele părți, sau cel puțin pe una dintre laturi, în cazul în care profilul stradal nu are o deschidere suficient de mare.

Vor fi reabilite/construite podurile marcate pe planșele desenate.

Organizarea circulației în intravilanul localității Gârceiu

Strada principală a localității pornește spre nord-vest din drumul județean 108D. Drumul se află într-o stare bună, însă la ieșirea nordică din sat, acesta se oprește brusc, continuând ca drum din pământ, în direcția comunei vecine Dobrin. Se vor amenaja trotuare cu o lățime de minim 1 m și rigole deschise pentru colectarea apelor pluviale, pe ambele părți ale carosabilului.

Drumurile secundare vor avea platforma carosabilă de minim 5 m, prevăzută cu îmbrăcăminte de macadam. Vor fi amenajate trotuare și rigole pe ambele părți, sau cel puțin pe una dintre laturi, în cazul în care profilul stradal nu are o deschidere suficient de mare.

Vor fi reabilite/construite podurile marcate pe planșele desenate.

3.7. INTRAVILAN PROPUȘ. ZONE FUNCȚIONALE. BILANȚ TERITORIAL.

Comuna Crișeni are o importanță mare în zonă, pe teritoriul ei desfășurându-se activități industriale și agricole. Pentru asigurarea premiselor dezvoltării localităților comunei în anii care urmează se propun intervențiile prezentate în prezentul studiu.

3.7.1. Modificări propuse pentru intravilanele localităților

Comuna Crișeni, amplasată la limita nordică a zonei metropolitane Zalău, a devenit pe parcursul ultimului deceniu o posibilă locație pentru mutarea zonelor industriale din interiorul orașelor.

Ca urmare a modificărilor propuse prin prezentul P.U.G., suprafața intravilanului comunei Crișeni crește cu 16.62% față de situația existentă la elaborarea lucrării. Pentru fiecare localitate, creșterea intravilanului propus față de intravilanul existent, stabilit prin planimetrarea zonelor construite, se prezintă astfel:

Suprafața intravilanului reședinței de comună Crișeni se reconfigurează în funcție de schimbarea polilor de interes și crește cu 24.85%, pentru a asigura necesarul de teren pentru dezvoltarea unor zone cu caracter industrial și de depozitare.

Suprafața intravilanului satului aparținător Cristur-Crișeni crește cu 57.66%.

Suprafața intravilanului satului aparținător Gârceiu crește cu -2.40%.

Intravilanul localităților comunei Crișeni se modifică după cum urmează:

INTRAVILAN EXISTENT Suprafața (ha)	Creștere	INTRAVILAN PROPUȘ			
	%	Indicativ trupuri	Funcțiunea principală	Suprafața (ha)	%
Reședința de comună Crișeni					
283.2	24.85%	TC1	Trup principal	344.08	51.63%
		TC2	Trup cimitir reformat	0.17	0.03%
		TC3	Trup rezervor de apă	0.16	0.02%
		TC4	Trup rampă de gunoi	9.17	1.38%
		Total intravilan propus reședința de comună Crișeni		353.58	53.06%
Satul aparținător Cristur-Crișeni					
55.1	57.66%	TCC1	Trup principal	86.87	13.04%
		Total intravilan propus sat Cristur-Crișeni		86.87	13.04%

Satul aparținător Gârceiu					
231.48	-2.40%	TG1	Trup principal	222.56	33.40%
		TG2	Trup cimitir baptist	2.09	0.31%
		TG3	Trup cimitir romano-catolic	1.27	0.19%
		Total intravilan propus sat Gârceiu		225.92	33.90%
571.39	16.62%	Total intravilan propus comuna Criseni		666.37	100.00%

Intravilanul reședinței de comună **Crișeni** crește cu 70,38 ha, respectiv 24.85% în urma introducerii în intravilan a terenurilor aflate în partea nordică a localității.

Intravilanul localității **Cristur-Crișeni** crește cu 31,77 ha, respectiv 57.66%, în zona estică și sudică a intravilanului.

Intravilanul localității **Gârceiu** scade cu 5,56 ha, respectiv -2.40%.

3.7.2. Intervenții în zonele funcționale ale localităților

La nivelul zonelor funcționale nu se fac modificări majore, preponderent se încearcă clarificarea lor și, acolo unde este cazul, extinderea.

Reședința de comună Crișeni

Zona centrală și alte funcțiuni de interes public crește de la 4,07 ha la 24,32 ha. În prezent, zona centrală este alcătuită de o serie de funcțiuni relativ izolate, care nu formează un nucleu compact. Se propune reunirea acestor funcțiuni în noua zonă centrală, amplasată de-a lungul drumului național, în continuarea zonei industriale din extrema sudică a intravilanului localității. Propunerea este justificată de existența în zonă a locuințelor, incompatibile cu activități de producție.

Zona de locuințe și funcțiuni complementare se extinde de la 94,67 ha la 223,83 ha. Se propune restructurarea zonei de producție agricolă și realizarea unei zone de locuire și alte dotări specifice.

Zona de activități productive agricole rămâne inexistentă și în propunere, la fel ca în situația existentă.

Zona de activități productive industriale se extinde de la 49,57 ha la 52,91 ha. Se propune configurarea unei zone cu funcțiuni de servicii industriale și cvasi-industriale de-a lungul drumului național. Accesul facil și suprafețele mari de teren disponibil justifică această propunere, pe lângă faptul că în zonă s-au dezvoltat deja o serie de unități de producție/depozitare.

Zone verzi de agrement și sport cresc de la o suprafață totală existentă de 5,10 ha, la 10,43 ha în situația propusă. Această cifră include parcurile și zonele verzi sportive amenajate.

Zonele verzi de protecție se măresc de la 4,51 ha la 6,03 ha și reprezintă suprafețele verzi de protecție a cursurilor de apă.

Zona de gospodărie comunală scade de la suprafața totală existentă de 10,54 ha, la 9,99 ha, în situația propusă.

Zona cu destinații speciale și de echipare teritorială se reduce de la 23,89 ha la 21,30 ha.

Zona echipamentelor tehnico-edilitare crește de la 0 la 0,16 ha. Aceasta va cuprinde cele două stații de epurare a apelor uzate, amplasat în trupul de intravilan C3.

Teren agricol în intravilan – se propune reducerea terenurilor agricole de intravilan de la 90,35 ha la 0 ha.

Alte zone cuprind suprafețele de teren aflate sub apă și albiile râurilor. Suprafața acestor zone rămâne constantă la 0,50 ha.

Satul aparținător Cristur-Crișeni

Zona centrală și alte funcțiuni de interes public va cuprinde dotările de interes public. Acestea sunt grupate în centrul localității și se propune dezvoltarea acestei zone în scopul creării unui nucleu care să cuprindă aceste funcțiuni. Astfel, zona se va extinde de la 1,92 ha la 4,77 ha.

Zona de locuințe și funcțiuni complementare va reprezenta în continuare o pondere semnificativă în cadrul localității. Aceasta se va extinde de la 31,17 ha la 56,31 ha.

Zona de activități productive agricole va rămâne în continuare la 0 ha.

Zona de activități productive industriale lipsește atât în situația existentă cât și în situația propusă, deoarece localitatea nu prezintă interes industrial datorită accesului dificil și lipsa unor materii prime locale care să susțină activități industriale.

Zonele verzi de agrement și sport vor crește de la 0 ha la 1,77 ha.

Zonele verzi de protecție se vor diminua de la 2,00 ha la 1,43 ha.

Zona de gospodărie comunală se va reduce de la 2,55 ha la 2,29 ha, ca urmare a scoaterii din intravilan a trupului de intravilan CR2, care conține un puț sec.

Zona cu destinații speciale și de echipare teritorială va cuprinde căile de comunicație rutieră de pe teritoriul localității. Suprafața acestora va crește de la 6,80 ha la 7,72 ha, datorită extinderii intravilanului.

Zona echipamentelor tehnico-edilitare – nu se modifică, ci rămân 0 ha.

Teren agricol în intravilan – se propune creșterea terenurilor agricole din intravilan de la 10,50 ha la 12,42 ha, ceea ce reprezintă suprafețele ocupate de livezi în cadrul intravilanului existen, dar și a teritoriilor nou introduse.

Alte zone cuprind suprafețele de teren aflate sub apă și albiile râurilor. Suprafața acestor zone va rămâne 0,16 ha.

Satul aparținător Gârceiu

Zona centrală și alte funcțiuni de interes public reprezintă zona amplasată central în vatra satului, cu potențial reprezentativ. Aceasta va crește ca suprafață de la 2,11 ha la 17,11 ha.

Zona de locuințe și funcțiuni complementare se va extinde de la 89,58 ha la 177,64 ha prin construirea rezervelor de teren localizate în zonele locuibile.

Zona de activități productive agricole lipsește atât în situația existentă cât și în situația propusă.

Zona de activități productive industriale va rămâne constantă, la 5,04 ha

Zone verzi de agrement și sport rămâne la suprafața actuală, de 0,63 ha.

Zona de gospodărie comunală se va restrânge de la 5,86 ha la 5,88 ha.

Zona cu destinații speciale și de echipare teritorială reprezintă căile de comunicație rutieră din interiorul intravilanului: drumuri, străzi, ulițe a căror suprafață va fi redusă de la 22,04 ha la 16,96 ha. La momentul reabilitării sau modernizării căilor de circulație se vor respecta profilele transversale caracteristice prezentate în partea desenată, astfel că drumurile vor fi prevăzute cu rigole pentru scurgerea apelor pluviale și trotuare.

Zona echipamentelor tehnico-edilitare nu este reprezentată în intravilanul localității Gârceiu.

Terenul agricol din intravilan va fi redus de la 103,43 ha la 0,66 ha. Singurele terenuri agricole păstrate vor fi cele ce reprezintă suprafețele de livezi.

Alte zone sunt reprezentate de terenurile aflate sub ape, albiile râurilor și terenurile neconstruibile, acestea vor rămâne constante la 0,38 ha.

3.7.3. Bilanțul teritorial al zonelor cuprinse în intravilan

Reședința de comună Crișeni este un sat de dimensiuni mari, cu potențial de dezvoltare ca zonă industrială și agricolă. Bilanțul teritorial al acestei localități se prezintă după cum urmează:

BILANȚ TERITORIAL AL SITUAȚIEI PROPUSE		
Zone funcționale	Suprafață	
	Ha	%
Zona centrală și alte funcțiuni complexe de interes public	28.16	7.96%
Zona de locuințe și funcțiuni complementare	217.50	61.51%
Zona activităților productive	55.08	15.58%
Activități industriale	55.08	15.58%
Activități agricole	0.00	0.00%
Zone verzi de agrement și de protecție	16.14	4.56%
Zona de gospodărire comunală	9.99	2.83%
Zona cu destinații speciale și de echipare teritorială	21.94	6.21%
Căi de comunicație rutieră	21.94	6.21%
Căi ferate	0.00	0.00%
Zona cu destinații speciale	0.00	0.00%
Zona echipamentelor tehnico-edilitare	0.16	0.05%
Alte zone	0.50	0.14%
Terenuri agricole în intravilan - livezi	4.11	1.16%
TOTAL SUPRAFAȚĂ INTRAVILAN	353.58	100.00%

Satul aparținător Cristur-Crișeni mult mai mic decât Crișeni și Cristur-Crișeni, amplasat pe DJ 108 D. Dezvoltarea sa ulterioară este condiționată de încurajarea activităților agricole. Bilanțul teritorial propus al localității se prezintă după cum urmează:

BILANȚ TERITORIAL AL SITUAȚIEI PROPUSE		
Zone funcționale	Suprafață	
	Ha	%
Zona centrală și alte funcțiuni complexe de interes public	4.79	5.51%
Zona de locuințe și funcțiuni complementare	56.18	64.67%
Zona activităților productive	0.00	0.00%
Activități industriale	0.00	0.00%
Activități agricole	0.00	0.00%
Zone verzi de agrement și de protecție	3.48	4.01%
Zona de gospodărire comunală	2.29	2.64%
Zona cu destinații speciale și de echipare teritorială	7.55	8.69%
Căi de comunicație rutieră	7.55	8.69%
Căi ferate	0.00	0.00%
Zona cu destinații speciale	0.00	0.00%

BILANȚ TERITORIAL AL SITUAȚIEI PROPUSE		
Zona echipamentelor tehnico-edilitare	0.00	0.00%
Alte zone	0.16	0.18%
Terenuri agricole în intravilan - livezi	12.42	14.30%
TOTAL SUPRAFAȚĂ INTRAVILAN	86.87	100.00%

Satul aparținător Gârceiu este de asemenea un sat de dimensiuni mari. Bilanțul teritorial al localității se prezintă după cum urmează:

BILANȚ TERITORIAL AL SITUAȚIEI PROPUSE			
Zone funcționale		Suprafață	
		Ha	%
Zona centrală și alte funcțiuni complexe de interes public		18.42	8.15%
Zona de locuințe și funcțiuni complementare		176.33	78.05%
Zona activităților productive		5.04	2.23%
	Activități industriale	5.04	2.23%
	Activități agricole	0.00	0.00%
Zone verzi de agrement și de protecție		2.63	1.16%
Zona de gospodărire comunală		5.88	2.60%
Zona cu destinații speciale și de echipare teritorială		16.58	7.34%
	Căi de comunicație rutieră	16.58	7.34%
	Căi ferate	0.00	0.00%
	Zona cu destinații speciale	0.00	0.00%
Zona echipamentelor tehnico-edilitare		0.00	0.00%
Alte zone		0.38	0.17%
Terenuri agricole în intravilan - livezi		0.66	0.29%
TOTAL SUPRAFAȚĂ INTRAVILAN		225.92	100.00%

BILANȚUL TERITORIAL AL COMUNEI CRIȘENI

CATEGORIA DE FOLOSINȚĂ		EXISTENT	% DIN TOTAL	PROPUȘ	% DIN TOTAL
AGRICOL	Arabil	1635.00	49.53%	1238.91	37.53%
	Pășuni	703.00	21.30%	703.00	21.30%
	Fânețe	346.00	10.48%	346.00	10.48%
	Vii	64.00	1.94%	64.00	1.94%
	Livezi	19.00	0.58%	19.00	0.58%
	TOTAL	2767.00	83.82%	2370.91	71.82%
NEAGRICOL	Păduri/zone verzi	229.00	6.94%	229.00	6.94%
	Ape	14.00	0.42%	14.00	0.42%
	Căi de comunicație	77.00	2.33%	77.00	2.33%
	Curți, construcții	171.17	5.19%	580.26	17.58%
	Neproductiv	43.00	1.30%	30.00	0.91%
	TOTAL	534.17	16.18%	930.26	28.18%
TOTAL TEREN		3301.17	100.00%	3301.17	100.00%
INTRAVILAN LOCALITĂȚI		569.78	17.26%	666.37	20.19%

3.8. MĂSURI ÎN ZONELE CU RISCURI NATURALE

Pe terenurile agricole în pantă se vor lua măsuri pentru o exploatare rațională a acestora, prin întreținerea agroteraselor și evitarea supra-pășunatului. În toate zonele unde se constată astfel de fenomene se vor efectua lucrări de stabilizare a versanților, cu ziduri de sprijin și terasări, în special în apropierea drumurilor. Se vor întreține în mod adecvat drumurile de exploatare agricolă pentru evitarea creării de ogașe.

Zone inundabile

Singura localitate a comunei Crișeni afectată de risc la inundații este reședința de comună Crișeni, pe o suprafață de 142,98 ha, echivalent cu 4,33% din suprafața intravilanului propus.

În zonele indicate pe planșe ca fiind cu risc la inundații construirea este permisă doar cu condiția obținerii în prealabil a avizului A.N. Apele Române Sucursala Someș-Tisa.

Limitarea zonelor inundabile de pe teritoriul comunei, identificate în partea desenată, este posibilă prin decolmatarea periodică a văilor. Pericolul de inundații se poate îndepărta prin regularizarea văilor conform soluției rezultate în urma unui studiu specializat.

Pentru remedierea acestor situații se impun următoarele măsuri:

- Regularizarea malurilor pârâurilor conform unui proiect specializat, pentru îndepărtarea pericolului inundațiilor.
- Întreținerea îndiguirilor și apărărilor de mal existente;
- Efectuarea în continuare a decolmatărilor periodice;
- Consolidarea sau înlocuirea podurilor necorespunzătoare

Întrucât teritoriul comunei Crișeni este extrem de sărac în zone împădurite (sub 7% din suprafața totală a comunei) se propune împădurirea terenurilor degradate, a celor afectate de alunecări de teren, precum și în zonele limitofe a cursurilor de apă.

3.9. DEZVOLTAREA ECHIPĂRII EDILITARE

3.9.1. Alimentarea cu apă potabilă

Alimentarea cu apă în perspectivă a zonei studiate în PUG Crișeni se va face prin:

- extinderea rețelelor de alimentare cu apă existente din localitățile Crișeni, Gârceiu și Cristur-Crișeni, comuna Crișeni, județul Sălaj, pe străzile care la ora actuală nu dispun de rețele stradale, la care se adaugă realizarea branșamentelor de apă a fiecărui consumator.

- realizarea sistemului de alimentare cu apă din localitățile Crișeni, Gârceiu și Cristur-Crișeni, comuna Crișeni, județul Sălaj, de la sursa de apă aducțiune Vârșolt-Zalău.

În perspectivă se propune realizarea branșamentelor de apă pentru fiecare consumator, branșament care se definește ca legătura dintre rețeaua de apă stradală și căminul de branșament echipat cu apometru pentru măsurarea consumului de apă.

Căminul de branșament se amplasează la limita proprietății consumatorilor.

Instalația sanitară după căminul de branșament se consideră instalație sanitară interioară.

Aceste branșamente se vor realiza după realizarea sistemului de canalizare centralizat sau canalizare în soluție locală, cu acordul organelor competente și în conformitate cu legile, normele, normativele și reglementările în vigoare.

3.9.2. Canalizarea

Apele uzate menajere colectate din zona studiată în PUG Crișeni, pentru localitățile Crișeni, Gârceiu și Cristur-Crișeni, comuna Crișeni, județul Sălaj, se vor transporta prin rețelele de canalizare menajeră existente și propuse la stațiile de epurare existente menționate la capitolul 2.6, punct 2.6.2, unde se realizează epurarea apelor uzate, apoi evacuarea apelor convențional curate în emisarii din zonă.

În vederea realizării soluțiilor de perspectivă, s-au elaborat proiectele

„Extindere canalizare în localitatea Crișeni, comuna Crișeni, județul Sălaj”, pr.nr.30/2013; faza:P.T. +D.E., elaborator: S.C. HATCHBAK EXE S.R.L. Zalău și

„Branșamente de canalizare menajeră în comuna Crișeni, județul Sălaj”, pr. nr.2135/2014; faza: P.T. +D.E., elaborator: S.C. PROEDIL S.R.L. Zalău,

care cuprind rezolvarea parțială a extinderii rețelelor de canalizare menajeră și a racordurilor de canalizare menajeră din comuna Crișeni, Județul Sălaj

În cadrul investiției „Extindere canalizare în localitatea Crișeni, comuna Crișeni, județul Sălaj”, se va

realiza extinderea rețelei de canalizare menajeră gravitațională și sub presiune, precum și 3 (trei) stații de pompare în loc. Crișeni, comuna Crișeni, județul Sălaj.

Investiția privind extinderea rețelelor de canalizare menajeră în localitatea Crișeni, comuna Crișeni, județul Sălaj, va cuprinde tronsoane de canalizare menajeră gravitațională în lungime de 6073 ml, se va executa din țevi PVC-KG cu mufă și garnitură în clasa de rigiditate SN4, Dn 200 mm, L=6073,00 ml.

Apoi, investiția privind extinderea rețelelor de canalizare menajeră în localitatea Crișeni, comuna Crișeni, județul Sălaj, va cuprinde următoarele tronsoane de canalizare menajeră sub presiune:

Tronson L1 de la stația de pompare SP1 până la căminul de vizitare existent pe colectorul existent, pe DN1H – partea stângă, Crișeni, L=339 ml, cu Dn90x3,5mm, din polietilenă de înaltă densitate PEHD, PE80, PN 5, SDR 26.

Tronson L2 de la stația de pompare SP2 până la căminul de vizitare existent pe colectorul existent, pe DN1H – partea stângă, Crișeni, L=299 ml, cu Dn90x3,5mm, din polietilenă de înaltă densitate PEHD, PE80, PN 5, SDR 26.

Tronson L3 de la stația de pompare SP3 până la căminul de vizitare existent pe colectorul existent, în sud-est, Crișeni, L=368ml, cu Dn75x2,9mm, din polietilenă de înaltă densitate PEHD, PE80, PN 5, SDR 26.

Lungimea totală a rețelei de canalizare cuprinsă în cadrul investiției însumează L=7079,00 ml, alcătuită din rețea de canalizare gravitațională L=6073 ml și rețea de canalizare sub presiune L=1006 ml

În final, investiția privind extinderea rețelelor de canalizare menajeră în localitatea Crișeni, comuna Crișeni, județul Sălaj, va cuprinde 3(trei) stații de pompare ape uzate menajere, amplasate în zonele cu cote geodezice joase, de unde apele uzate menajere nu se pot evacua gravitațional la colectorul existent, decât prin pompare.

Stațiile de pompare sunt prefabricate, subterane, complet utilate, în construcție monobloc-PEHD, pentru instalări și în soluri cu pânza freatică aproape de suprafață.

Echiparea unei stații de pompare va cuprinde:

- cămin PEHD, Dn 1000 mm, H=4000 mm,
- extensie cămin PEHD, Dn 600 mm, Hmax=600 mm,
- 2 electropompe (1A+1R) montate imersat,

- un sistem care permite extragerea electropompelor fără ca operatorul uman să fie nevoit să intre în interiorul stației de pompare, format din țeavă ghidaj inox pentru culisare electropompă, lanț din oțel galvanizat,

- conductă de refulare Dn 63 mm, PEHD,

- senzori de nivel,

- clapetă antiretur Dn 50 mm,

- Vană de trecere Dn 50 mm,

- vană Dn 200mm, instalată pe conducta de intrare în stația de pompare, care poate fi deservită din exteriorul stației de către operatorul uman fără ca acesta să fie nevoit să intre în interiorul stației de pompare,

- radier din oțel-beton turnat în interiorul stației din construcția acesteia – evitându-se astfel execuția acestuia în momentul instalării,

- capac carosabil clasa C 250/(D400),

- cot de aspirație Dn 50 mm,

- scară de acces,

- panou electric si automatizare, compus din:

- panou automatizare ptr 2 pompe 2 x 4kW cu transmisie GSM/GPRS - 1 buc

- senzor de nivel – traductor cu 20 m de cablu

- 1 buc

- carcasa cu incalzire si ventilatie

Stațiile de pompare se vor echipa cu electropompe submersibile cu următoarele caracteristici :

SP 1 - - 2 electropompe (1A+1R) montate imersat, Q=10,80mc/h, H=15mCA, P=2,50 KW, viteza de rotație=2900 rot/min.

SP 2 - - 2 electropompe (1A+1R) montate imersat, Q=10,80mc/h, H=15mCA, P=2,50 KW, viteza de rotație=2900 rot/min.

SP 3 - 2 electropompe (1A+1R) montate imersat, Q=7,20mc/h, H=15mCA, P=2,50 KW, viteza de rotație=2900 rot/min.

În cadrul investiției „Bransamente de canalizare menajeră în comuna Crișeni, județul Sălaj” se vor realiza bransamentele(racordurile) de canalizare menajeră a majorității consumatorilor din Crișeni, Gârceiu și Cristur-Crișeni, din comuna Crișeni, județul Sălaj.

Bransamentul (racordul) de canalizare menajeră cuprinde totalitatea lucrărilor de instalații, a conductelor și construcțiilor accesorii, care asigură transportul apei uzate menajere de la limita de proprietate a consumatorilor până la canalizarea existentă.

Amplasarea canalizării, în plan și pe verticală, se face conform SR 8591 și SR 4163/1, conform cu caietului de sarcini al furnizorului de tevi și a normativului I-22.

Investiția privind branșamentele (racordurile) de canalizare menajeră în comuna Crișeni, județul Sălaj, va cuprinde următoarele obiecte:

- Branșamente (racorduri) în localitatea **Crișeni**;
- Branșamente (racorduri) în localitatea **Gârceiu**;
- Branșamente (racorduri) în localitatea **Cristur-Crișeni**;

În localitatea **Crișeni** se vor executa branșamente (racorduri) în două zone, după cum urmează:
-branșamente(racorduri)de canalizare menajeră din zona DN1H partea dreaptă și din zona DN1H partea stângă

În localitatea Crișeni, apele uzate colectate prin sistemul de canalizare menajeră –rețele colectoare și branșamente (racorduri)– sunt transportate prin colectoare, gravitațional și sub presiune, la stația de epurare a municipiului Zalău, unde are loc procesul de epurare mecano-biologică, ca în final apa convențional curată să fie deversată în emisarul din zonă Valea Zalăului.

Branșamente (racorduri) de canalizare menajeră din zona DN 1H partea dreaptă cuprinde : un număr de 263 bucăți de branșamente, conducte de canalizare din PVC cu DN 160 mm, L=2540 ml și cu DN 110 mm, L=410 ml, cămine de inspecție și curățire, pentru racord de tip B1, în număr de 182 bucăți, cămine de inspecție și curățire, pentru racord de tip B2, în număr de 81 bucăți și o subtraversare prin foraj orizontal a DN 1H, L=12 ml, cu câte un cămin de vizitare din beton STAS 2448.

Branșamente (racorduri) de canalizare menajeră din partea stângă DN 1H, cuprinde: un număr de 233 bucăți de branșamente, conducte de canalizare din PVC cu DN 160 mm, L=1670 ml și cu DN 110 mm, L=235 ml, cămine de inspecție și curățire, pentru racord de tip B1, în număr de 233 bucăți, cămine de inspecție și curățire, pentru racord de tip B2, în număr de 7 bucăți și un cămin de vizitare din beton STAS 2448

Racordarea se face în cămin de vizitare existent pe colector, cu cămin de inspecție și curățire, din PVC, intermediar sau direct pe conducta stradală de canalizare menajeră prin intermediul unei piese de legătură numită șa PVC de branșament.

Lucrările de subtraversare se vor executa prin foraj orizontal prin percuție pneumatică sau prin foraj orizontal dirijat.

Branșamentele (racordurile) de canalizare menajeră din **Gârceiu** cuprind branșamente din conducte PVC, Dn 200 mm, L = 1140 ml, din conducte PVC, Dn160 mm, L=3580 ml, din conducte PVC, Dn 110 mm, L=680 ml, cămine de inspecție și curățire cu DN 315, 61 buc., cămine de inspecție și curățire cu Dn 160 mm, tip B1, 56 buc., cămine de inspecție și curățire cu Dn 160 mm, tip B2 69 buc., cămine de inspecție și curățire cu Dn 110 mm, tip B3 214 buc, camine din beton STAS 2448, cu Dn 1000 mm, 12 buc., camine din beton cu Dn 800 mm, 56 buc., acoperite cu capac și ramă din fontă.

Branșamentele (racordurile) se racordează în canalizarea menajeră existentă.

Branșamentele (racordurile) se amplasează pe domeniu public și funcționează gravitațional.

Racordarea se va face în cămin de vizitare existent pe colector, la cămin de racord din PVC, intermediar sau direct pe conducta stradală de canalizare menajeră prin intermediul unei șei de branșament –Dn 250x160 mm - 7 buc.

La fiecare branșament se prevede câte un cămin de inspecție și curățire.

Căminele de inspecție și curățire se prevăd cu diametre: Dn 110 mm, de tip B3, Dn 160mm, de tip B1, tip B2 și Dn 315 mm. Căminul de branșament se amplasează la limita proprietății pe domeniu public.

TOTAL LUNGIMI PE DIAMETERE GÂRCEIU

Material conducta	Diametru[mm]	Lungime[m]
PVC SN4	D200	1140
PVC SN4	D160	3572
PVC SN4	D110	680

TOTAL CAMINE GÂRCEIU

Material	Diametru [mm]	Bucati
PVC	315	61
PVC	250	7
PVC	160	125
PVC	110	214
BETON	1000	12
BETON	800	56

Branșamentele (racordurile) din **Cristur-Crișeni** cuprind racorduri din conducte PVC, Dn 200 mm, L=281 ml, Dn 160 mm, L=1870 ml, Dn 110 mm, L=220ml, cămine de inspecție și curățire cu DN 315, 23 buc., Dn 160 mm, tip B1, 66 buc., Dn 160 mm, tip B2 86 buc., Dn 110 mm, tip B3 71 buc, camine din beton STAS 2448 cu Dn 1000 mm, 1 buc., camine din beton cu Dn 800 mm, 25 buc., acoperite cu capac și ramă din fontă.

Branșamentele (racordurile) se racordează în canalizarea menajeră existentă.

Racordarea se va face în cămin de vizitare existent pe colector, la cămin de racord din PVC, intermediar sau direct pe conducta stradală de canalizare menajeră prin intermediul unei șei de branșament – 44 buc.;

Căminul de racord se amplasează la limita proprietății pe domeniu public. Căminele de inspecție și curățire se prevăd cu diametre de 110 mm, 160 mm și 315 mm.

Căminul de racord se amplasează la limita proprietății pe domeniu public.

Branșamentele (racordurile) se execută din țevă PVC 100, SN 8, cu diametrul Dn=160 mm, îmbinate cu inel de cauciuc.

Adâncimea de pozare a conductelor de canalizare menajeră va fi între 0,8 m și 2,50, cu panta de 0,6% și până la 10%.

Branșamentele (racordurile) se racordează în canalizarea menajeră existentă.

Branșamentele (racordurile) se amplasează pe domeniu public și funcționează gravitațional.

Racordarea se va face în cămin de vizitare existent pe colector, la cămin de racord din PVC, intermediar sau direct pe conducta stradală de canalizare menajeră prin intermediul unei șei de branșament – Dn 250x160 mm - 7 buc.

La fiecare branșament (racord) se prevede câte un cămin de inspecție și curățire.

Căminele de inspecție și curățire se prevăd cu diametre: Dn 110 mm, de tip B3, Dn 160mm, de tip B1, tip B2 și Dn 315 mm.

Branșamentele (racordurile) se execută din țevă PVC 100, SN 4, cu diametrul Dn=110-160 mm, îmbinate cu inel de cauciuc.

TOTAL LUNGIMI PE DIAMETRE – CRISTUR-CRIȘENI		
Material conducta	Diametru[mm]	Lungime[m]
PVC SN4	D160	1863
PVC SN4	D200	281
PVC SN4	D110	220

TOTAL CAMINE CRISTUR-CRIȘENI		
Material	Diametru [mm]	Bucati
PVC	315	23
PVC	250	44
PVC	160	152
PVC	110	71
BETON	1000	1
BETON	800	25

În urma analizării condițiilor locale și în concordanță cu prevederile temei de proiectare, se stabilește că sistemul de canalizare menajeră (rețele și racorduri) se va executa din tevi din PVC, cu De=160-200-250 mm, cu regim de scurgere gravitațională și cu regim sub presiune prin pompare a apelor uzate menajere prin intermediul stațiilor de pompare ape uzate.

Canalizarea menajeră propusă se va amplasa pe trama stradală a zonei studiate, va funcționa gravitațional și sub presiune.

Amplasarea canalizării menajere se va face pe cât posibil înafara zonei carosabile, pe partea opusă a străzilor față de rețelele de alimentare cu apă, cu respectarea standardelor în vigoare.

Sistemul de rețele de canalizare menajeră va colecta și transporta apele uzate, gravitațional, din zona studiată, folosindu-se pantele naturale de teren, până unde se asigură adâncimea de pozare de maxim 1,00 m – 4,00 m, apoi prin stații de pompare apele uzate menajere se vor transporta în stațiile de epurare existente.

La execuția canalizării se vor folosi :

- țevi din PVC-100, compact pentru scurgere exterioară, cu $De=160-200-250$ mm,
- cămine de vizitare din polietilenă cu capac și ramă din fontă cu balama, pe placă suport din beton armat.

În profil longitudinal axa canalizării se va stabili în funcție de axa roșie a drumului, de așa manieră ca să asigure o bună poziționare pe verticală, având în vedere asigurarea unei bune funcționalități în lungul străzii precum și din punct de vedere a racordurilor în incintele proprietăților.

Se va urmări totodată, ca prin stabilirea justă a cotelor pe verticală în profil longitudinal, să se asigure racordarea tuturor consumatorilor existenți și de perspectivă; să se realizeze o pantă longitudinală care să permită obținerea unor viteze reale mai mari de $v=0,70$ m/s (viteză de autocurățire) și să se obțină un volum cât mai redus de mișcări de terasamente, în timpul desfășurării lucrărilor de execuție.

Pământul rezultat în exces la săpăturile pentru pat, se va transporta de la fața locului, la locul de depozitare stabilit în prealabil de comun acord între administrația locală și antreprenorul general.

Execuția se va realiza pe tronsoane scurte pentru a nu afecta stabilitatea terasamentului drumului și a versantului amonte.

Se va acorda atenție deosebită la pozarea în strat de nisip și îmbinarea conductelor de scurgere din PVC, pentru asigurarea pantei longitudinale prevăzute în proiect.

Se va asigura gradul de compactare necesar de minim 90% și păstrarea pantei transversale de 2,5% a drumurilor.

Referitor la modul de desfășurare a lucrărilor de execuție precizăm, că lucrările de săpături la terasamente se vor începe din partea aval spre amonte, cu încărcarea directă în autovehicol a excesului de pământ și transportarea acestuia în locul de depozitare prestabilit.

3.9.3. Alimentarea cu energie electrică

Alimentarea cu energie electrică a zonei studiate se va face din sistemele de distribuție existente sau care se vor realiza în perspectivă.

Pentru zonele cu obiective noi se vor realiza extinderi de rețele de distribuție joasă tensiune LEA sau LES de 0,4 kV, inclusiv posturi de transformare de capacitate adecvată, racordate la rețeaua de medie tensiune de 20 kV, situate în zonele respective.

3.9.4. Alimentare cu energie termică

Alimentarea cu energie termică a obiectivelor din zonă, pentru perspectivă, se propune să fie în sistem individual, cu sobe de teracotă, fontă sau tablă amplasate în fiecare încăpere, cu folierea combustibilului solid (lemne, cărbune, etc.) și gazos (gaz metan, gaz lichid sub presiune tip GPL, în rezervoare sau butelii de capacități diferite) sau cu încălzire centrală locală, cu cazane pe combustibil solid și gazos.

3.9.5. Gospodărirea apelor

În vederea asigurării condițiilor bune de scurgere a apelor pluviale și pentru mărirea capacității de transport pe traseul văilor de pe teritoriul comunei Crișeni, cel puțin în intravilanul localităților componente, este necesar să se regularizeze albiile acestor cursuri de apă.

3.9.6. Gospodărie comunală

La nivelul județului Sălaj au fost identificate amplasamente pentru depozite centralizate de deșeuri menajere la care trebuie să se afilieze și comuna Crișeni.

3.10. PROTECȚIA MEDIULUI

Protecția mediului este o componentă esențială a strategiei de dezvoltare a comunei. În prezent nu există unități de producție industrială care să producă poluare în cadrul comunei Crișeni. Se va avea în vedere ca noile unități de producție ce vor fi construite să polueze într-o cât mai mică măsură. În acest scop se vor efectua studii de specialitate pentru unitățile de producție cu potențial poluant.

Depozitarea deșeurilor se va face doar în spațiile special amenajate. Se recomandă implementarea unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor și responsabilizarea cetățenilor în privința protecției mediului.

În zonele care prezintă risc ridicat la eroziunese propune realizarea unor studii de împădurire pentru a se limita degradarea solului.

La momentul actual mai bine de 140 ha din suprafața UAT Crișeni sunt terenuri cu risc de inundații, din care 72,13 ha afectează intravilanul localității Crișeni.

Pentru limitarea acestor suprafețe se recomandă efectuarea unor studii de specialitate și propunerea unor

soluții pentru îndepărtarea/reducerea riscului de inundații (decolmatări, diguri, consolidări de maluri, etc.)

Pentru protecția apelor de suprafață se interzice realizarea de construcții și alte amenajări, precum și a lucrărilor agricole pe o distanță de 5 m de o parte și de alta a malurilor pârâielor. În interiorul intravilanului, această zonă va fi plantată cu vegetație arboricolă specifică.

De asemenea se instituie zone de protecție de 50 m în jurul cimitirelor existente. În situația că acestea sunt situate prea aproape de zona de locuit nu se vor mai efectua înmormântări noi în interiorul razei de protecție.

Față de fosta groapă de gunoi se propun zone de protecție sanitară conform legii 119/2014 „Norme de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației”.

Pe teritoriul comunei Crișeni sunt la momentul actual clasate în ista monumentelor istorice 2 obiective, din care o biserică de secol XVI, respectiv un sit arheologic, ambele de clasă B. Pentru acestea au fost propuse prin studiul de fundamentare istorico-urbanistic elaborat concomitent PUG, zone de protecție. Pe aceste zone se propune elaborarea unor documentații urbanistice PUZ în scopul analizei aprofundate a situației. Limitele topografice în sistem STEREO 1970 ale zonelor protejate sunt prezentate în ANEXELE Regulamentului Local de Urbanism.

3.11. REGLEMENTĂRI URBANISTICE

În intravilanul comunei Crișeni sunt propuse următoarele categorii de zone funcționale:

- zona centrală și funcțiuni de interes public
- zona locuințe și funcțiuni complementare
- zona de producție agricolă
- zona de producție industrială
- zona verde de agrement și sport
- zona verde de protecție a cursurilor de apă
- zona de gospodărie comunală
- zona echipamentelor tehnico-edilitare
- zona cu destinații speciale și de echipare teritorială
- alte zone – care cuprind terenuri sub ape și albiile râurilor

În procesul de delimitare a zonelor funcționale mai sus amintite s-au avut în vedere eventualele compatibilități/incompatibilități, precum și oportunitatea intervenției.

Autorizarea executării construcțiilor în zonele care cuprind valori de patrimoniu cultural construit, de interes național, se face cu avizul conform al Ministerului Culturii și Cultelor și a Ministerului Lucrărilor publice, Transporturilor și Locuinței.

Autorizarea executării construcțiilor în zonele care cuprind valori de patrimoniu cultural construit, de interes local, declarate și delimitate prin hotărâre de consiliu județean, se face cu avizul serviciilor publice descentralizate din județ, subordonate ministerelor prevăzute la alin. (1).

Autorizarea executării lucrărilor de construcții, care au ca obiectiv cercetarea, conservarea, restaurarea sau punerea în valoare a monumentelor istorice se va face cu avizul conform al Ministerului Culturii și Cultelor, în condițiile stabilite prin ordin al Ministerului Culturii și Cultelor.

Lista **monumentelor clasate în LMI** la data elaborării prezentului regulament:²⁰

- În satul Cristur-Crișeni:
 - **SJ-II-m-B-05045 Biserica Reformată**

și următoarele monumente de arheologie:

- satul Crișeni:
 - **SJ-I-s-B-04881 Așezare din Neolitic**

Pe baza studiului de fundamentare istorico-urbanistic a fost delimitată și evidențiată o unitate teritorială de referință pentru următoarea zonă, pentru care se instituie statutul de **zonă protejată monument istoric (ZPMI)**²¹: ZPMI - Biserica reformată din Cristur-Crișeni.

Există un al doilea monument istoric, amplasat în afara intravilanului localităților, pentru care se instituie, de asemenea, o **zonă protejată monument istoric (ZPMI)**: ZPMI - "Măzăriște"

Pentru aceste zone se vor întocmi Planuri urbanistice zonale pentru zone construite protejate (PUZCP), conform legii. Aceste documentații vor respecta metodologia de elaborare și conținutul cadru al documentațiilor de urbanism pentru zone construite protejate, aprobată prin Ordinul MTCT nr. 562/2003.

²⁰ Date detaliate asupra monumentelor istorice clasate în LMI sunt prezentate în Anexa 1, limitele topografice (Stereo 70) ale monumentelor istorice clasate, sunt prezentate în Anexa 2

²¹ Delimitarea topografică în sistem Stereo 70 a ZPMI este prezentată în Anexa 3

Pe baza studiului de fundamentare istorico-urbanistic au fost **identificate câteva situri arheologice** neclasificate în LMI 2010²²:

- "Orășel 5" din Crișeni
- "Orășel 6" din Crișeni
- "Satul Nou" din Crișeni
- "La Gozarele" din Crișeni
- "La Glimele" din Gârceiu
- "Grădina Popii" din Gârceiu

Pe baza studiului de fundamentare istorico-urbanistic au fost delimitate și evidențiate zonele de protecție pentru obiectivele neclasate ca monumente istorice în LMI²³:

• ZPMIN "Orășel 5" din Crișeni	ZPMIN "La Gozarele" din Crișeni
• ZPMIN "Orășel 6" din Crișeni	ZPMIN "La Glimele" din Gârceiu
• ZPMIN "Satul Nou" din Crișeni	

22 Descrierea detaliată a obiectivelor propuse spre clasare în LMI este realizată în Anexa 5

23 Delimitarea topografică în sistem Stereo 70 a ZPMIP este prezentată în Anexa 5

REGLEMENTĂRI PRIVIND REGULAMENTUL DE URBANISM PENTRU ZONELE DE PROTECȚIE ALE MONUMENTELOR ISTORICE ȘI A ZONELOR CONSTRUIE PROTEJATE, COMUNA CRIȘENI

SECȚIUNEA I: CARACTERUL ZONEI

- (a) Asupra imobilelor care sunt **monumente istorice înscrise în Lista Monumentelor Istorice din 2010** nu se vor efectua niciun fel de intervenții, cu excepția celor permise de Legea 422/200, republicată, și numai în condițiile stabilite de aceasta, sub sancțiunea legislației în vigoare și numai cu avizul MCC.

Intervenții asupra monumentelor istorice

ART. 23

(1) Intervențiile asupra monumentelor istorice se fac numai pe baza și cu respectarea avizului emis de către Ministerul Culturii și Patrimoniului Național sau, după caz, de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Patrimoniului Național.

(2) În sensul prezentei legi, intervențiile ce se efectuează asupra monumentelor istorice sunt:

- toate lucrările de cercetare, conservare, construire, extindere, consolidare, restructurare, amenajări peisagistice și de punere în valoare, care modifică substanța sau aspectul monumentelor istorice;
- executarea de mule de pe componente ale monumentelor istorice;
- amplasarea definitivă sau temporară de împrejurări, construcții de protecție, piese de mobilier fix, de panouri publicitare, firme, sigle sau orice fel de însemne pe și în monumente istorice;
- schimbări ale funcțiunii sau destinației monumentelor istorice, inclusiv schimbările temporare;
- strămutarea monumentelor istorice;
- amenajări de căi de acces, pietonale și carosabile, utilități anexe, indicatoare, inclusiv în zonele de protecție a monumentelor istorice.

(3) Autorizația de construire, autorizația de desființare, precum și autorizațiile referitoare la intervențiile prevăzute la alin. (2) se eliberează numai pe baza și în conformitate cu avizul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național sau, după caz, al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Patrimoniului Național și cu celelalte avize, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

(4) Autorizațiile prevăzute la alin. (3), emise fără avizul instituțiilor abilitate prin lege și fără respectarea condițiilor acestora, sunt nule de drept.

(5) Obligația privind folosința monumentului istoric face parte integrantă din Cartea tehnică a construcției. În situația în care aceasta nu există, Obligația privind folosința monumentului istoric ține locul documentației tehnice de utilizare a bunului imobil, în condițiile legii.

ART. 24

(1) Intervențiile care se efectuează asupra imobilelor care nu sunt monumente istorice, dar care se află în zone de protecție a monumentelor istorice sau în zone construite protejate se autorizează pe baza avizului Ministerului Culturii și Patrimoniului Național sau, după caz, al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Patrimoniului Național și a celorlalte avize, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

(2) Toate intervențiile care se efectuează asupra monumentelor istorice, altele decât cele de schimbare a funcțiunii sau a destinației, de întreținere sau de reparații curente, indiferent de sursa lor de finanțare și de regimul de proprietate a imobilului, se fac cu specialiști și experți atestați și sub inspecția și controlul propriu ale Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, respectiv ale serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, în condițiile legii.

(3) În condițiile legii, în cazul realizării de lucrări neautorizate, fără avize sau care încalcă avizele de specialitate, personalul de inspecție abilitat are dreptul să întrerupă lucrările până la intrarea în legalitate, să aplice sancțiuni și, după caz, să dispună revenirea la situația inițială și să sesizeze organele de cercetare penală.

(4) Elaborarea expertizelor tehnice, a proiectelor de consolidare, restaurare, verificarea

Legea
422/2001
actualizată și
completată

tehnică a proiectelor și dirigentarea lucrărilor se efectuează numai de experți și/sau specialiști atestați de către Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, cu respectarea exigențelor specifice domeniului monumentelor istorice și a cerințelor privind calitatea lucrărilor în construcții.

(5) Protejarea și conservarea monumentelor istorice reprezentând descoperiri arheologice rămase decopertate se fac, în condițiile legii, de către investitori, sub coordonarea responsabilului științific al șantierului și a instituției organizatoare.

- (b) **Clădirile reprezentative pentru tipologiile locale de construire** aflate în interiorul zonelor protejate propuse prin acest studiu, stabilite și aplicate în Reglementările PUG-ului și Regulamentul aferent, vor putea suferi intervenții, cu respectarea condițiilor impuse prin regulament. Excepție fac acele intervenții care, prin natura lor, nu afectează aspectul arhitectural și istoric al fațadelor clădirilor cu valoare ambientală.
- (c) Orice fel de lucrări de modernizare, extindere, supraetajare se vor putea autoriza fără a recurge la elaborarea P.U.Z. sau P.U.D., cu condiția încadrării în procedurile prezentului Regulament, cu respectarea condițiilor de la punctul (5) și cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor, și cu respectarea legislației referitoare la autorizarea și calitatea lucrărilor de construcție.
- (d) Orice fel de lucrări de modernizare, extindere, supraetajare se vor putea autoriza fără a recurge la elaborarea P.U.Z. sau P.U.D., cu condiția încadrării în procedurile prezentului Regulament, cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor și cu respectarea legislației referitoare la autorizarea și calitatea lucrărilor de construcție.
- (e) Autoritățile administrației publice locale pot stabili prin P.U.Z. zone cu interdicție de construire (regim închis) dacă intervențiile asupra construcțiilor vechi sau construcțiile noi afectează sub orice formă (constructiv, vizual, sau poluează un monument, ansamblu sau sit), conform studiilor de impact aferente;
- (f) În zonele de protecție a monumentelor istorice, cât și în zonele construite protejate, orice intervenție constructivă la imobilele din acest perimetru, inclusiv anexele gospodărești, se va putea face numai potrivit recomandărilor formulate de către DJCPN Sălaj.
- (g) Se va evita amplasarea de construcții noi în zonă sau supraetajarea celor existente cu regim mai mare de înălțime, pentru a lăsa deschisă perspectiva spre imobilul protejat și a nu diminua importanța acestuia și/sau pentru păstrarea specificului local al construcțiilor zonei.
- (h) Se vor păstra caracteristicile arhitecturale specifice existente ale construcțiilor din zonă, parcelarul, volumetria, tipul de acoperiș, tipurile de goluri etc.
- (i) Refacerea împrejmuirilor, amplasarea de mobilier urban, realizarea de alei, iluminatul exterior etc. se vor face pe bază de proiect, în baza recomandărilor DJCPN Sălaj.
- (j) Nu se vor folosi decât materiale și culori tradiționale, utilizarea culorilor stridente (roz, oranj, lila, verde crud etc.) și a materialelor atipice (inox, polycarbonat, timplărie PVC, tablă ondulată și/sau colorată) fiind total interzisă.

SECȚIUNEA II: SE VA ÎMBUNĂȚĂȚI ASPECTUL ARHITECTURAL AL CONSTRUCȚIILOR CARE AU FOST ALTERATE ÎN MOD NEFERICIT PRIN LUCRĂRI DE CONSTRUIRE ANTERIOARE LIPSITE DE PROFESIONALISM ȘI ÎN BAZA UNOR DOCUMENTAȚII NEAVIZATE/NEAUTORIZATE POTRIVIT LEGII.

- (a) Nu se va înlocui țigla ceramică de la învelitori cu alte materiale.
- (b) Se păstrează copacii și pomii valoroși din zonă.
- (c) În cazul amplasării unor firme, acestea vor fi de mici dimensiuni, realizate din materiale de calitate.
- (d) Rolul acestora va fi unul de indicare a locului de desfășurare a activității și nu cel de publicitate stradală.
- (e) În cazul unui proiect de restaurare se va avea în vedere refacerea integrală a fațadelor, fără intervenții în mod fragmentat.
- (f) Eventualele extinderi la case vor folosi doar terenurile din spatele acestora, cu respectarea tipologiilor de gospodărie locale specifice zonei.
- (g) Nu se vor demola casele cu arhitectură tradițională de tipul celor valoroase menționate în studiul istorico-urbanistic.
- (h) În cazul caselor din cărămidă nearsă pot fi admise demolări - dacă nu corespund d.p.d.v. structural iar

dacă proprietarii acestora doresc sau sunt determinați să reabiliteze clădirile - cu obligativitatea de a reconstrui tronsoanele dinspre stradă în mod identic cu cele existente. Se pot face extinderi în interiorul parcelei care însă, să nu afecteze vizual ansamblul.

- (i) Nu se admite placarea mansardelor și a frontoanelor cu lambriuri din plastic sau alte materiale ne-specifice, iar cele deja modificate vor reveni la aspectul inițial.
- (j) Nu se admit placările cu piatră la colțurile clădirii tip bosaj de piatră sau imitațiile din piatră, gresie sau alte materiale nespecifice aplicate la soclul acestora.
- (k) Nu se vor distruge elementele decorative existente ale fațadelor și nu se vor modifica golurile care păstrează forma inițială a clădirii.

B. Funcțiunea dominantă a zonei:

- locuirea

C. Funcțiuni complementare:

Având în vedere că funcțiunea dominantă în zonă este locuirea, se vor permite următoarele funcțiuni complementare:

- instituții publice și servicii (administrație, cultură, învățământ, sănătate, cult, comerț, turism); comerț alimentar/ ne-alimentar cu mărfuri de folosință curentă;
- mici activități nepoluante de producție, care nu necesită transport mare de mărfuri sau materii prime, ateliere meșteșugărești;
- anexe gospodărești;
- adăposturi de capacitate redusă pentru animale
- *adăposturi care suportă necesarul unei singure gospodării;
- circulații pietonale, carosabile, parcaje de capacitate mică, respectiv adaptate la spațiile permise de actuala rețea stradală;
- spații verzi amenajate - amenajările vor lua în considerare modalitățile istorice de tratare a spațiilor publice, conform unor studii de specialitate;
- construcții și amenajări cu echipare utilitară care nu afectează vizual, structural sau în oricare alt mod fondul construit;

SECȚIUNEA III: UTILIZARE FUNCȚIONALĂ

1. Utilizări permise

- toate tipurile de construcții care corespund funcțiunii zonei și îndeplinesc condițiile prezentului regulament;
- locuințe individuale, extinderi la clădirile existente, supraetajări;
- construcții necesare funcțiunilor complementare zonei;
- schimbarea destinației unor construcții în conformitate cu funcțiunea dominantă a zonei sau cu funcțiunile complementare;
- amplasarea unor construcții provizorii (chioșcuri, scene în aer liber, terase);
- amplasare de firme, reclame comerciale, bannere;
- amplasarea de rețele tehnico-utilitare, extinderea și modernizarea celor existente;
- lucrări de modernizare, inclusiv a rețelei stradale.

2. Utilizări interzise

- unități de producție industrială de orice tip;
- unități de prestări servicii poluante;
- adăposturi pentru efective mari de animale;
- amplasarea cuplată de obiective cu funcțiuni conflictuale care se pot afecta reciproc;
- panourile publicitare sunt interzise în zona de protecție a monumentelor sau în zonele protejate (ansambluri, situri);

SECȚIUNEA IV: CONDIȚII DE AMPLASARE , ECHIPARE ȘI CONFORMARE A CONSTRUCȚIILOR

1. Caracterul parcelelor: suprafețe, forme dimensiuni

Se va respecta parcelarul istoric, nu se admit modificări ale parcelarului istoric, nu sunt permise modificări ale aliniamentului existent (obiectivele de utilitate publică se vor adapta la capacitatea imobilelor existente în centrul istoric). În cazul în care sunt necesare imobile de dimensiuni care depășesc ca volumetrie posibilitățile centrului istoric, se vor găsi alte amplasamente. În situații excepționale care necesită exproprieri, unificarea mai multor parcele, se va întocmi o documentație PUZ, cu respectarea legislației specifice.

2. Amplasarea clădirilor în interiorul parcelei

- (a) Construcțiile noi vor respecta planimetria stabilită în cadrul parcelelor existente, în interiorul acestora, dar și delimitările loturilor în cadrul localității. În mod excepțional, o construcție ridicată pe mai multe parcele alăturate va păstra, prin compoziție, aspectul inițial al ansamblului, cel cu mai multe parcele alăturate.
- (b) Amplasarea construcțiilor noi se va face cu respectarea distanțelor minime obligatorii față de limitele laterale și posterioare (1 m pentru fațadele fără goluri, 1,90 m pentru fațadele cu goluri), conform Codului Civil, precum și a distanței minime între clădiri, necesare intervențiilor în caz de urgență.
- (c) Regula generală a amplasării construcțiilor stabilește amplasarea casei de locuit spre stradă și a anexelor în interiorul parcelei, fie la limitele laterale, fie perpendicular sau paralel cu strada, la limita posterioară a curții, în funcție de specificul zonei, respectiv a suprafeței de teren din lot destinată construcțiilor, conform indicilor urbanistici.
- (d) Se interzice construirea de case cu calcan.
- (e) Locuințele se vor amplasa fie cu latura scurtă paralelă cu strada, fie perpendiculară pe aceasta, conform specificului local, iar pentru anexe se acceptă și amplasarea cu latura lungă paralelă cu strada.
- (f) Se va stabili zona construibilă la maximum 50 m față de stradă (indiferent de dimensiunea frontului parcelei).
- (g) Amplasarea locuințelor va respecta un aliniament până la max. 2 m, iar pentru anexe se va respecta distanța minimă de aliniament pentru locuințe cu posibilitatea unei retrageri mai mari.

3. Regimul de înălțime al clădirilor

- (a) Referitor la arhitectura și gabaritul clădirilor, acestea vor trebui să respecte înălțimile maxime, planimetria și volumetria specifică.
- (b) Se va stabili după cum urmează, în conformitate cu concluziile studiului istorico - urbanistic ale acestui document:
 - la construcțiile existente nu se pot face extinderi, se acceptă doar mansardările fără modificarea șarpantei existente. Pentru ferestrele mansardelor se va încuraja o utilizare alternativă (de la o situație la alta) cu alternanță între lucarne tradiționale și iluminare contemporană la nivelul șarpantei. Poziția ferestrelor pentru mansardă se va studia astfel încât amplasarea lor să nu fie vizibilă (sau să fie minim vizibilă) de la stradă;
 - construcțiile noi se vor construi în același regim de înălțime cu clădirea existentă, păstrând cornișa și coama construcției existente;
 - sunt exceptate de la acestea edificiile publice, laice sau ecleziastice, precum și anexele gospodărești care se reconstruiesc pe vechiul amplasament și care respectă volumetria și înălțimea construcției anterioare, în condițiile în care acestea, în special șurile, pot avea o înălțime care depășește 6 m, și numai când acest lucru este dovedit prin relevee, imagini, fotografii.

4. Aspectul exterior al clădirilor

- (a) Aspectul exterior va fi în acord cu funcțiunea acestora și cu importanța zonei în care vor fi amplasate. Se interzice utilizarea tablei de orice fel, a azbocimentului, țiglelor de ciment sau bituminoase și a țiglelor policrome la învelitoarea acoperișului.
- (b) Atât finisajele, cât și aspectul exterior al construcțiilor noi se vor integra din punct de vedere ambiental fondului construit existent. Se vor respecta pantele acoperișului, distribuția golurilor, forma și proporțiile golurilor specifice zonei.
- (c) Paleta cromatică, conformarea fațadelor, amplasarea golurilor vor fi adaptate specificului construcțiilor

de valoare locală și se vor executa astfel încât să asigure unitate ansamblului, atât pentru construcțiile cu funcțiunea de locuințe, pentru anexe, cât și pentru celelalte elemente ale programului de arhitectură.

- (d) Paleta cromatică, conformarea fațadelor, amplasarea golurilor vor fi adaptate specificului construcțiilor de valoare locală și se vor executa astfel încât să asigure unitate ansamblului, atât pentru construcțiile cu funcțiunea de locuințe, pentru anexe, cât și pentru celelalte elemente ale programului de arhitectură.
- (e) Se vor utiliza următoarele **materiale** :
- pentru casele noi se va putea utiliza ca material de construcție pentru zidărie piatra, cărămida;
 - pentru finisaje se vor folosi tencuieli drișcuite și zugrăveli în culori de apă, se recomandă pasteluri, de preferință alb și albastru, culori stabilite ca fiind tradiționale, se recomandă folosirea zugrăvelilor pe bază de var, cu coloranți minerali; culorile vor fi stabilite în urma unor studii de specialitate, tâmplăria va fi de lemn natural, vopsit în culori pe bază de ulei;
 - învelitori șindrilă, șită, țiglă ceramică după caz, se va încuraja utilizarea învelitorilor de paie, considerate specific local, azi pe cale de dispariție, iar pentru casele în stil baroc se va utiliza învelitoarea tradițională de șită sau șindrilă, eventual țiglă solzi sau țigle dreptunghiulare fără model în relief
 - tâmplăria va fi de lemn natural, vopsit în culori pe bază de ulei ; se pot accepta ferestre din geam dublu termoizolant, cu respectarea art.5 Construcțiile; se va încuraja acolo unde tipul ferestrei permite (ferestre cu două foi), amplasarea de geam termoizolant doar în foaia dinspre interior.
 - golurile ferestrelor vor fi doar cu proporții verticale (tradiționale);
 - rostuirea cu mortar se va realiza sub forma tradițională fără accentuarea mortarului;
 - Se recomandă restaurarea tâmplăriilor originale a golurilor existente. În cazul în care degradările nu mai permit acest lucru, tâmplăria nouă va respecta dimensiunile golurilor existente, forma și configurația acestora, finisajele, materialele etc., conform art.11 Aspectul exterior al clădirii.
- (f) Se propune, acolo unde situația permite, să se introducă geam cu sistem termopan doar schimbând foaia interioară a geamului (unde ferestrele de geam sunt din două foi- interioare și exterioare).
- (g) Se interzic elemente constructive și ornamentale care nu respectă specificul arhitectural al zonei.
- (h) Nu se acceptă volume nespecifice, pante ale acoperișurilor care nu se integrează fondului construit, goluri atipice la fațade, finisaje cu mortar pe bază de ciment, vopsitorii în culori stridente (roz, oranj, roșu etc.) agresive, sau realizate în diagonală, în moduri nespecifice arhitecturii tradiționale, a materialelor străine arhitecturii tradiționale (inox, policarbonat, tâmplărie PVC, tablă ondulată etc.), a elementelor arhitecturale atipice (balcoane la stradă ș.a.m.d.)
- (i) Se interzice utilizarea tablei de orice fel, ca azbocimentului, țiglelor de ciment sau bituminoase, a policarbonatului și a țiglelor policrome la învelitoarea acoperișului.
- (j) Se interzic elemente constructive și ornamentale care nu respectă specificul arhitectural al zonei.

5. Firme - materiale, culori

- (a) Se acceptă firme de dimensiuni mici, din materiale specifice zonelor istorice, respectiv fier forjat, bronz, alamă, sticlă, lemn. Se recomandă litere volumetrice independente, iluminate din exterior, cu spoturi sau lămpi. Sunt acceptate și firmele în consolă, cu condiția respectării celor prevăzute mai sus.
- (b) Se interzic materiale iluminate strident, casete luminoase sau alte materiale nespecifice.
- (c) Se interzice orice tip de publicitate de marcă. Se interzice folosirea bannerelor în zonele de protecție și în zonele construite protejate.

6. Condiții de echipare edilitară

- (a) dotările publice se vor stabili prin PUZ.
- (b) se va studia posibilitatea racordării tuturor clădirilor la rețelele publice tehnico-utilitare existente și viitoare;
- (c) se va urmări, pe cât posibil, desființarea stâlpilor și consolelor electrice;
- (d) toate cablurile și conductele aferente rețelelor utilitare vor fi amplasate subteran;
- (e) instalațiile de gaz vor fi amplasate subteran, iar contoarele și regulatoarele vor fi mascate astfel încât să nu afecteze fațadele;
- (f) instalațiile de purificare a apei sau fosele septice care aparțin rețelelor de canalizare se vor amplasa astfel încât să nu aibă un impact negativ asupra zonei de protecție, atât din punct de vedere urbanistic, cât și al mediului.

7. Spații libere și spații plantate

Se vor amenaja sau, după caz, re-amenaja, cu respectarea condițiilor prezentului regulament și obținerii avizelor și autorizației de construire, în urma unor documentații bazate pe studii de specialitate specifice. Nu se va amplasa vegetație medie și înaltă în perimetrul interior la o distanță de 6 metri față de monumentele istorice. Terenurile ce cuprind obiective de interes public vor avea împrejurimi transparente, realizate din lemn sau gard viu, cu înălțimi care nu depășesc 1,00 m; soclurile acestor împrejurimi nu vor depăși 0,30 m.

8. Împrejurimi

Se supun acelorași condiții ca și aspectul exterior al clădirilor.

9. Circulații și accese

- (a) Este obligatorie asigurarea accesului pietonal și/sau carosabil din rețeaua stradală; în anumite cazuri se poate accepta servitute de acces și, în mod excepțional fără servitute de acces, dar cu avizul unității teritoriale de pompieri;
- (b) Precizările de mai sus sunt valabile și pentru amenajări, mobilier urban și orice alte intervenții menționate de legislația specifică;

10. Staționarea autovehiculelor

Accesele și curțile de serviciu, precum și parcajele care nu sunt destinate publicului vor fi amplasate pe cât posibil astfel încât să nu fie vizibile din spațiul public; poziționarea concretă a construcțiilor de interes public se face prin PUZ;

SECȚIUNEA V: POSIBILITĂȚI MAXIME DE OCUPARE ȘI UTILIZARE A TERENULUI

1. Procent maxim de ocupare a terenului (P.O.T.)

Procentul maxim de ocupare a terenului (P.O.T.) este de 30% pentru locuințe în raport cu zona constructibilă. Zona constructibilă se va considera până la adâncimea de 50 de metri a parcelei, indiferent de dimensiunea frontului.

Procentul maxim de ocupare a terenului (P.O.T.) pentru edificii publice este de 70%.

2. Coeficient maxim de utilizare a terenului (C.U.T.)

Coeficientul de utilizare a terenului (C.U.T.) pentru locuințe este de 0.6 pe suprafața constructibilă.

Coeficientul de utilizare a terenului (C.U.T.) pentru clădirile de interes public este de maxim 0.7.

Conform ordin nr. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igiena și sănătate publică privind mediul de viață al populației, distanțele minime de protecție sanitară între teritoriile protejate și o serie de unități care produc disconfort și riscuri asupra sănătății populației sunt următoarele:

- Ferme de cabaline, între 6-20 capete: 50 m
- Ferme de cabaline, peste 20 capete: 100 m
- Ferme și crescătorii de taurine, între 6-50 capete: 50 m
- Ferme și crescătorii de taurine, între 51-200 capete: 100 m
- Ferme și crescătorii de taurine, între 201-500 capete: 200 m
- Ferme și crescătorii de taurine, peste 500 de capete: 500 m
- Ferme de păsări, între 51-100 de capete: 50 m
- Ferme de păsări, între 101-5.000 de capete: 500 m
- Ferme și crescătorii de păsări cu peste 5.000 de capete și complexuri avicole industriale: 1.000 m
- Ferme de ovine, caprine: 100 m
- Ferme de porci, între 7-20 de capete: 100 m
- Ferme de porci, între 21-50 de capete: 200 m
- Ferme de porci, între 51-1.000 de capete: 500 m
- Complexuri de porci, între 1.000-10.000 de capete: 1.000 m
- Complexuri de porci cu peste 10.000 de capete: 1.500 m
- Ferme și crescătorii de iepuri între 100 și 5.000 de capete: 100 m
- Ferme și crescătorii de iepuri cu peste 5.000 de capete: 200 m
- Ferme și crescătorii de struți: 500 m
- Ferme și crescătorii de melci: 50 m

- Spitale, clinici veterinare: 30 m
- Grajduri de izolare și carantina pentru animale: 100 m
- Adăposturi pentru animale, inclusiv comunitare: 100 m
- Abatoare, târguri de animale vii și baze de achiziție a animalelor: 500 m
- Depozite pentru colectarea și păstrarea produselor de origine animală: 300 m
- Platforme pentru depozitarea dejecțiilor animale din exploatarea zootehnice, platforme comunale: 500 m
- Platforme pentru depozitarea dejecțiilor porcine: 1.000 m
- Stații de epurare a apelor reziduale de la fermele de porcine: 1.000 m
- Depozite pentru produse de origine vegetală (silozuri de cereale, stații de tratare a semințelor): 200 m
- Stații de epurare a apelor uzate: 300 m
- Stații de epurare de tip modular (containerizate): 100 m
- Stații de epurare a apelor uzate industriale: 300 m
- Paturi de uscare a nămolurilor: 300 m
- Bazine deschise pentru fermentarea nămolurilor: 500 m
- Depozite controlate de deșeuri periculoase și nepericuloase: 1.000 m
- Incineratoare pentru deșeuri periculoase și nepericuloase: 500 m
- Crematorii umane: 1.000 m
- Autobazele serviciilor de salubritate: 200 m
- Stație de preparare mixturi asfaltice, betoane: 500 m
- Bazele de utilaje ale întreprinderilor de transport: 50 m
- Depozitele de combustibil, fier vechi și ateliere de tăiat lemne: 50 m
- Parcuri eoliene: 1.000 m
- Parcuri fotovoltaice: 500 m
- Cimitire și incineratoare animale de companie: 200 m
- Cimitire umane (în cazul obiectivelor care dispun de aprovizionare cu apă din sursa proprie): 50 m
- Rampe de transfer deșeuri: 200 m.

Construirea de noi obiective în interiorul zonelor de protecție sanitară delimitate în planșele de zonificare funcțională și reglementări urbanistice se va face doar cu avizul Direcției de Sănătate publică.

Pentru dezvoltarea capacității de circulație a drumurilor publice în traversarea localităților rurale, distanța între axul drumului și gardurile sau construcțiile situate de o parte și de alta a drumurilor va fi de minim 26 m în cazul drumurilor naționale.

Amplasarea de noi obiective în zona de protecție a infrastructurii feroviare (=fâșia de teren indiferent de proprietar, cu lățime de 100 m, măsurată de la limita zonei cadastrale CFR, situată de o parte și de alta) este condiționată de obținerea în prealabil a avizului Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței.

În cadrul zonelor inundabile identificate pe planșele aferente P.U.G. Este permisă dar cu condiția obținerii avizului Administrației bazinele Someș-Tisa – Apele Române.

3.12. OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ

3.12.1. Proprietatea asupra terenurilor

Pe teritoriul administrativ al comunei Crișeni, repartizarea pe proprietari a fondului funciar este următoarea:

SPECIFICARE TIPURI DE PROPRIETATE	CRIȘENI		CRISTUR-CRIȘENI		GÂRCEIU		TOTAL	
	HA	%	HA	%	HA	%	HA	%
TEREN AFLAT ÎN DOMENIUL PUBLIC , din care:	39.91	11.29%	7.62	8.77%	31.10	13.77%	78.63	11.80%
de interes național	6.52	1.84%	0.00	0.00%	0.00	0.00%	6.52	0.98%
de interes județean	0.00	0.00%	2.20	2.53%	0.00	0.00%	2.20	0.33%
de interes local	33.39	9.44%	5.42	6.24%	31.10	13.77%	69.91	10.49%
TEREN AFLAT ÎN DOMENIUL PRIVAT , din care	313.67	88.71%	79.25	91.23%	194.82	86.23%	587.74	88.20%
în domeniul privat al comunei	2.56	0.72%	2.44	2.81%	0.52	0.23%	5.52	0.83%
în domeniul privat al persoanelor fizice sau juridice	311.11	87.99%	76.81	88.42%	194.30	86.00%	582.22	87.37%
TOTAL INTRAVILAN PROPUȘ	353.58	100%	86.87	100%	225.92	100%	666.37	100%

Pe teritoriul intravilan al localităților comunei Crișeni au fost identificate următoarele tipuri de proprietate:

1. Teren aparținând domeniului public de interes național. Acesta reprezintă suprafața ocupată de drumul național DN1H.
2. Terenuri aparținând domeniului public de interes județean. Acestea sunt reprezentate de terenul ocupat de drumurile județene DJ108D.
3. Terenuri aparținând domeniului public de interes local în administrarea Consiliului Local al comunei Crișeni sunt:
 - suprafața aferentă străzilor cu excepția celor enumerate mai sus;
 - terenurile construite cu dotări de interes public:
 - sediul primăriei din Crișeni
 - dispensarele umane din Crișeni
 - căminul cultural din Crișeni
 - școala din Crișeni
 - Poliția din Crișeni
 - Direcția Fitosanitară Sălaj din Crișeni
 - oficiu al Poștei Române din Cristur-Crișeni
 - școala și grădinița din Cristur-Crișeni
 - căminul cultural din Cristur-Crișeni
 - căminul cultural din Gârceiu
 - școala și grădinița din Gârceiu
4. Terenuri aparținând domeniului privat al statului afla în administrarea Consiliului Local Crișeni sau a Consiliului Județean Sălaj:
 - o serie de terenuri din intravilanul localităților
5. Terenuri în proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice. Acestea formează majoritatea terenurilor aflate în intravilan și pentru a putea fi utilizate în interes public, va trebui ca statul, prin Consiliul Local al comunei, să instituie asupra acestora drept de preempțiune sau regim de expropriere în interes public.

4. CONCLUZII. MĂSURI ÎN CONTINUARE

Comuna Crișeni, datorită amplasării favorabile beneficiază de multiple posibilități de dezvoltare, în agricultură și industrie. Fără îndoială cele mai propice condiții le oferă localitatea Crișeni.

După cum se poate observa și în momentul actual, industria a început să se dezvolte de-a lungul drumului național, în imediata vecinătate a municipiului Zalău, de unde se poate asigura cu ușurință extinderea rețelelor edilitare și o repartitie coerentă în teritoriu a diferitelor zone funcționale.

În contextul în care zonele urbane tind să se aglomereze din ce în ce mai mult până la punctul în care devin incomode și neplăcute pentru locuitori, zonele rurale din apropierea marilor orașe devin din ce în ce mai atractive, mai ales dacă pot oferi locuri de muncă și o infrastructură edilitară completă: apă potabilă, canalizare, electricitate, gaze naturale și internet.

Propunerile Planului Urbanistic General

Măsurile propuse prin PUG au ca scop redresarea ratei de creștere a populației localităților și îmbunătățirea nivelului de trai. Aceste măsuri se pot încadra în două direcții principale: propuneri de întreținere și dezvoltare a infrastructurii și reglementări urbanistice pentru protejarea cadrului natural și construit.

Propunerile pentru întreținerea și dezvoltarea infrastructurii sunt:

- Reabilitarea căilor de comunicație și transport, pentru a facilita accesul către comunele învecinate;
- Asfaltarea și modernizarea drumurilor de interes local;
- Realizarea lucrărilor de întreținere periodică a albiilor și de prevenire a revărsării apelor curgătoare de pe teritoriul administrativ al comunei, în condițiile prevăzute de Regulamentul Local de Urbanism (fără folosirea betonului pentru amenajarea albiilor).

Principalele reglementări urbanistice pentru protejarea cadrului natural și construit sunt:

- Stabilirea zonelor protejate construite (Z.P.C.) aferente monumentelor istorice incluse în L.M.I. 2010, în care orice intervenție este condiționată de avizul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național;
- Stabilirea zonelor de protecție a siturilor arheologice clasate sau neclasate monumente istorice, în care orice intervenție este condiționată de supraveghere arheologică;
- Delimitarea unităților teritoriale de referință (UTR) și elaborarea Regulamentului Local de Urbanism aferent.

Măsuri recomandate în continuare

În completarea reglementărilor de mai sus, în urma studiului situației existente se fac și următoarele propuneri, ce nu fac obiectul prezentului PUG, însă pot fi preluate la următoarea reactualizare a Planului de Amenajarea a Teritoriului Administrativ (PAT/PATA) și a strategiei de dezvoltare a comunei:

- Valorificarea potențialului agricol și zootehnic al comunei prin încurajarea asocierii producătorilor agricoli în ferme de producție comercială;
- Reîmpădurirea versanților;
- Combaterea eroziunii de diferite grade ale solului;
- Atragerea prestatorilor de servicii pentru populație (servicii bancare, medicale, tehnice etc.) prin acordarea de facilități fiscale.

Întocmit,
arh. Virgiliu Guraliuc

ANEXA 1 la HCL 99/14.12.2015
PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ
POP ELIGEH

CONTRASEMNEAZĂ
SECRETAR
POTROVIȚĂ STELIAN